

Synaptický přenos

2. ročník - magisterské studium LF UK

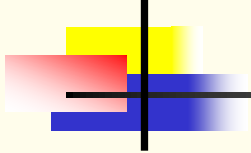
Ladislav Vyklický Jr.

Fyziologický ústav AV ČR, Praha

<http://www.biomed.cas.cz/d331/index.html>

Komunikace/přenos signálu u kvasinek a v mozku

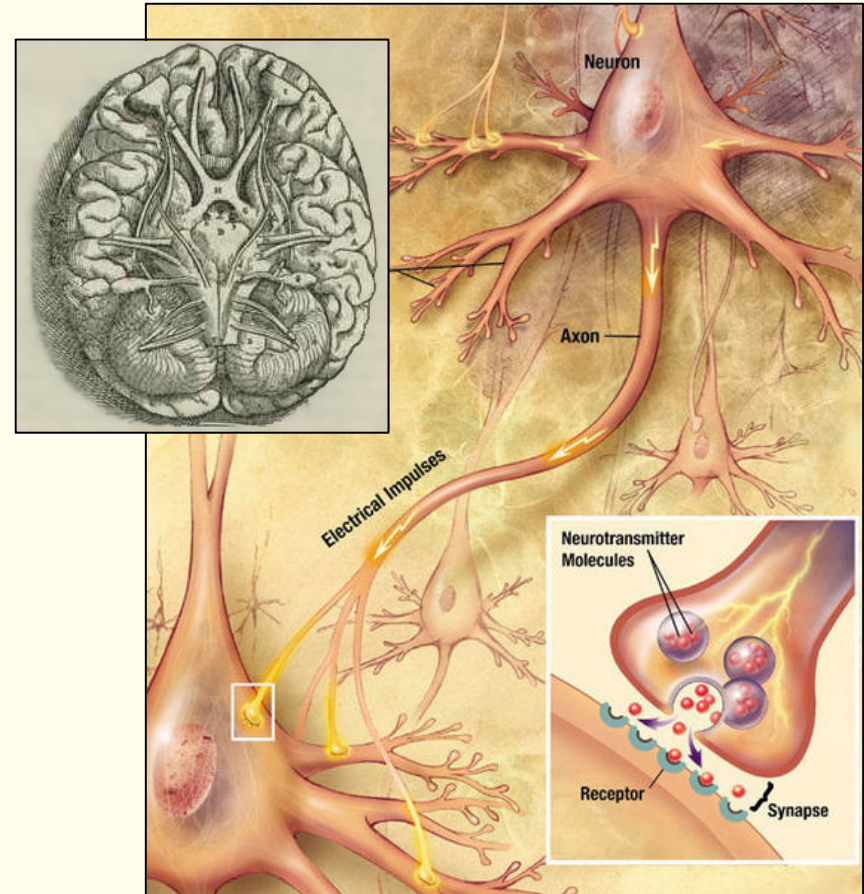
(...pomocí uvolňovaného amoniaku - ten je signálem „tady jsem já - jdi jinam“
... neuropřenašečů)

Kolonie kvasinek

Mozek

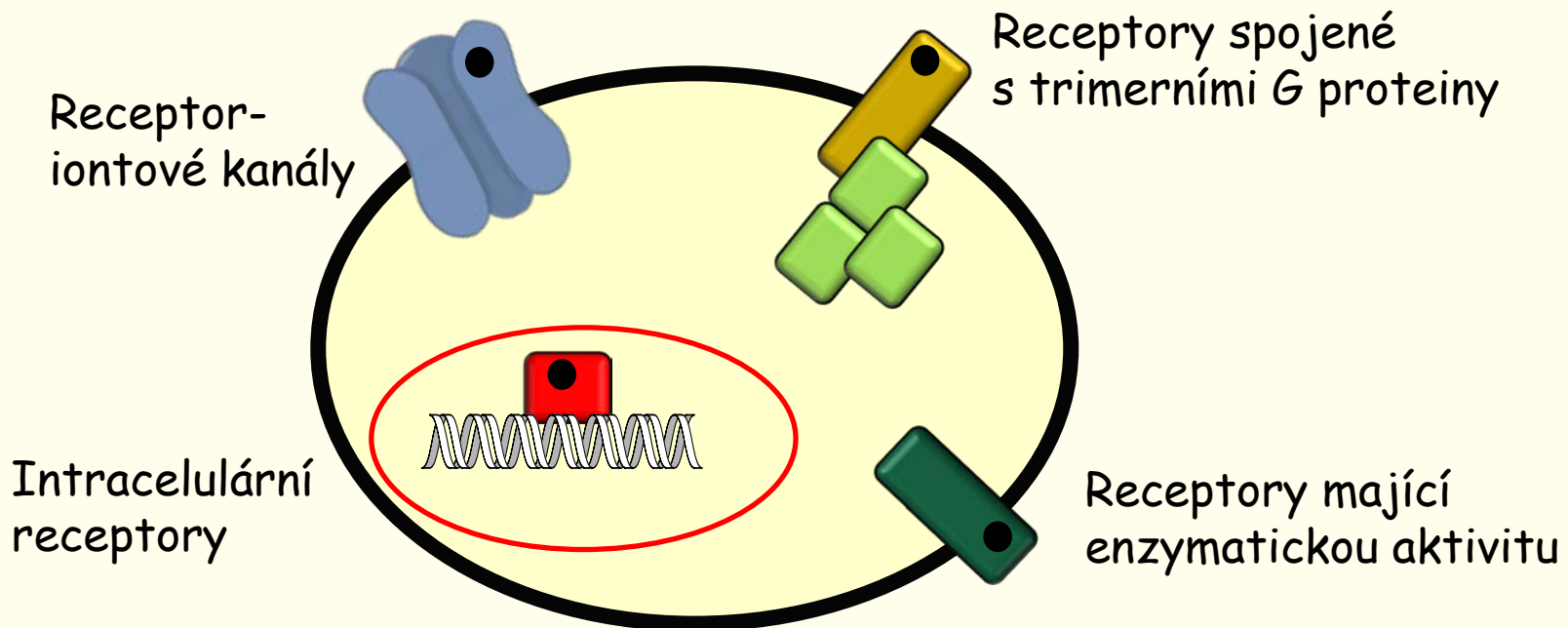
Chemická signalizace

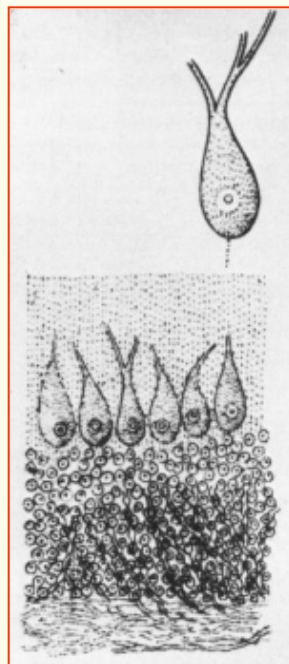
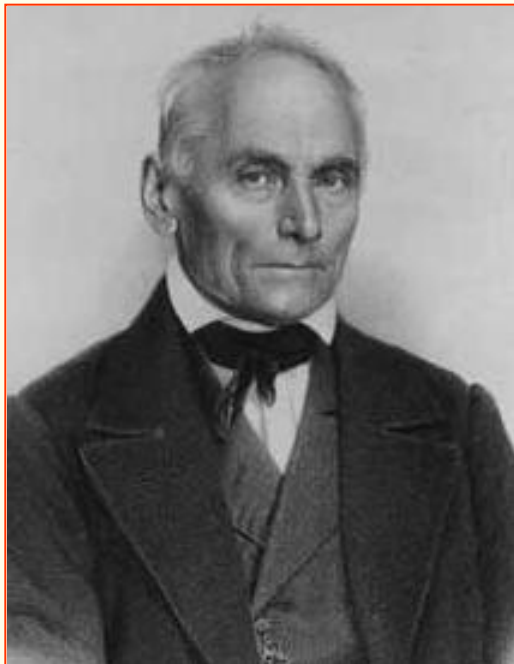
U vícebuněčných organismů vznikla potřeba koordinovat aktivitu jednotlivých buněk a tkání - to se děje pomocí *chemické signalizace*.

Signály - externí (odoranty) interní (hormony, růstové faktory, ionty, neuropřenašeče) - slouží jako chemické signální molekuly spojující sousední nebo vzdálené buňky.

I vnější signály, které nejsou chemické např. světlo nebo teplo jsou v organismu převáděny na chemický signál.

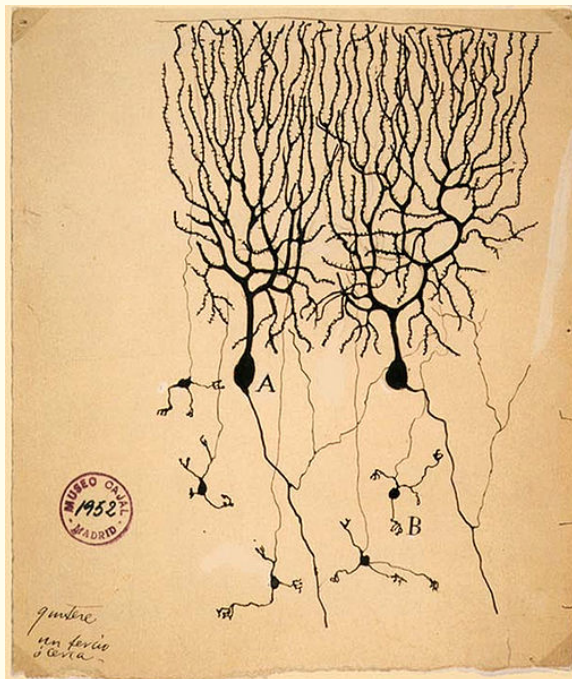
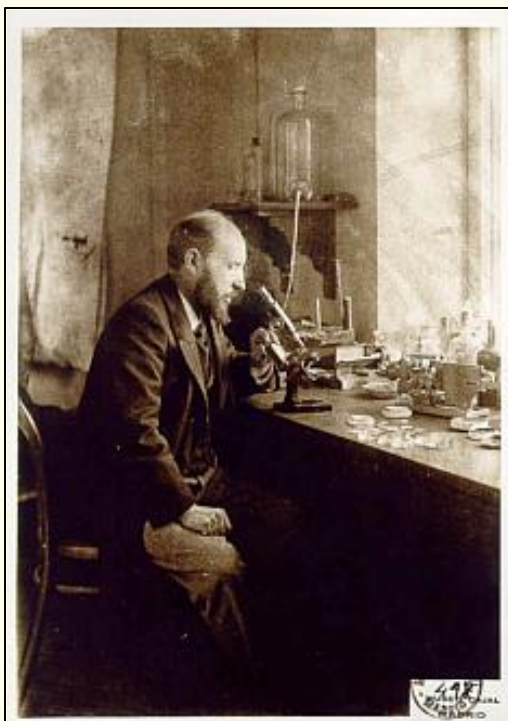

Jan E. Purkyně
1787-1869

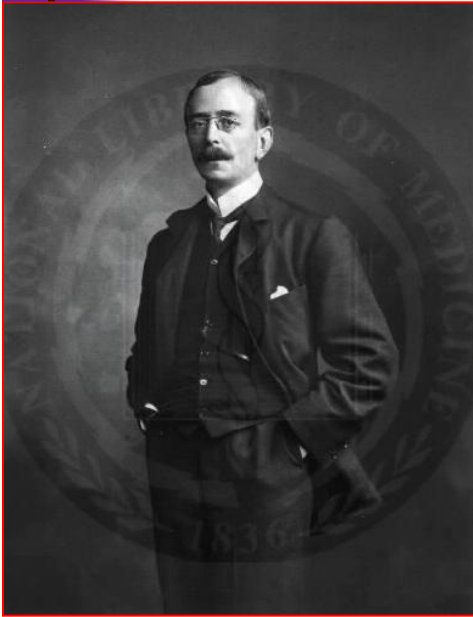
Mozek člověka je tvořen
~50,000,000,000
neuronů

Ramon y Cajal
1852-1934

Chemická synapse

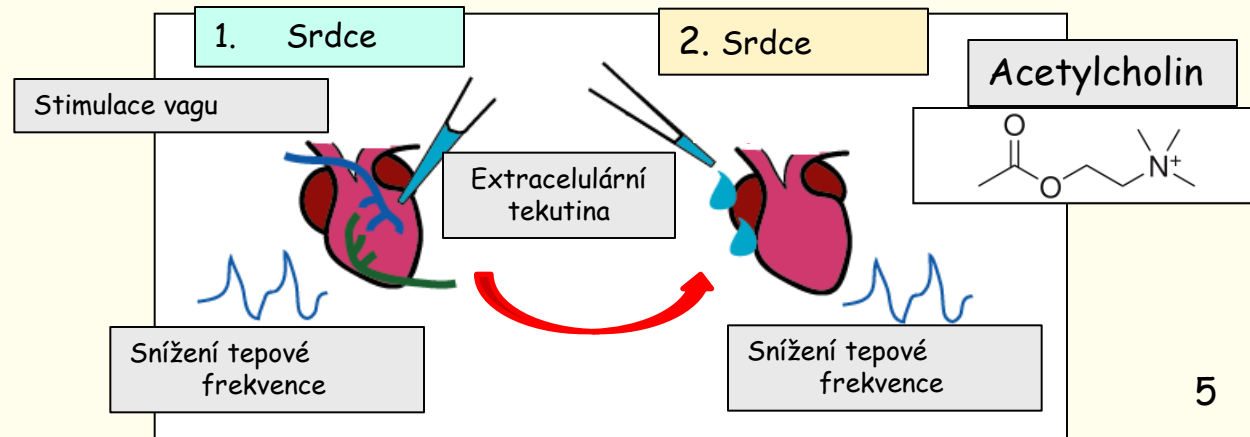

Označení „synapse“ pochází od **Charlese Scotta Sherringtona** (1857 - 1952) v roce 1932 mu byla udělena Nobelova cena za fyziologii a medicinu.

Neurony dospělého člověka vytvářejí mezi sebou 10^{14} až 5×10^{14} (100-500 trillion) synaptických kontaktů

1921 **Otto Loewi** (1873-1961)

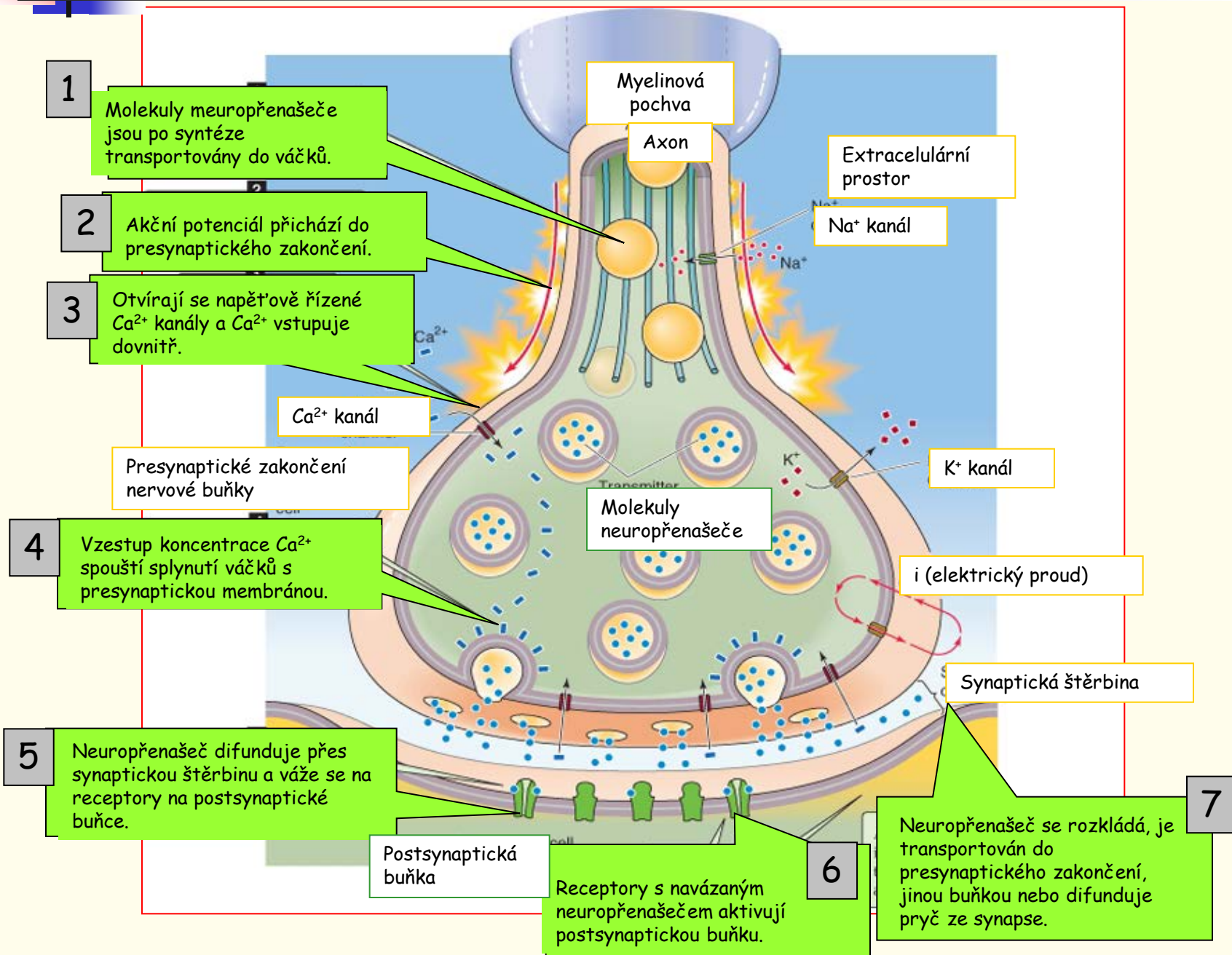
Definice neuropřenašeče

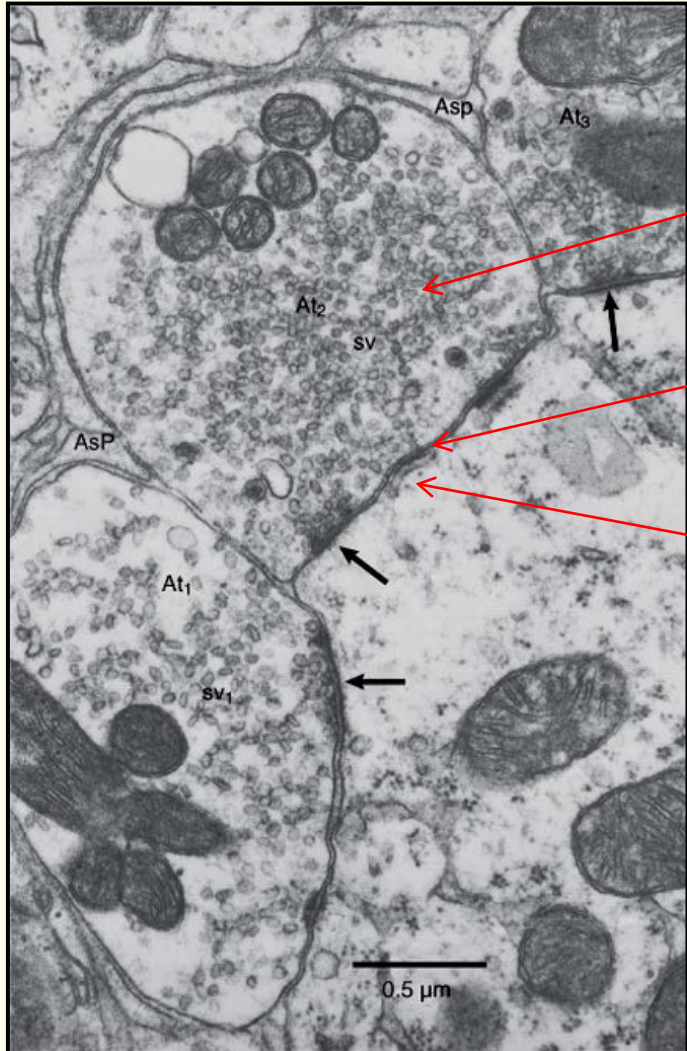

Aby látka mohla být považována za neuropřenašeč musí splňovat následující kritéria (Paton 1958) :

1. Presynaptický neuron musí obsahovat předpokládanou látku a být schopen ji uvolnit
2. Látka musí být uvolněna po stimulaci presynaptického axonu
3. Aplikace látky na postsynaptický neuron vyvolává stejný účinek jako má přirozený neuropřenašeč
4. Působení látky na postsynaptický neuron musí být farmakologicky ovlivněno stejně jako působení neuropřenašeče
5. V blízkosti synapse musí být přítomen „enzym“, který neuropřenašeč odstraní nebo rozloží

Chemická synapse

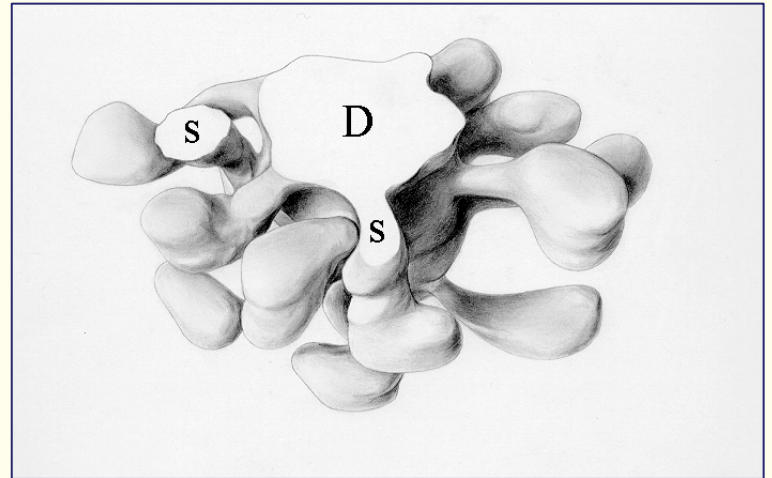
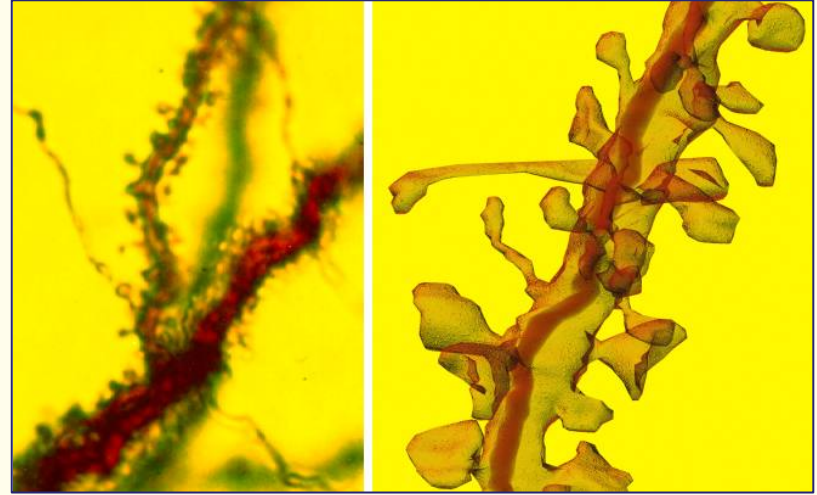

Synaptické
váčky

Synaptická
štěrbina

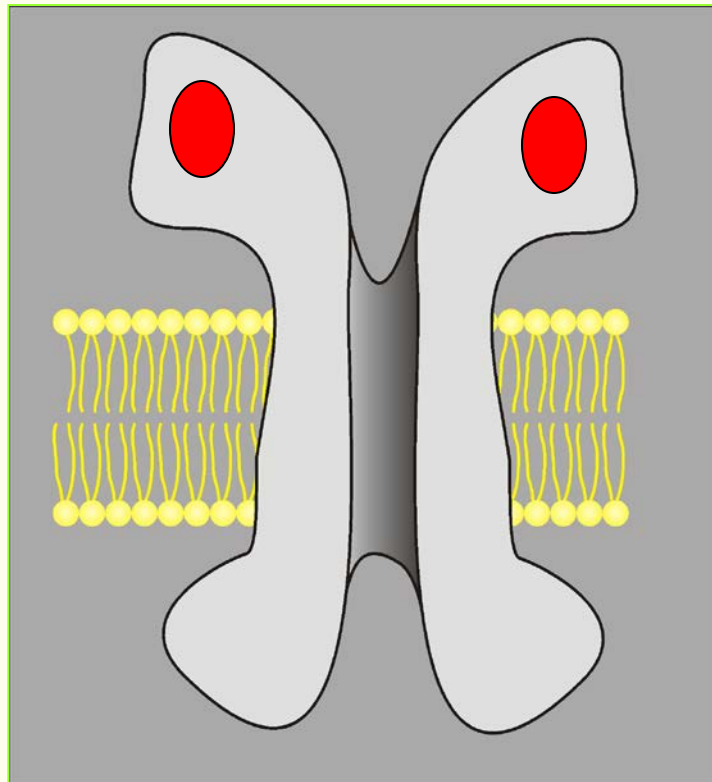
Postsynaptická
densita

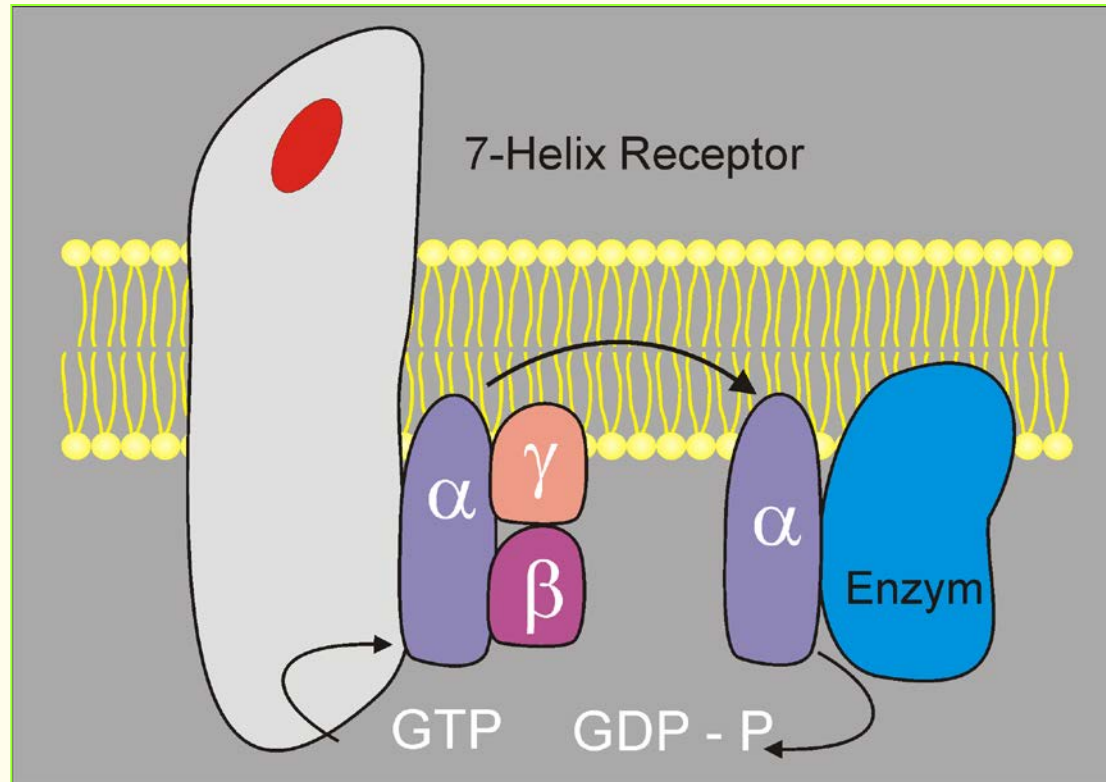

Receptory pro neuropřenašeče

Iontropní receptory

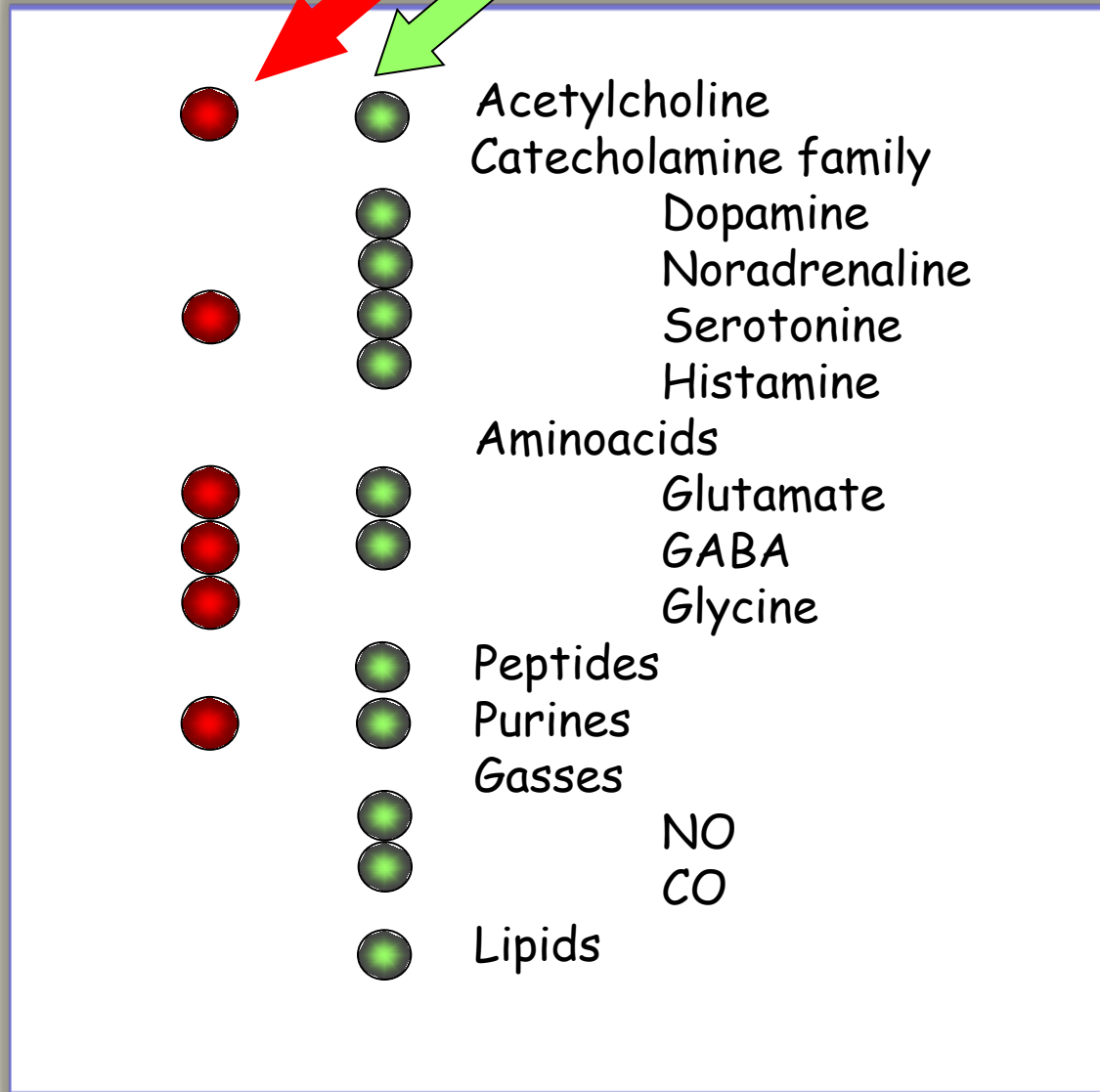
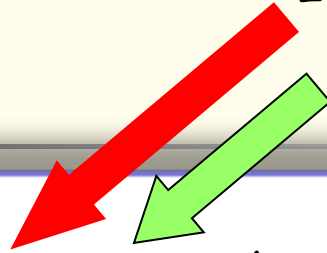
Metabotropní receptory

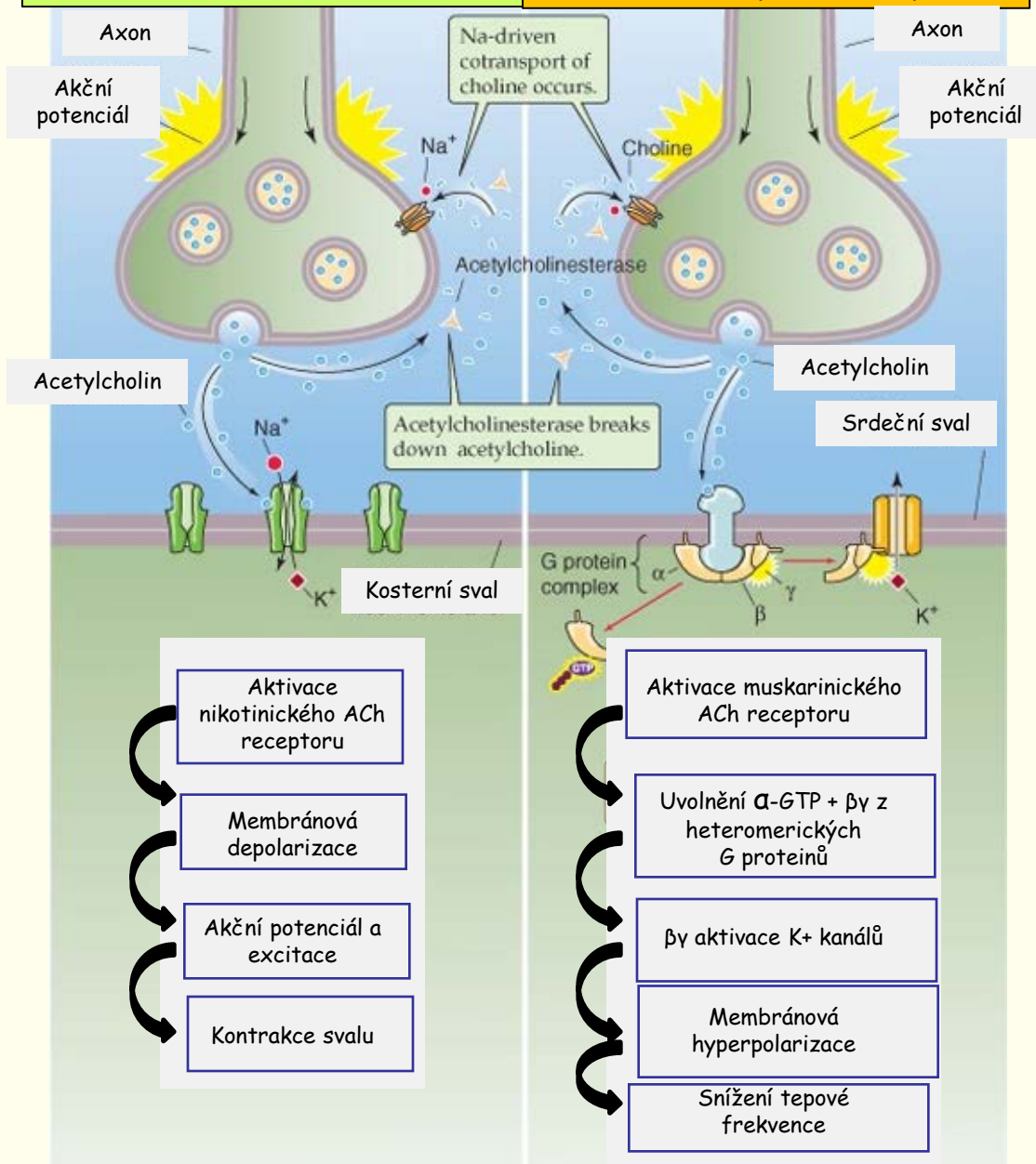
Iontropic receptors

Metabotropic receptors

Ionotropní receptor

Metabotropní receptor

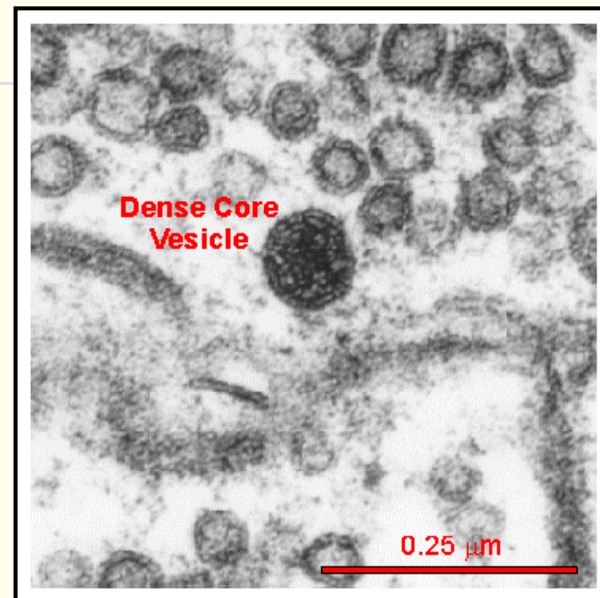
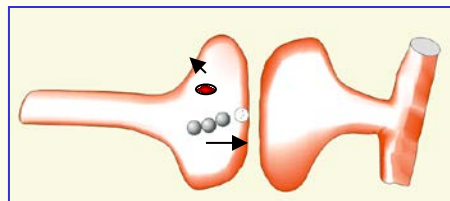
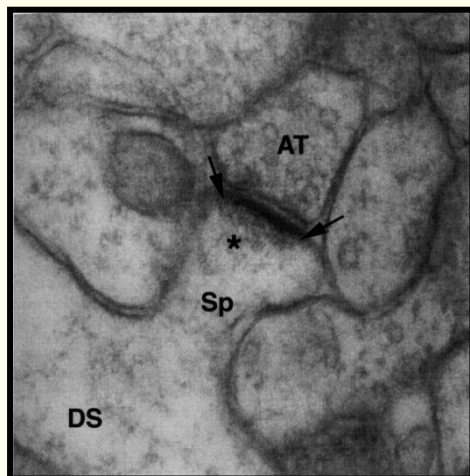

Neuropřenašeče

<i>Skupina</i>	<i>Jméno</i>	<i>Zkratka</i>	<i>Metabotropní R</i>	<i>Ionotropní R</i>
Amino kyselina	Glutamát	Glu	Glutamátový R	NMDA R, Kainátový R, AMPA R
Amino kyselina	Kyselina gama amino máselná	GABA	GABAB R	GABAA R
Amino kyselina	Glycin	Gly	-	Glycinový R
Monoamin (Phe/Tyr)	Dopamin	DA	Dopaminový R	-
Monoamin (Phe/Tyr)	Noradrenalin	NA	Adrenergní R	-
Monoamin (Trp)	Serotonin (5-hydroxytryptamin)	5-HT	Serotoninový R, mimo 5-HT3	5-HT3
Monoamin (His)	Histamin	H	Histaminový R	-
Další	Anandamid	AEA	Kanabinoidní R	-
Další	Adenosine trifosfát	ATP	P2Y12 R	P2X R
Další	Acetylcholin	Ach	Muskarinický R	Nicotinický R
Plyn	Oxid dusný	NO	Guanylyl cykláza	-
Plyn	Oxid uhelnatý	CO	-	K ⁺ kanály

Neuropřenašeče - peptidy

...aktivují pouze metabotropní receptory

Skupina	Přenašeč	Metabotropní R	Funkce
Hypofyzeal	Vasopressin	Vasopresin R	Agrese, deprese
Hypofyzeal	Oxytocin	Oxytocin R	Stres, úzkost, mateřské chování, agrese, víra, důvěra, párové chování, láska
Opioid	Corticotropin	Corticotropine R	CNS
Opioid	Dynorphin	delta OP1	Analgezie, antidepressivní účinky, drogová závislost, kokainová závislost
Opioid	Endorphin	kapa OP2	Analgezie, sedativní účinky, miosa, hlavní receptor kde působí morfium
Opioid	Enkephalin	mu OP3	Analgezie, fyzická závislost, deprese dýchání, euforie
Tachykinin	Neurokinin A	NK 2	PNS
Tachykinin	Neurokinin B	NK 3	Vývoj mozku
Tachykinin	Substance P	NK 1	Zvracení, nocicepce
	Bombesin	Neuromedin R	CNS
	Gastrin releasing peptide	-	Stres, cirkadiální rytmus, PNS
	N-Acetylaspartylglutamate	mGluR3	Nocicepce
	Neuropeptide Y	Neuropeptide Y	Chut' k jídlu, cirkadiální rytmy, úzkost
	Cholecystokinin	Cholecystokinin R	Regulace nocicepce, úzkosti, paměti, hladu
	Vasoactive intestinal peptide	VIP R	Cirkadiální rytmy
	Somatostatin	Somatostatin R	GIT

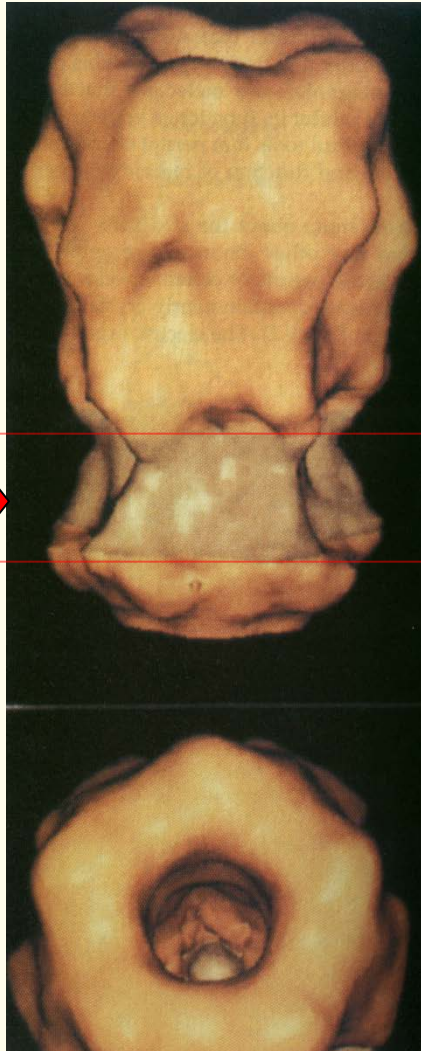

Neuropřenašeče a jejich receptory

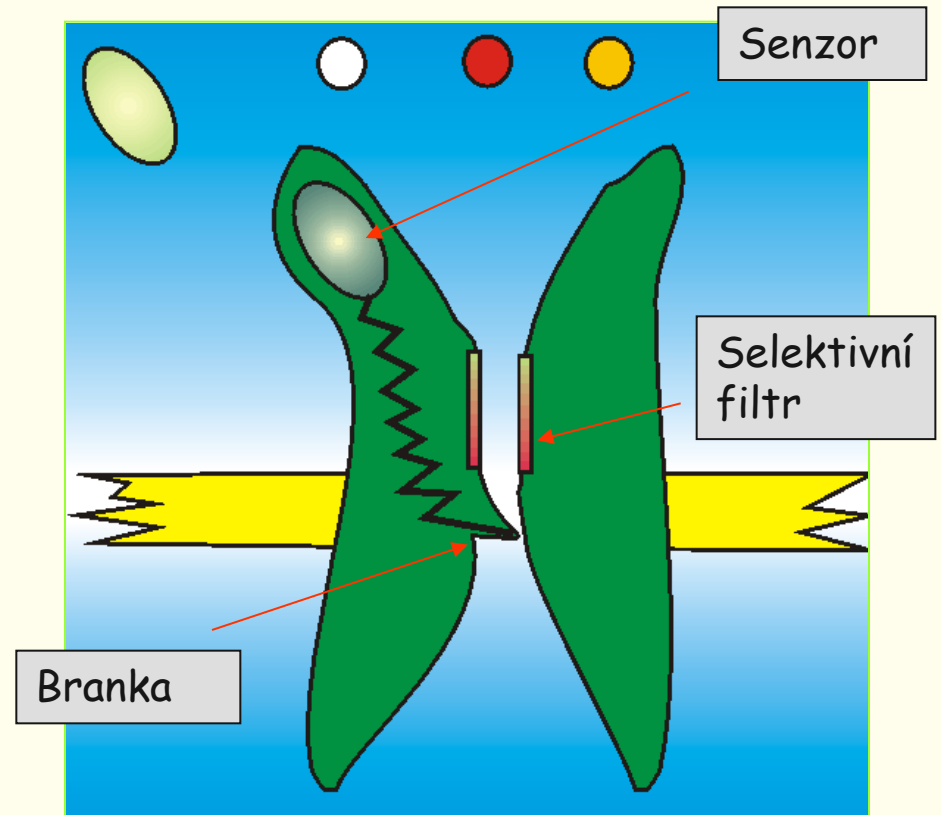
Struktura iontového kanálu

Iontové kanály jsou proteinové struktury tvořící póry, které umožňují tok iontů přes plazmatickou membránu

Membrána

3-D rekonstrukce molekuly ACh receptoru

Senzor

Selektivní filtr

Branka

Neuropřenašeči aktivované iontové kanály jsou obvykle oligomerní komplexy, které se skládají z několika podjednotek.

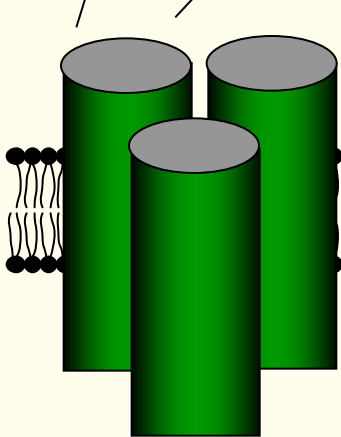
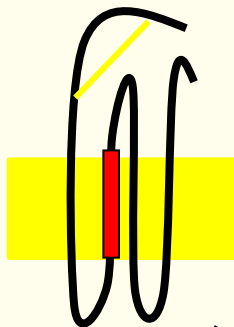
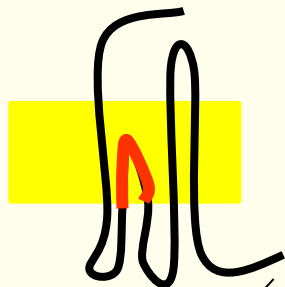
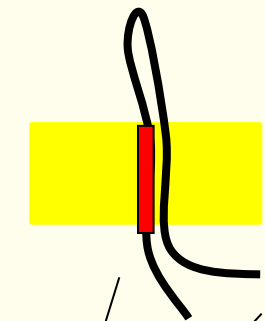
ATP - IK

Glutamátové receptory

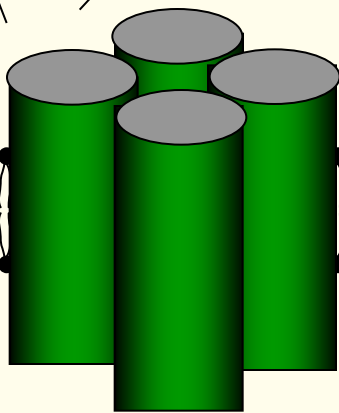
Cis - loop receptory

GABA
Glycin
Acetylcholin
Serotonin

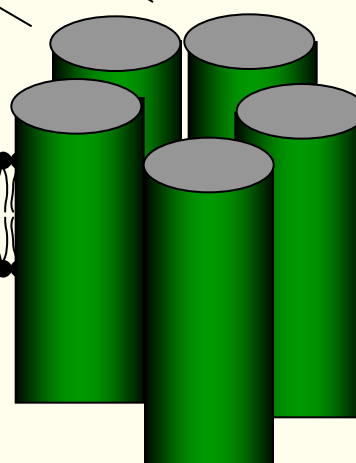
Konexonové kanály

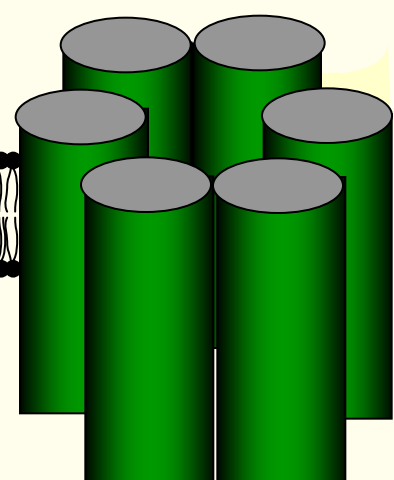
Trimer

Tetramer

Pentamer

Hexamer

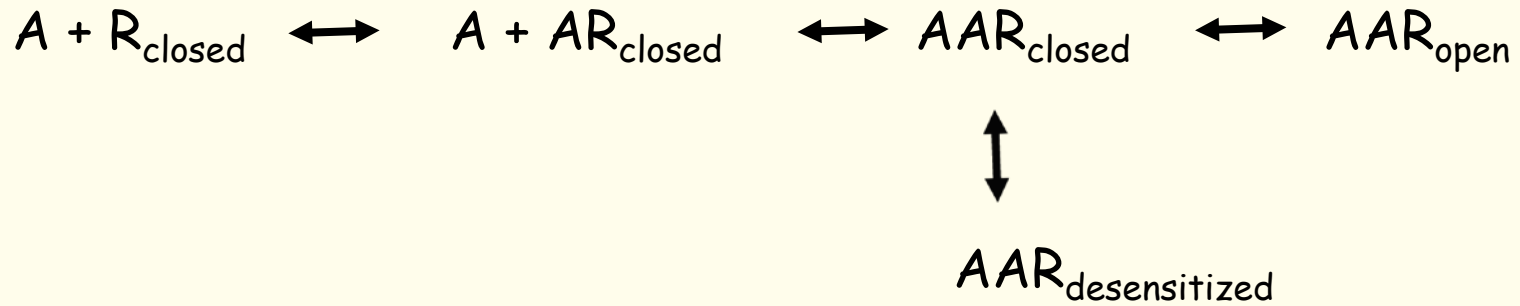

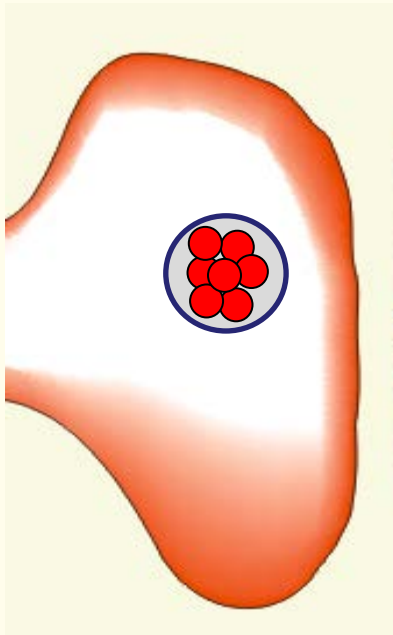
*Základní principy aktivace
iontových kanálů neuropřenašečem*

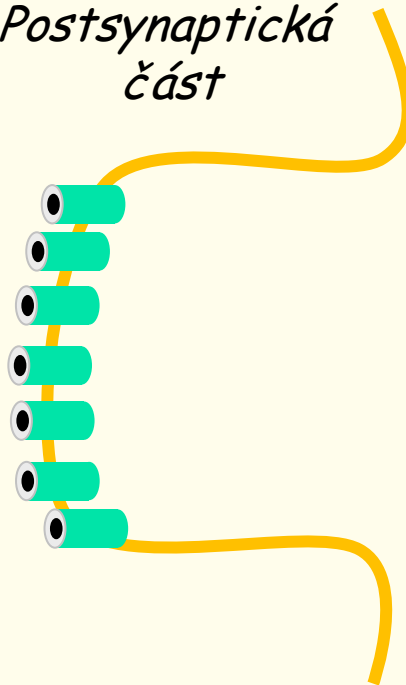
Co určuje dobu trvání postsynaptoických potenciálů?

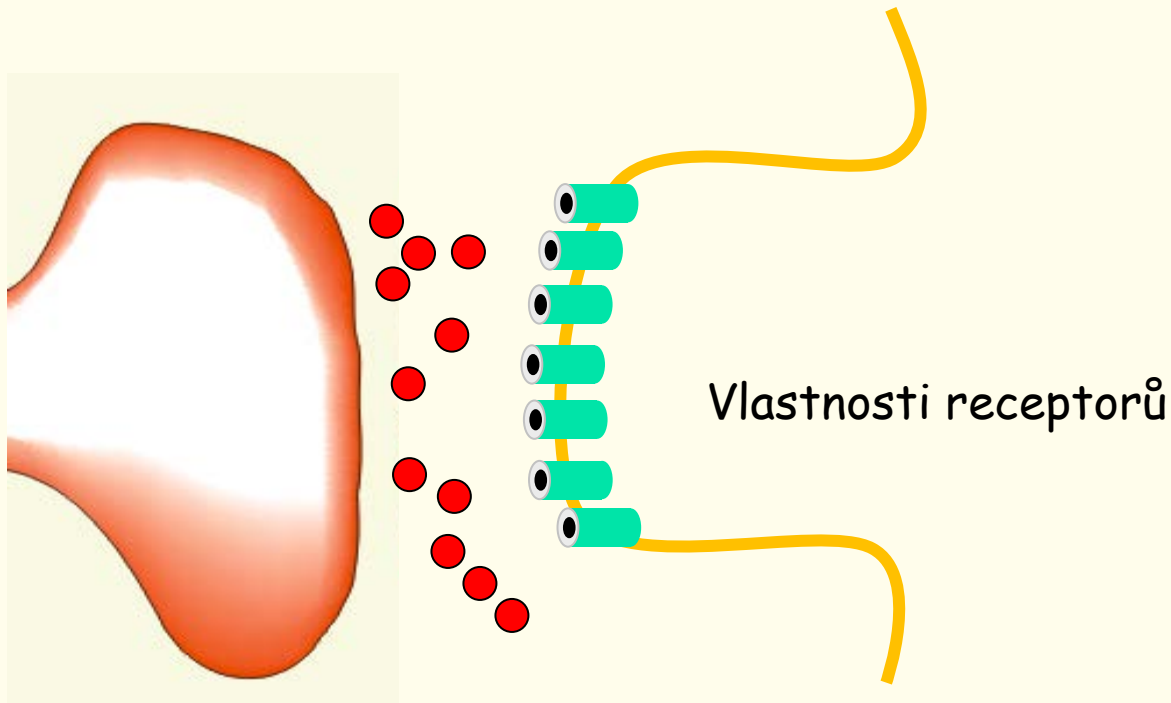
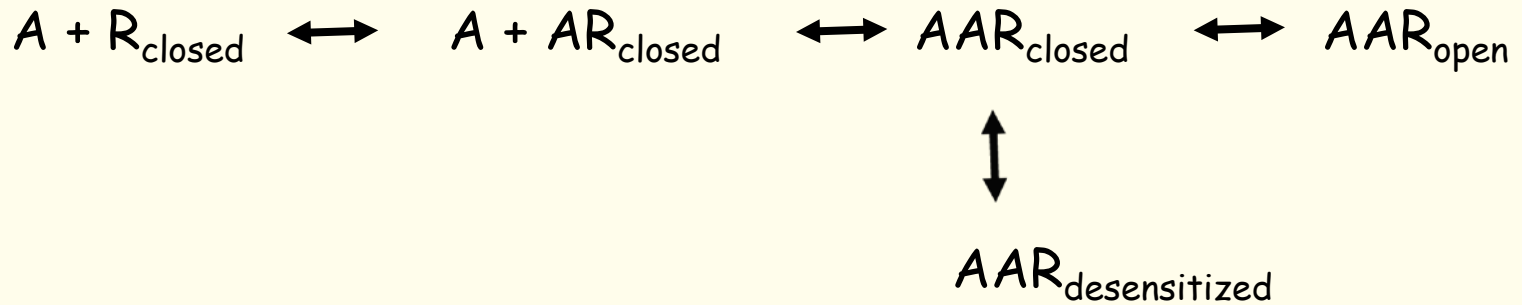
Presynaptická terminála

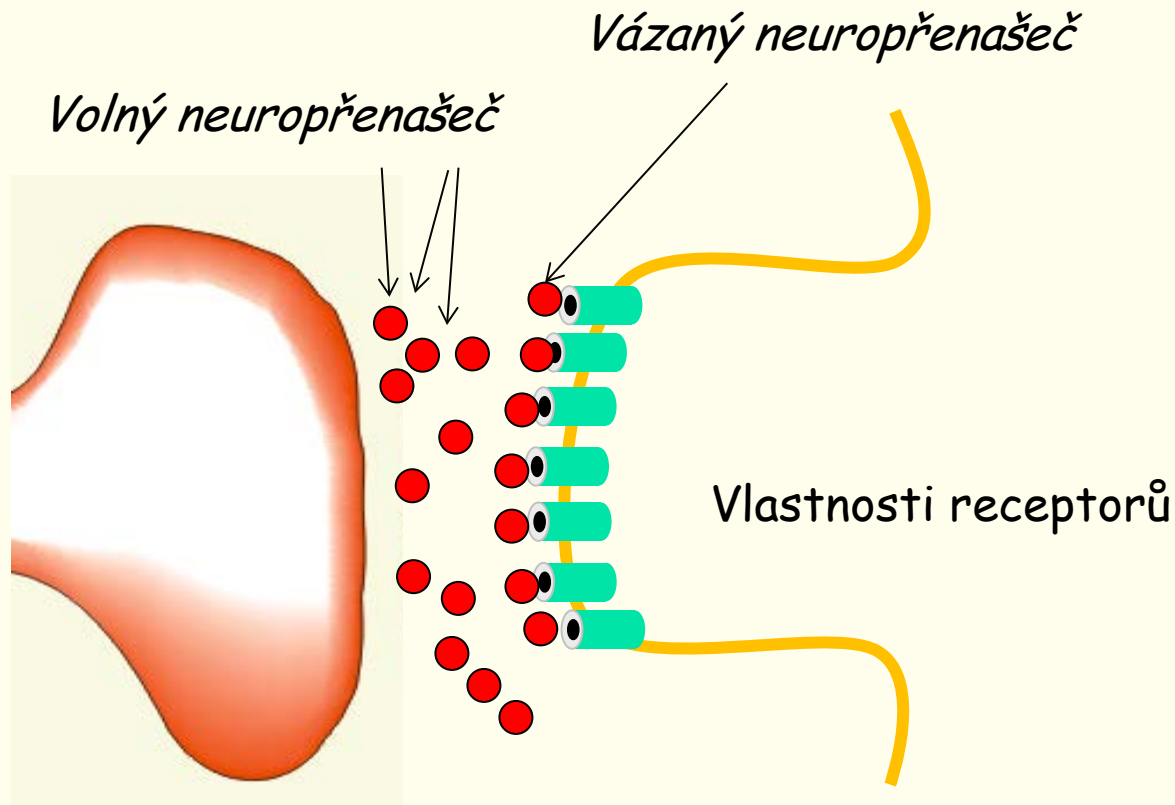
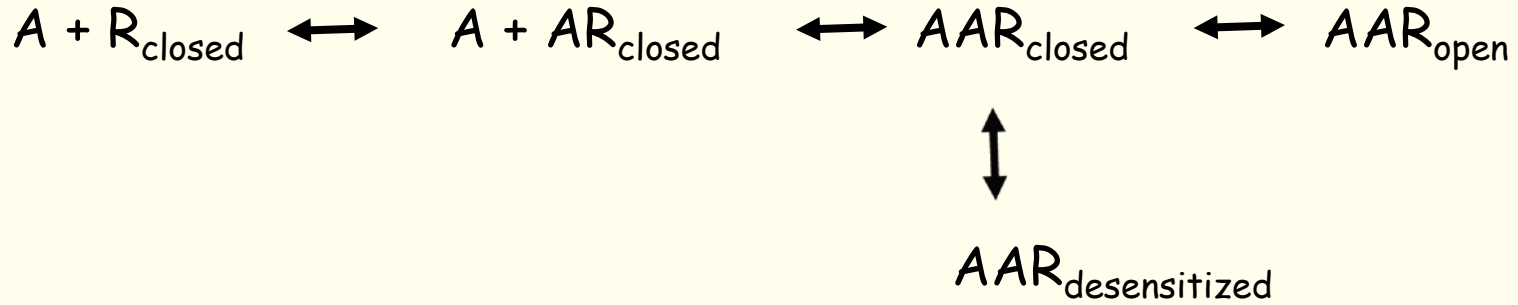
Postsynaptická část

Co určuje dobu trvání postsynaptoických potenciálů?

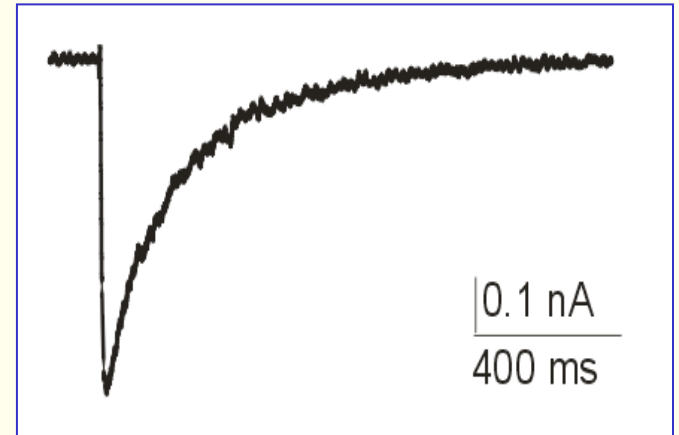
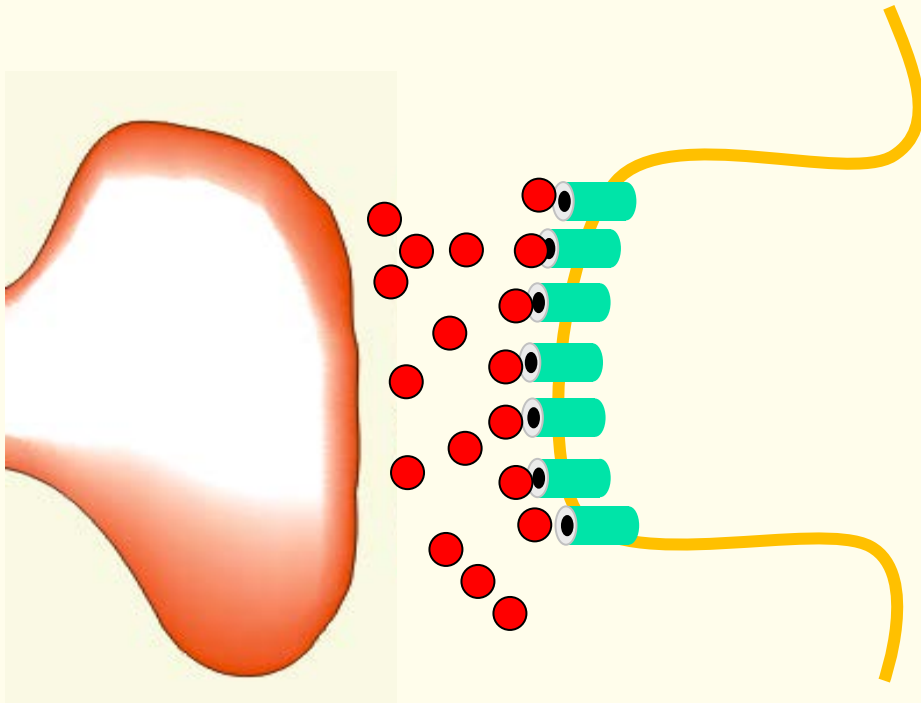
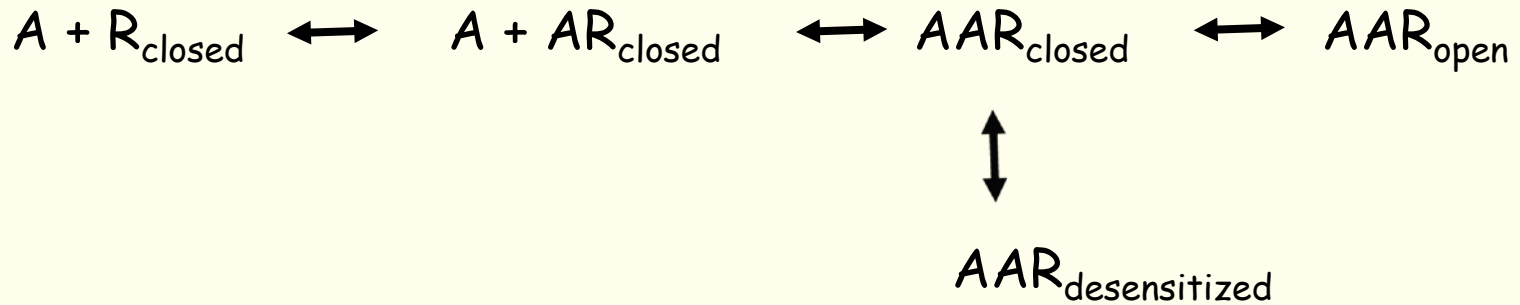

Co určuje dobu trvání postsynaptoických potenciálů?

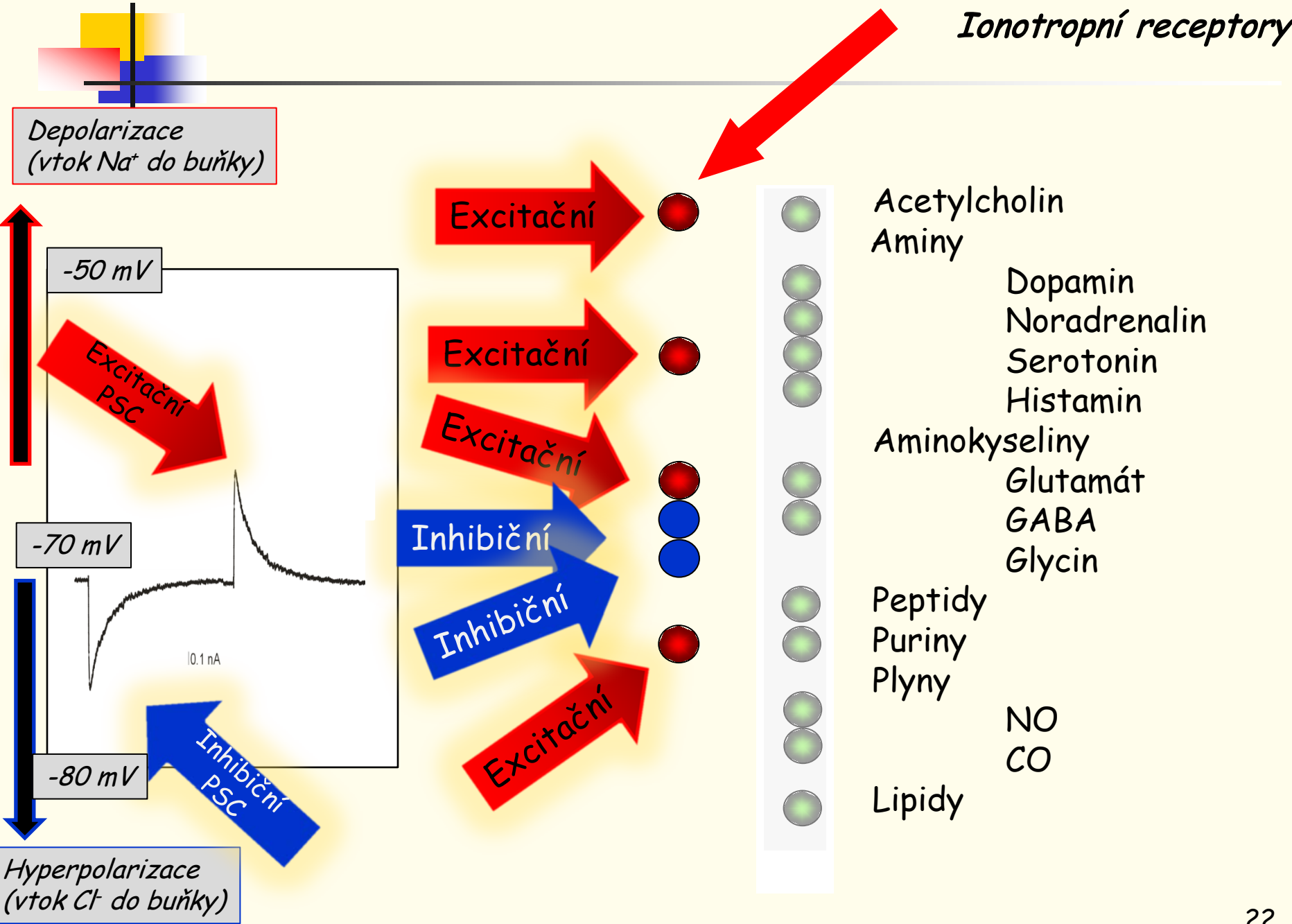

Co určuje dobu trvání postsynaptoických potenciálů?

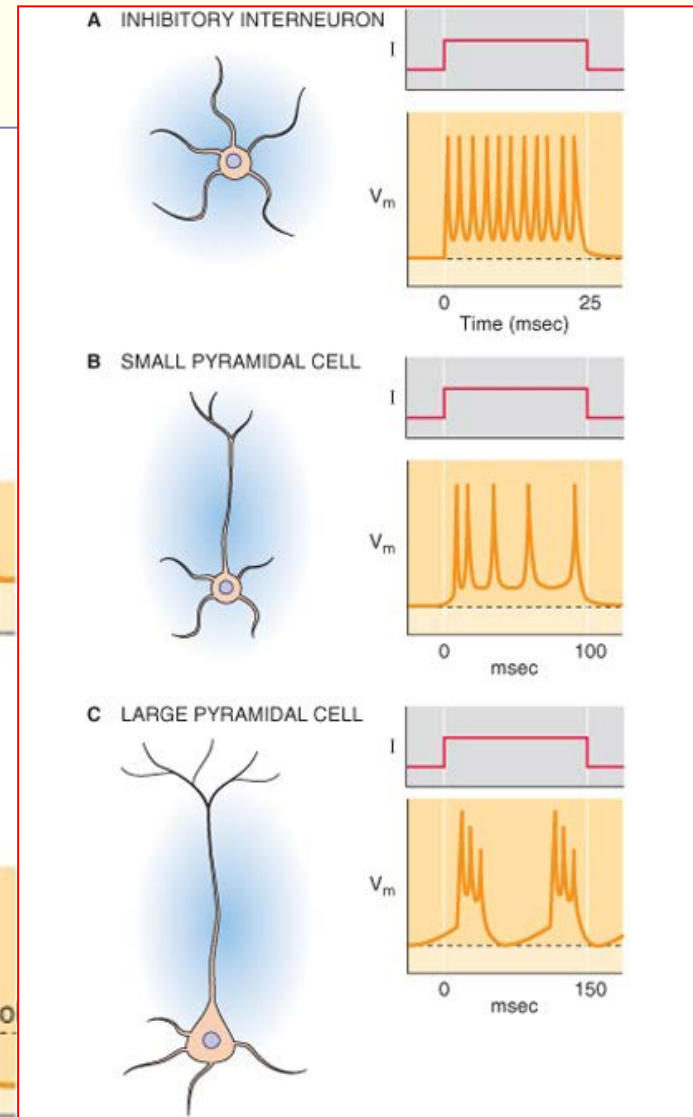
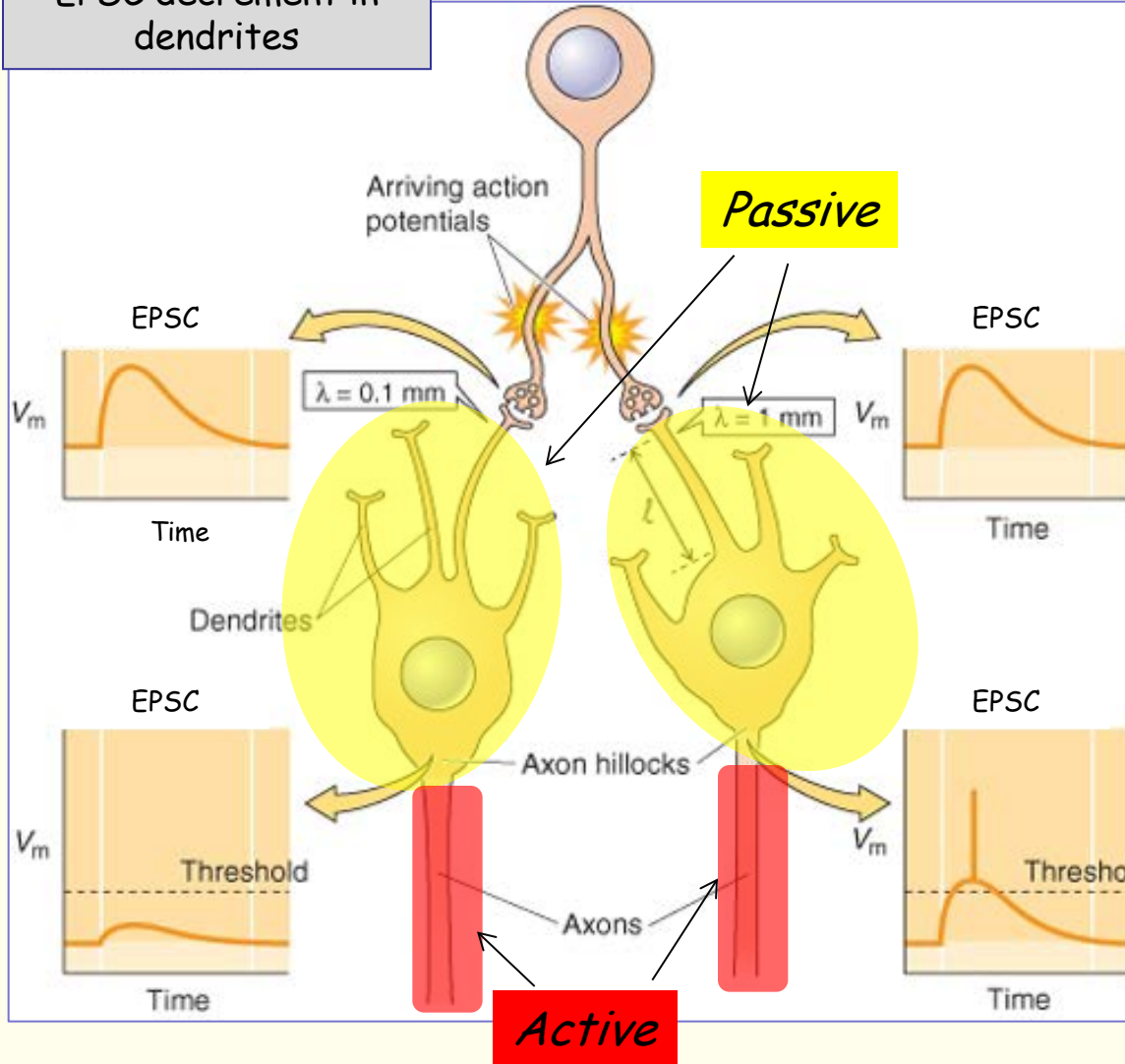

Ionotropní receptory

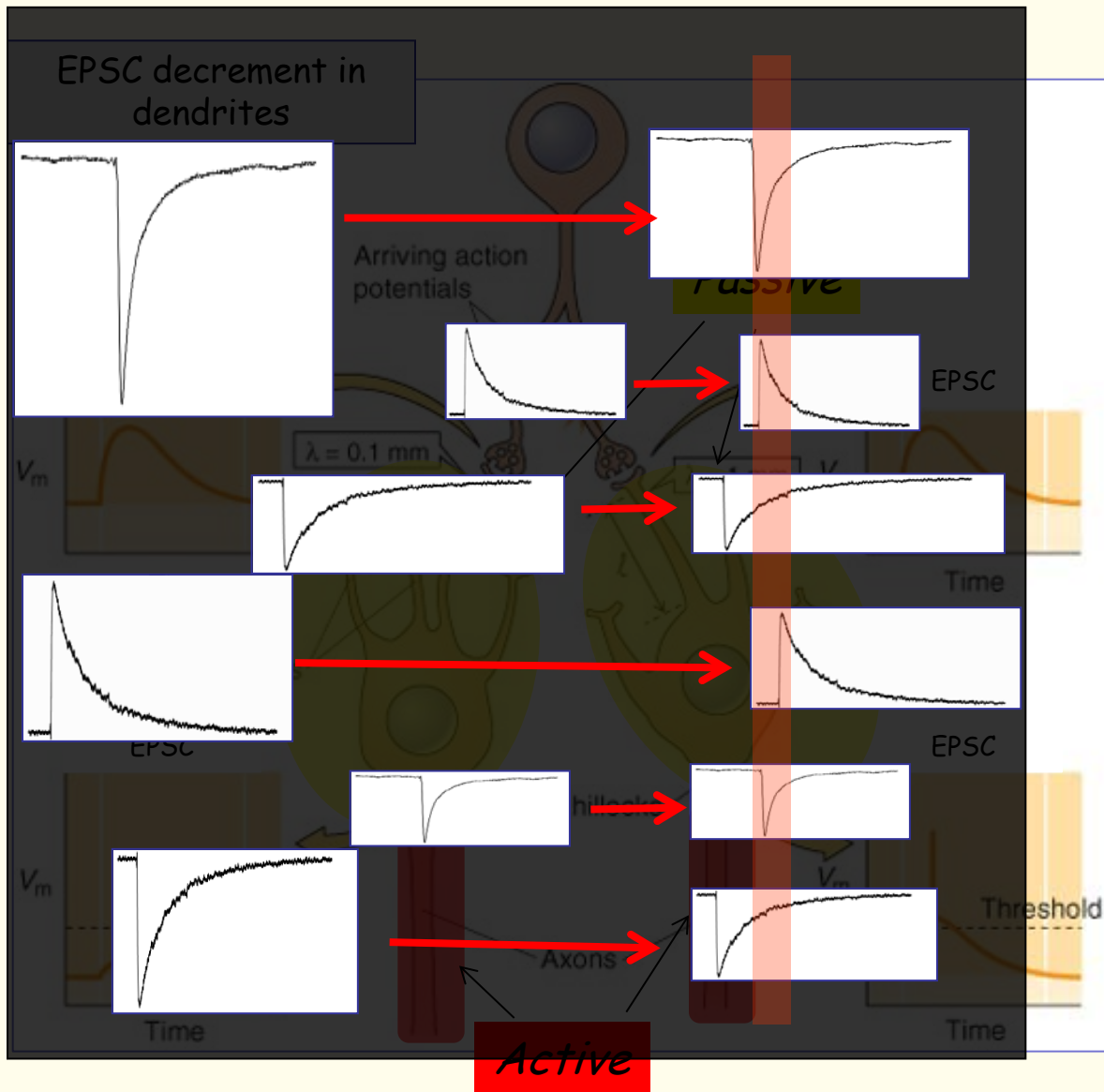
Kabelové vlastnosti

EPSC decrement in dendrites

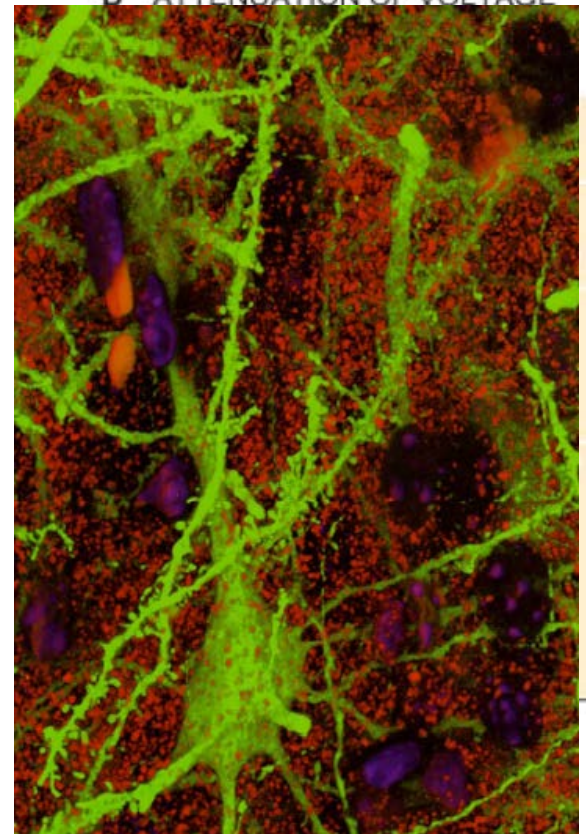

Kabelové vlastnosti

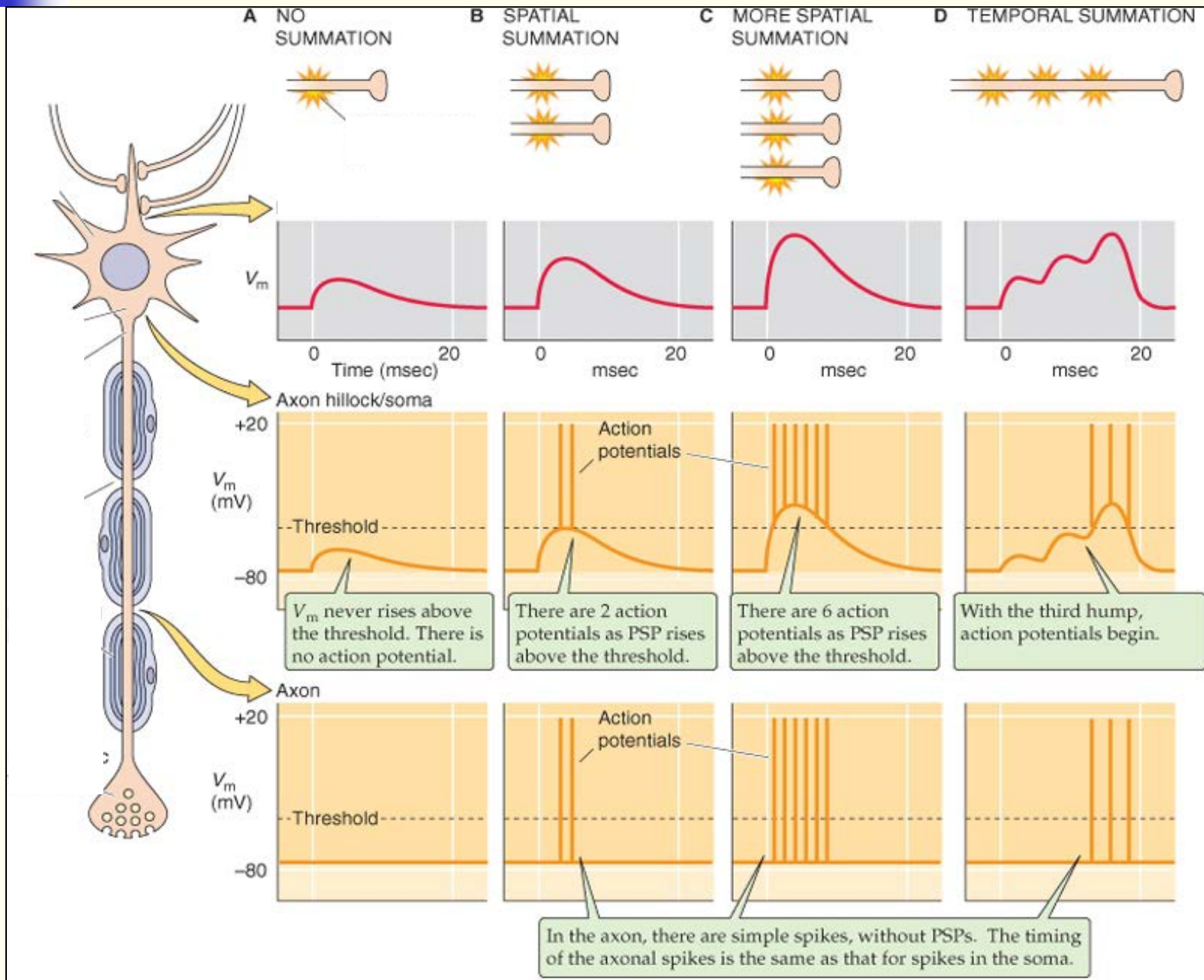

1000 - 10 000 synaptic contacts on a neuron

Summation of postsynaptic currents

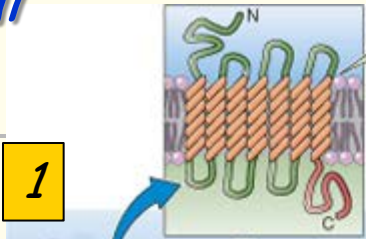

Metebotropní receptory

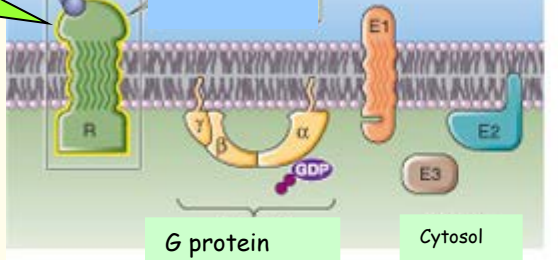
Navázáním ligandu se receptor aktivuje.

1

Receptor (R) se skládá ze sedmi transmembránových částí.

Extracelulární prostor

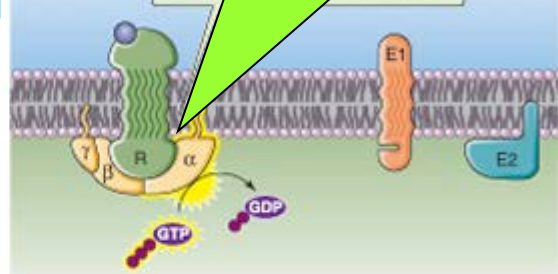

G protein

Cytosol

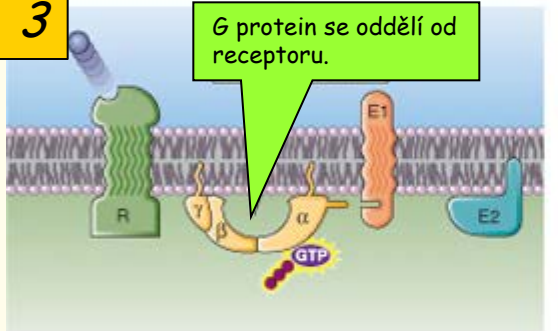
2

Interakce receptoru s G proteinem vyvolá konformační změnu a výměnu GDP které je nahrazeno GTP.

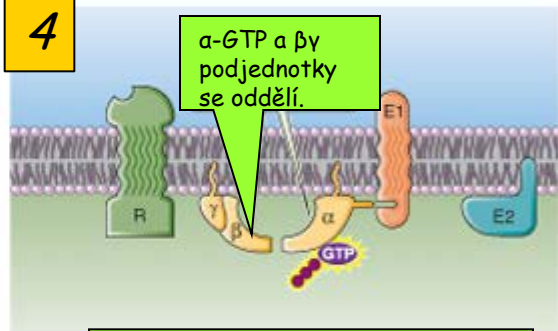
3

G protein se oddělí od receptoru.

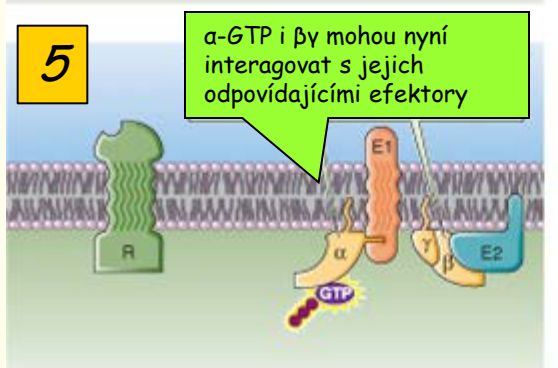
4

α -GTP a $\beta\gamma$ podjednotky se oddělí.

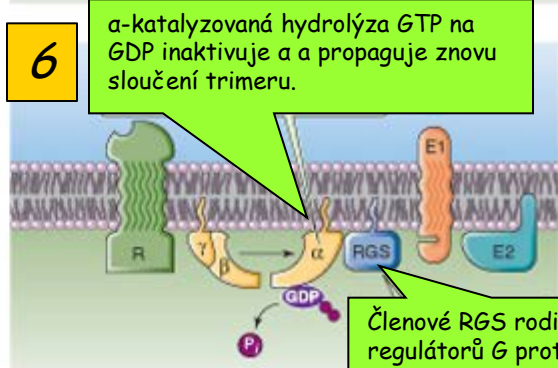
5

α -GTP i $\beta\gamma$ mohou nyní interagovat s jejich odpovídajícími efektory

6

α -katalyzovaná hydrolýza GTP na GDP inaktivuje a a propagueje znovu sloučení trimeru.

Členové RGS rodiny regulátorů G proteinu stimuluji hydrolýzu GTP s některými, ale ne všemi podjednotkami α .

Mnoho α ... mnoho β ... mnoho γ

Typ	Efekt
G_s	
α_s	↑ cAMP
$\alpha_{s(s)}$	↑ cAMP
$\alpha_{s(l)}$	↑ cAMP
α_{olf}	↑ cAMP
$G_{i/o}$	
α_{i1}	↓ cAMP
α_{i2}	↓ cAMP
α_{i3}	↓ cAMP
α_{O1A}	↓ cAMP
α_{O1B}	↓ cAMP
α_{t1}	↓ cAMP
α_{t2}	↓ cAMP
α_g	↓ cAMP
α_z	↓ cAMP
$G_{q/11}$	
α_q	↑ PLC
α_{11}	↑ PLC
α_{14}	↑ PLC
α_{15}	↑ PLC
α_{16}	↑ PLC

G_s proteiny aktivují adenylát cyklázu

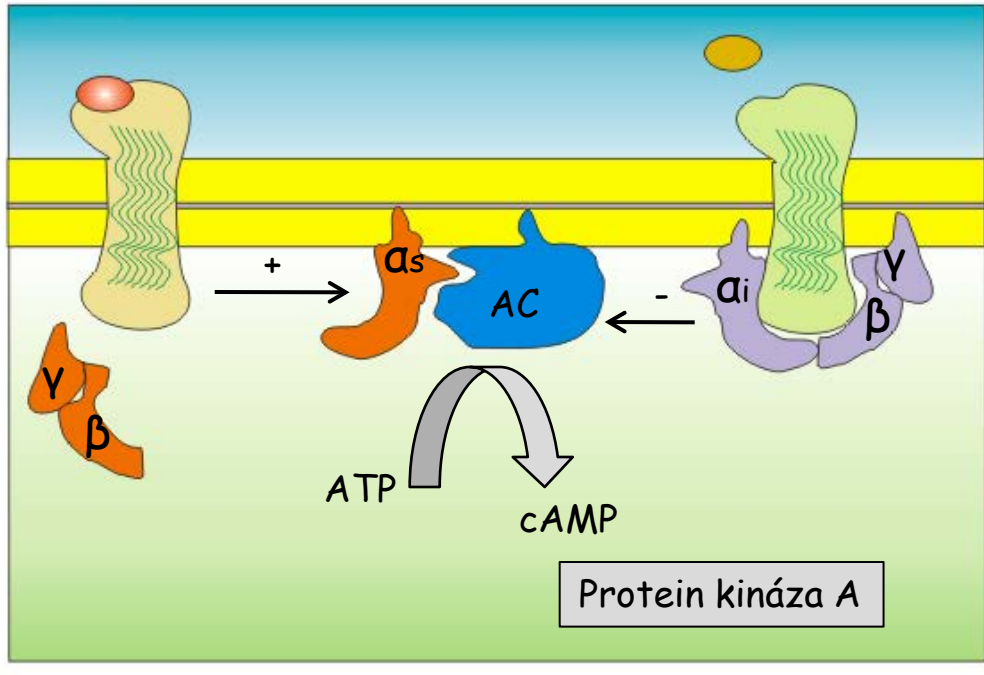
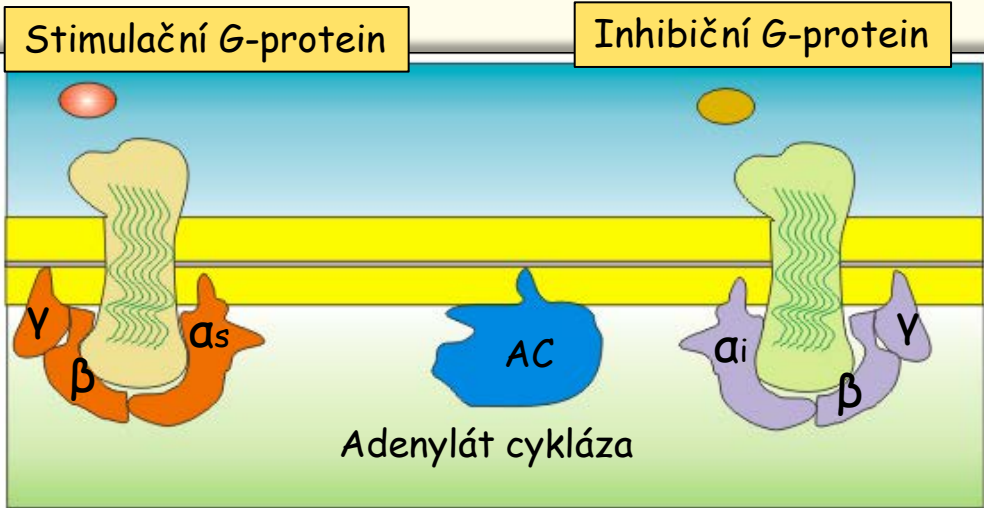
$G_{i/o}$ proteiny inhibují adenylát cyklázu

$G_{q/11}$ proteiny aktivují fosfolipázu

Gs proteiny aktivují adenylát cyklázu (Gi - inhibují)

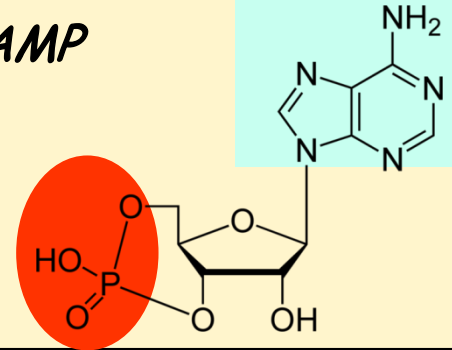
Extracelulární prostor

Intracelulární prostor

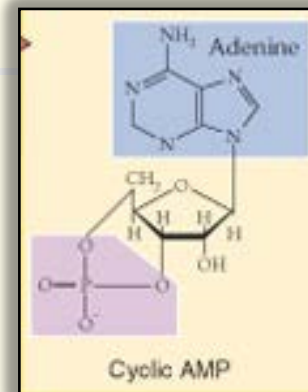

Adenosine

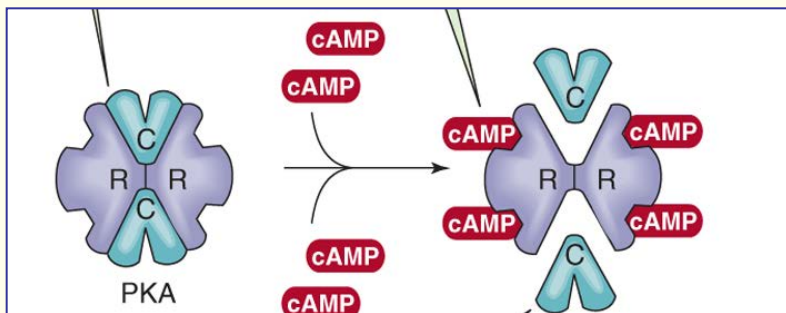
cAMP

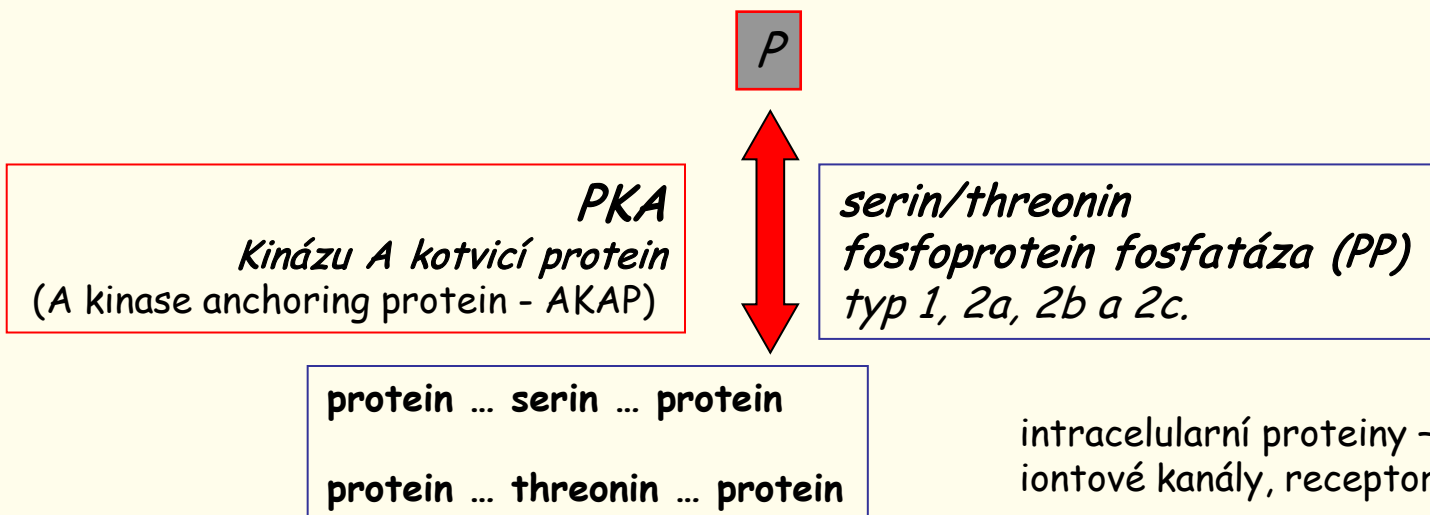
cAMP a fosforylace/defosforylace

cAMP- závislá protein kináza A (PKA)

Stimulace metabotropních receptorů vede k přibližně **pětinásobnému zvýšení** intracelulární koncentrace cAMP a to asi během **5 sekund**. Tento vzestup je jen dočasný - cAMP je enzymaticky rozložen na AMP **cAMP fosfodiesterázou**.

GPCR - Gs a Gi (metabotropní receptory cAMP)

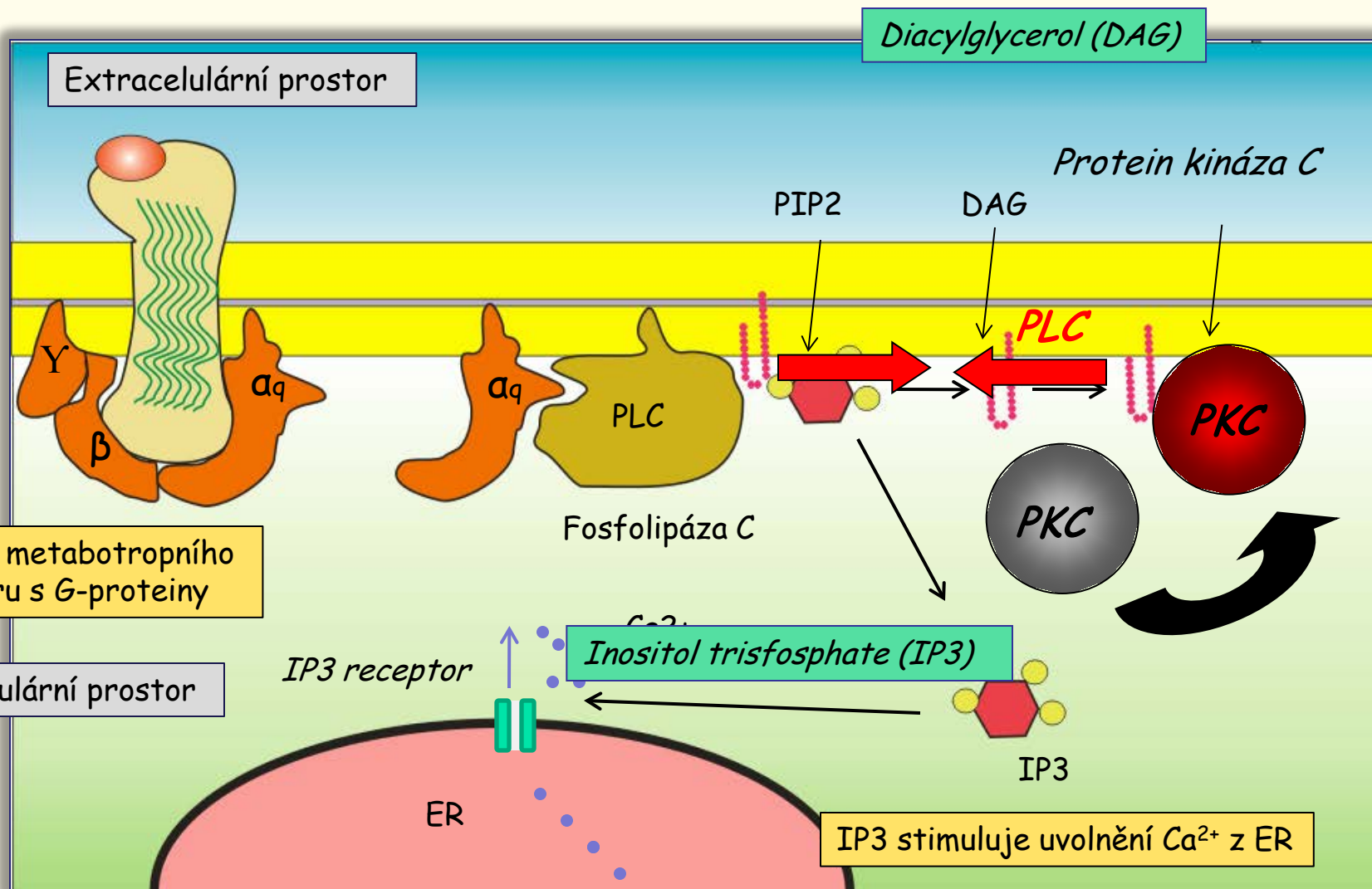
Přenašeše a hormony, které účinkují prostřednictvím aktivace Gs (zvýšení koncentrace cAMP)

adenosin, epinephrin, norepinephrin, dopamin, histamin, prostaglandiny, serotonin, ACTH, antidiuretic hormone = vasopresin, calcitonin, CRH, FSH, glucagone, oxytocine, secretine, VIP, Thyreotropin-releasing hormone (TRH), TSH

Přenašeše a hormony, které účinkují prostřednictvím aktivace Gi (snížení cAMP)

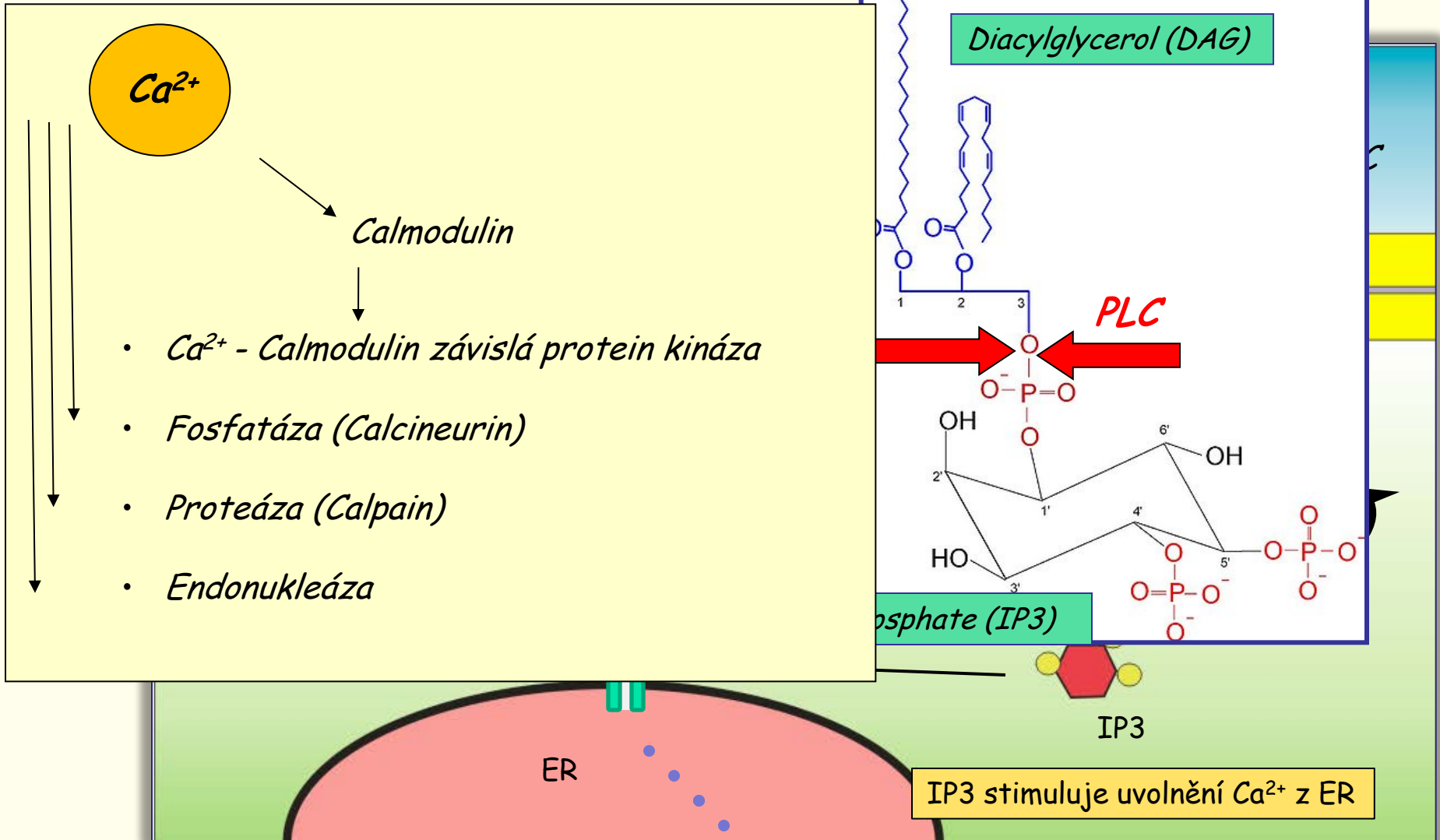
Acetylcholin, adenosin, epinephrin, norepinephrin, dopamin, GABA, glutamát, neuropeptid Y, opioidy, serotonin, Angiotensine, melatonine, Growth hormone inhibitory hormone (somatostatine)

Gq proteiny aktivují fosfolipázu

Gq proteiny aktivují fosfolipázu

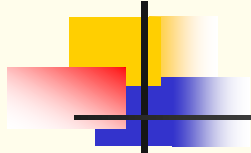

GPCR - Gq (metabotropní receptory ... aktivace PKC)

Přenašeše a hormony, které účinkují prostřednictvím aktivace IP3 a DAG

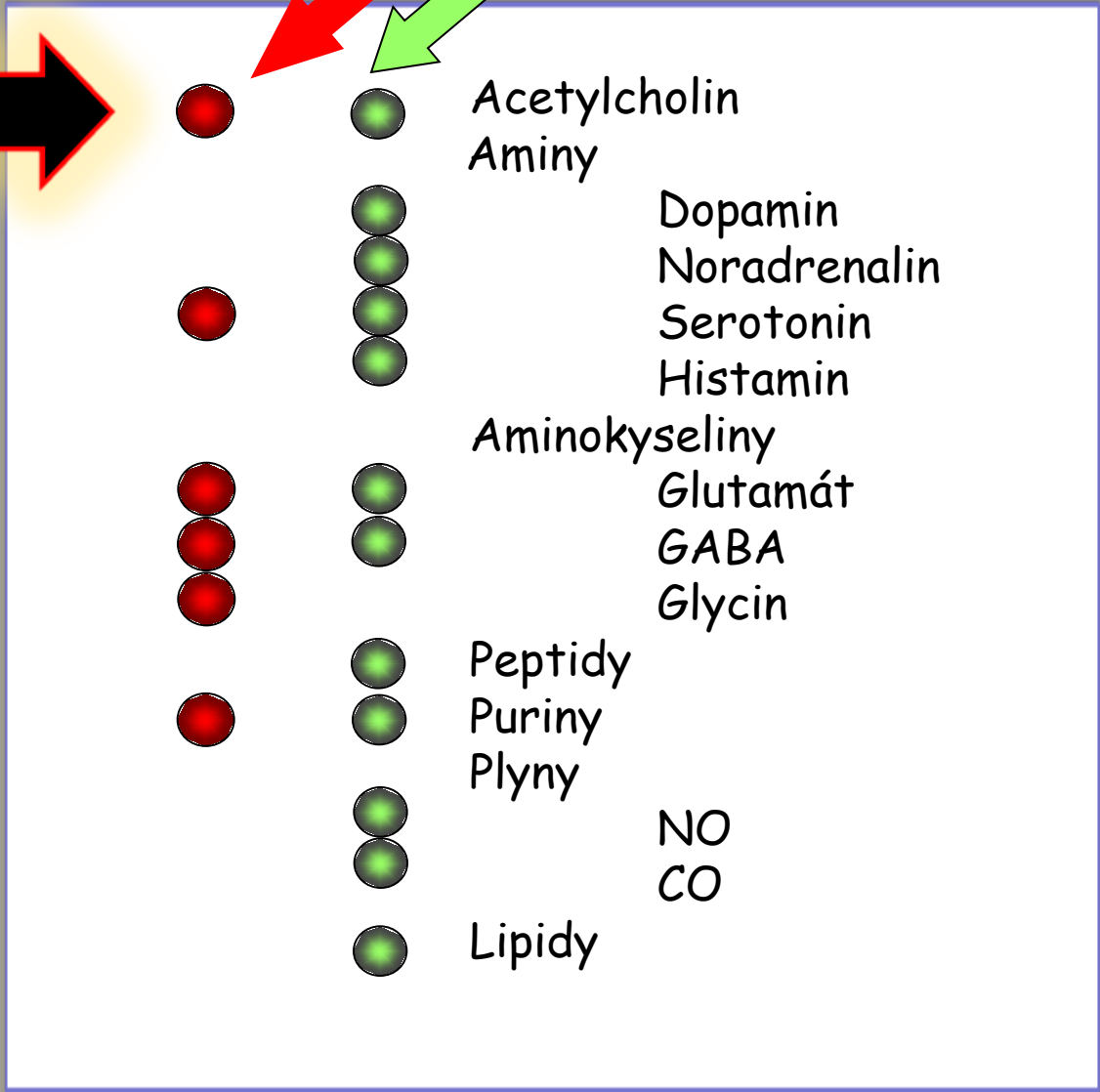
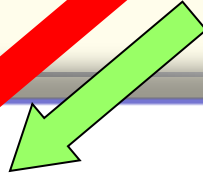
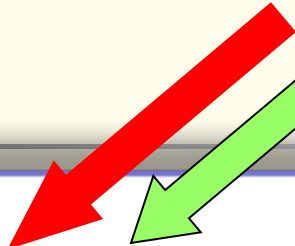
acetylcholin, epinephrin, norepinephrin, bradykinin, endotelin, glutamát, histamin, leukotrien, prostaglandiny, serotonin, tachykinin, thromboxan A2.

antidiuretický hormón = vasopresin, cholecystokinin, gastrine, neurotensine, oxytocine, Thyreotropin-releasing hormone (TRH), TSH

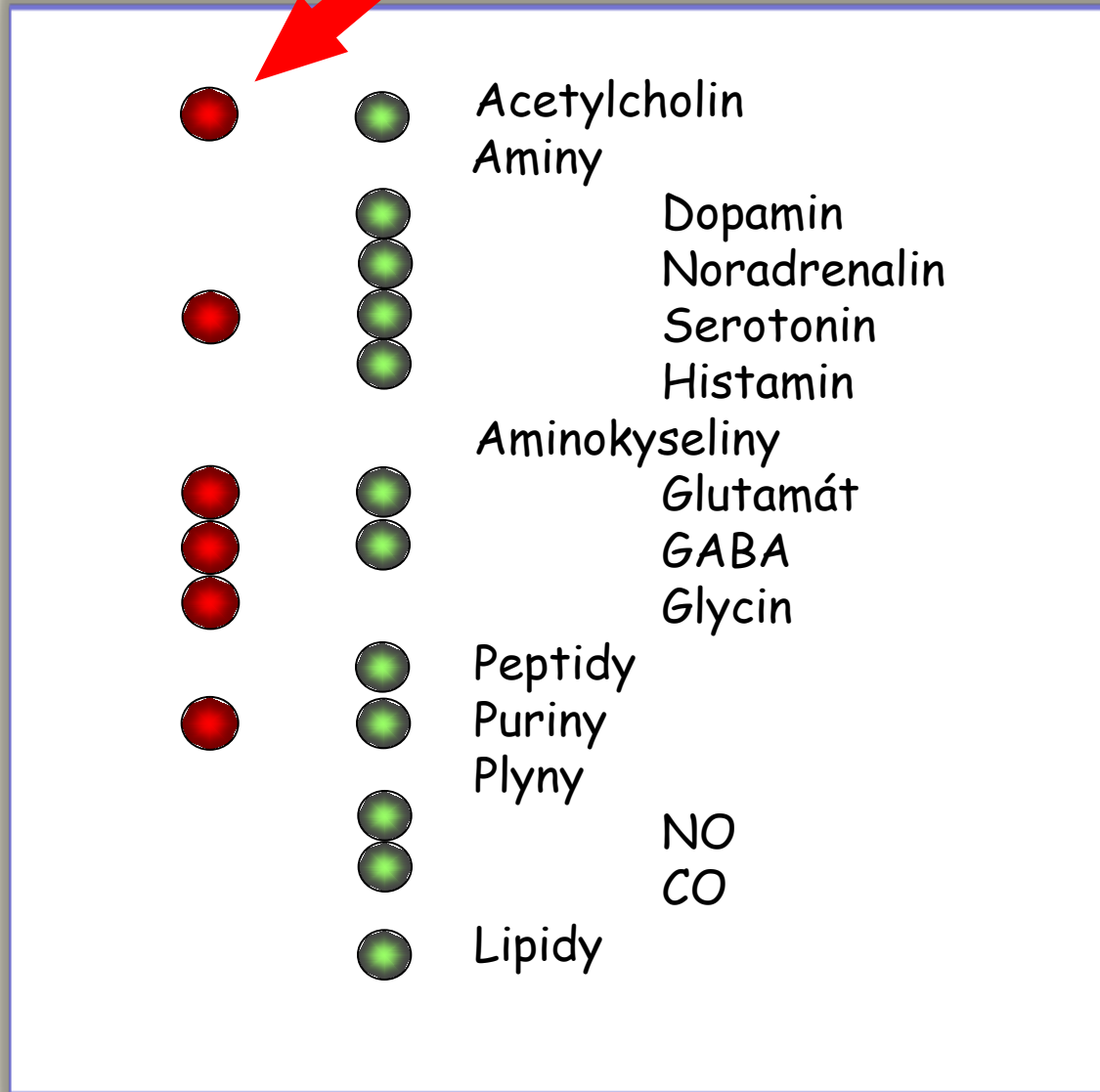
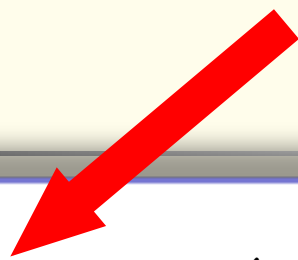
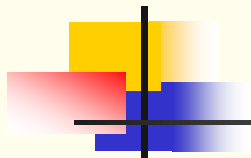

Ionotropní receptory

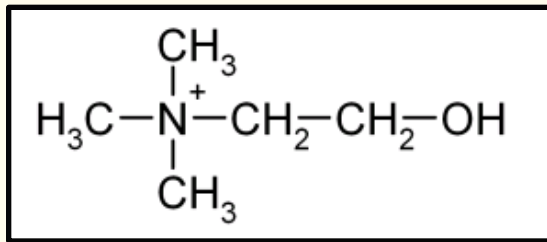
Metabotropní receptory

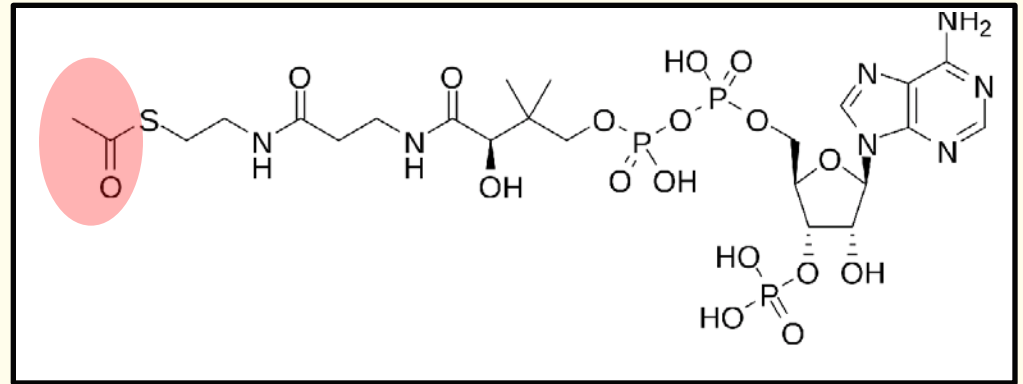
Ionotropní receptory

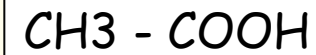
Acetylcholin (ACh) objeven v roce 1914 *Henry H. Dalem*
 ... jeho úlohu neuropřenašeče popsal *Otto Loewi*
 ... v roce 1936 dostali oba NC

Cholin

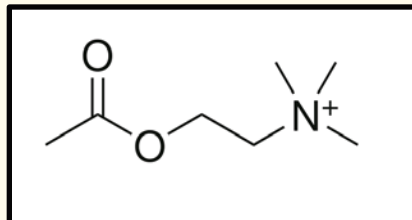
Acetyl-CoA

Acetát

Cholin acetyltransferáza

Acetylcholinesteráza

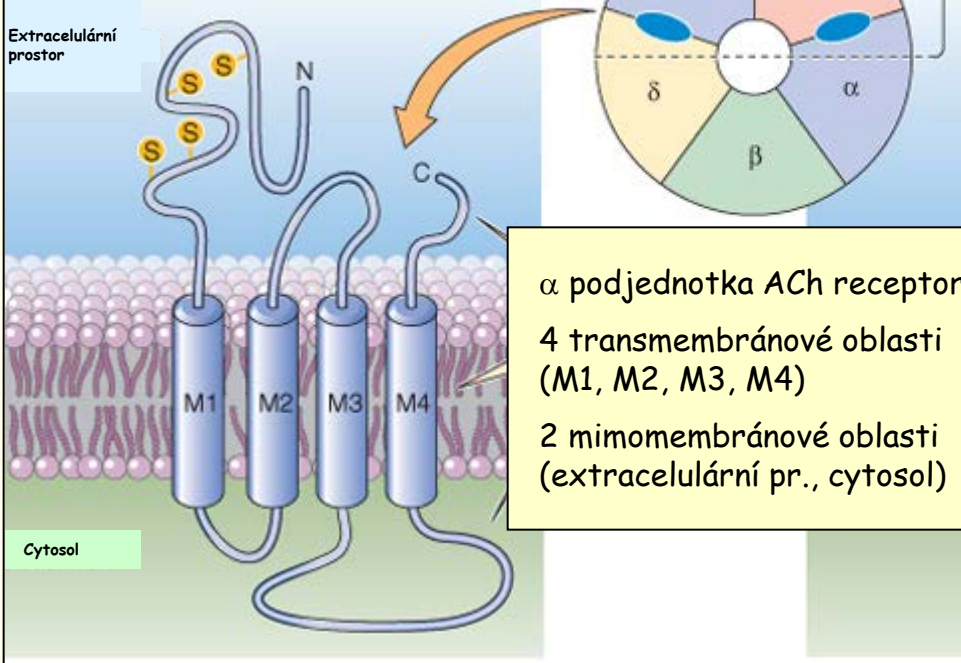
Acetylcholin

„Vagusstoff“

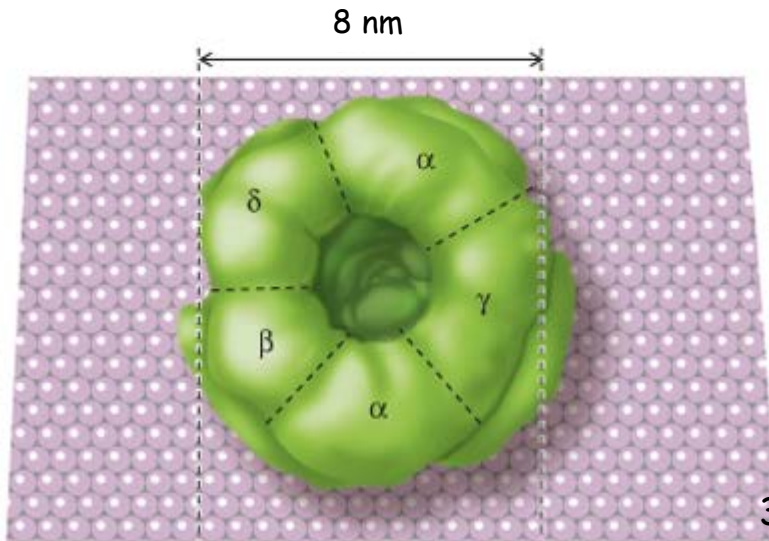
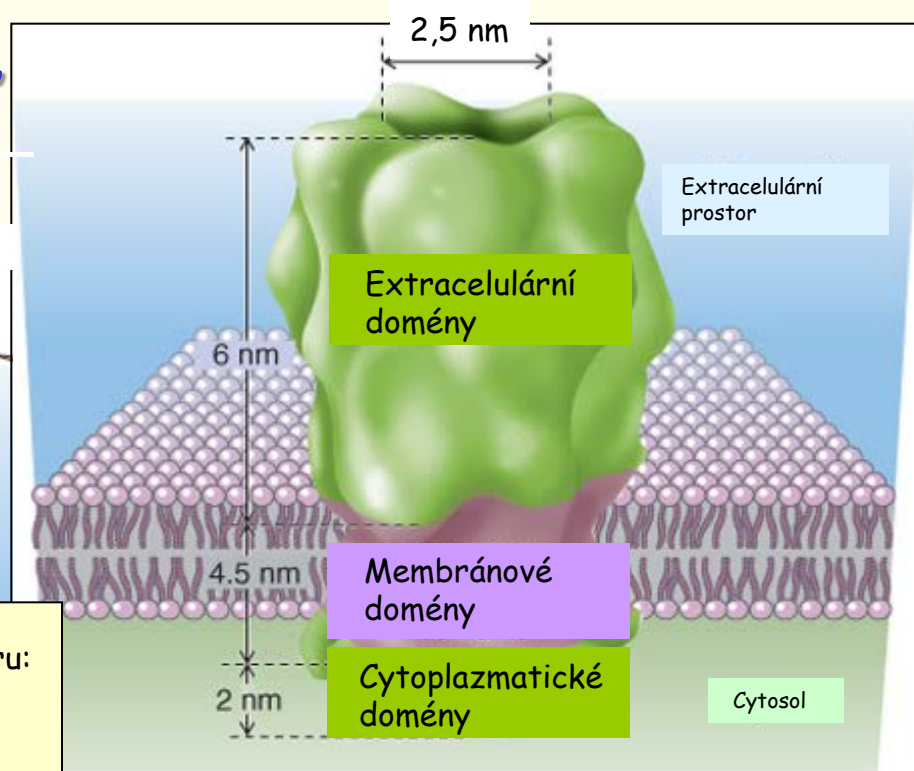
Nikotinický ACh receptor

ACh RECEPTOR -
POHLED SHORA

ACh RECEPTOR -
PODJEDNOTKOVÉ SLOŽENÍ

α podjednotka ACh receptoru:
4 transmembránové oblasti
(M1, M2, M3, M4)
2 mimomembránové oblasti
(extracelulární pr., cytosol)

Nikotinický Ach receptor

17 nACh podjednotek

$(\alpha 3)_2(\beta 4)_3$ Autonomní ganglia

$(\alpha 4)_2(\beta 2)_3$ CNS

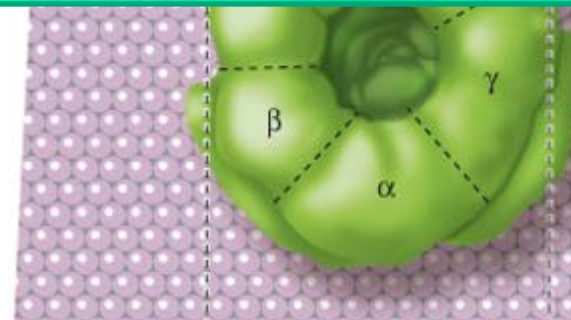
$(\alpha 3)_2(\beta 4)_3$

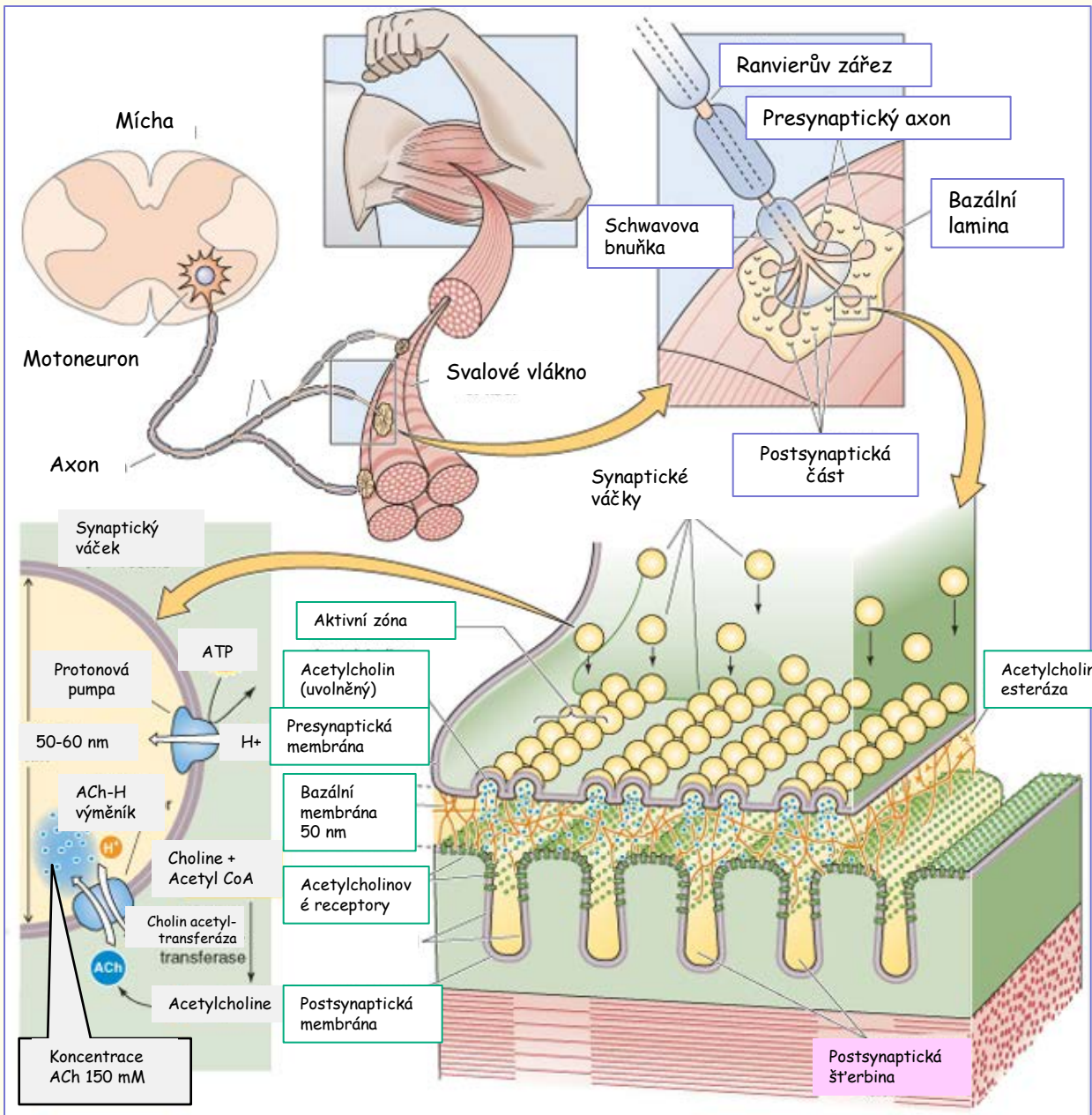
$(\alpha 7)_5$

		Nervový typ			Svalový typ
I	II	III			IV
		1	2	3	
$\alpha 9, \alpha 10$	$\alpha 7, \alpha 8$	$\alpha 2, \alpha 3, \alpha 4, \alpha 6$	$\beta 2, \beta 4$	$\beta 3, \alpha 5$	$\alpha 1, \beta 1, \delta, \gamma, \epsilon$

$(\alpha 1)_2\beta 1\delta\epsilon$

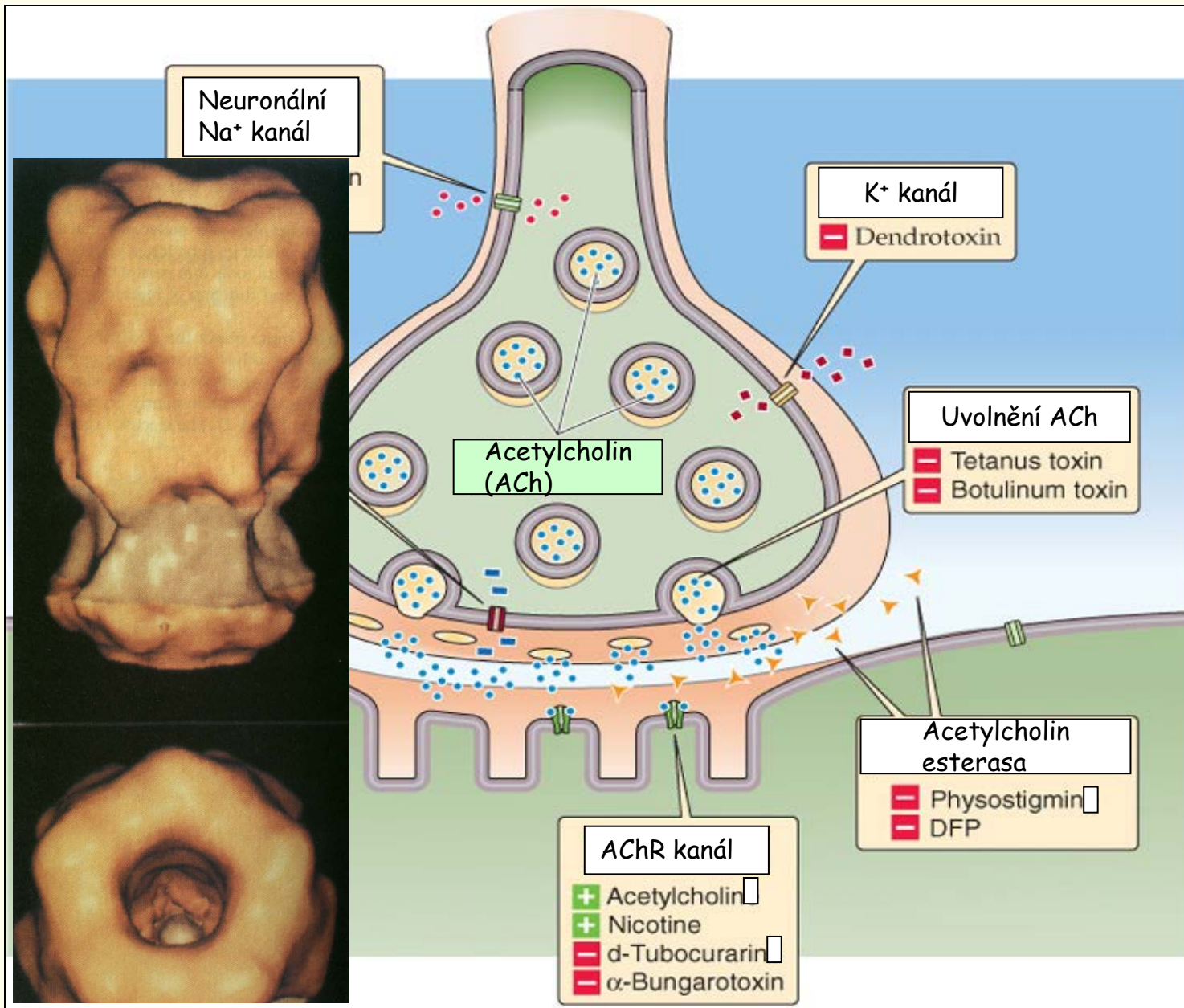
$(\alpha 1)_2\beta 1\delta\gamma$

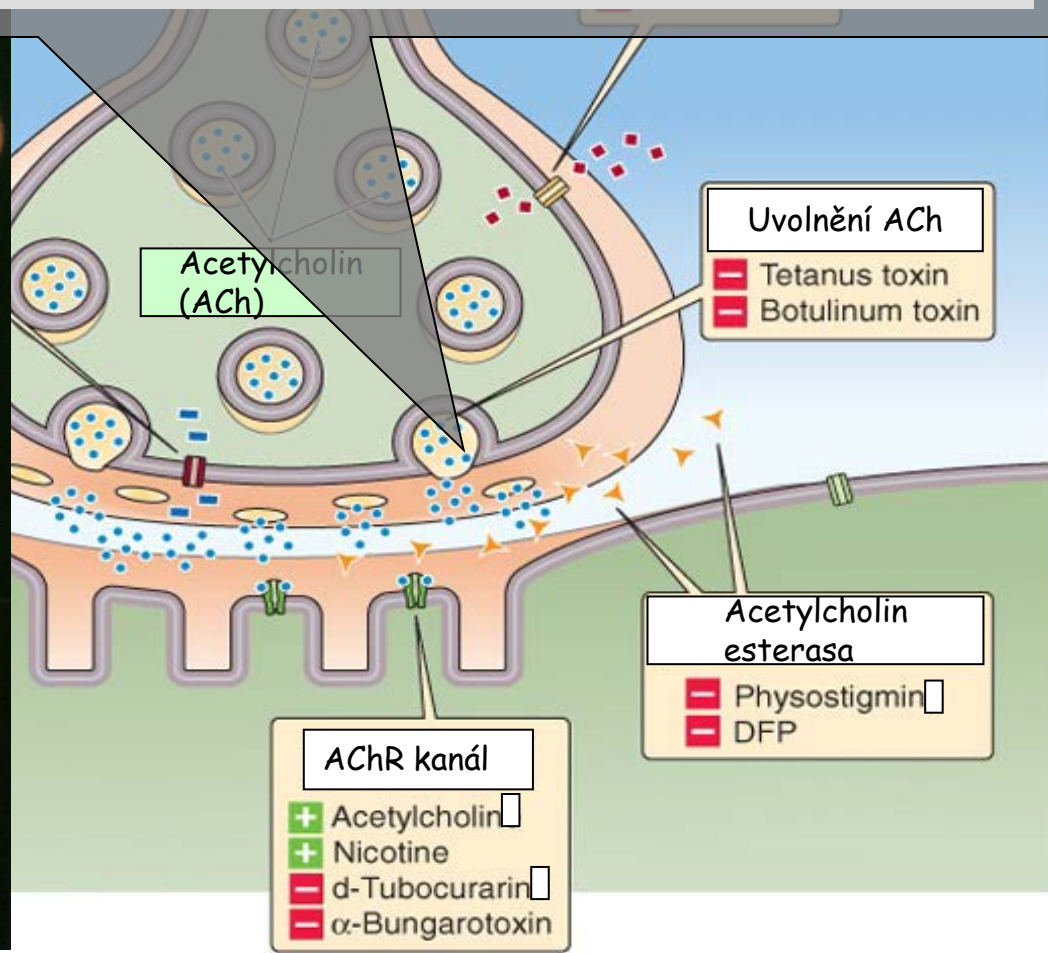
60 váčků se uvolní při EPSC -
každý váček obsahuje
10⁴ molekul ACh

1.5-4.0 x 10⁷ Ach receptorů

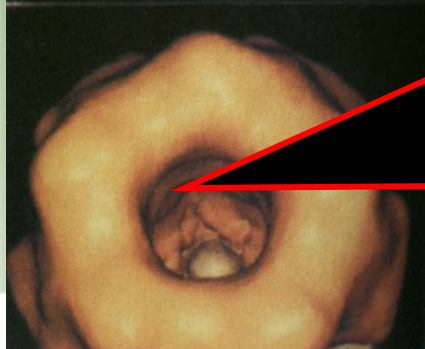
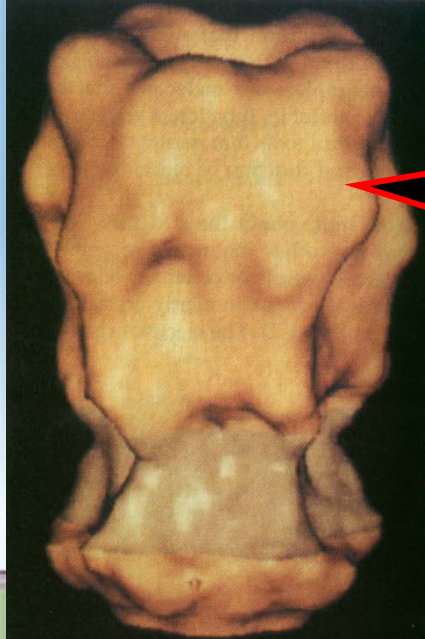

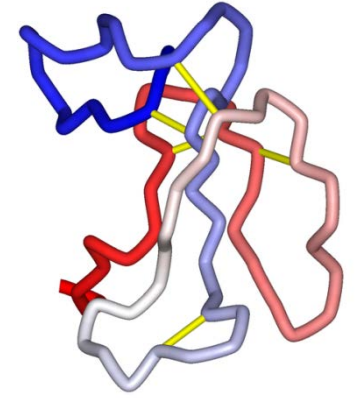
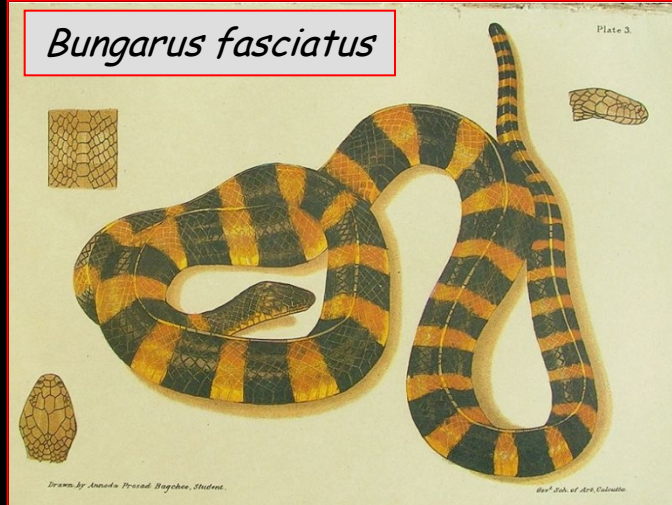
Botulotoxin (klobásový jed) je produkován bakterií Clostridium botulinum. Je to možná absolutně nejučinnější jed - 100 g by stačilo k vyhubení celého lidstva. BT - brání presynaptickým vesikulům, aby splynuly s membránou a uvolnily ACh.

Neuronální
Na⁺ kanál

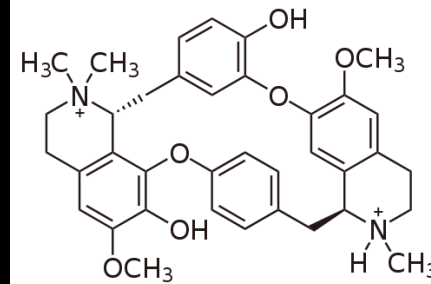
Bungarus fasciatus

Alfa-Bungarotoxin

Acetylcholin
(ACh)

Tetanus toxin
Botulinum toxin

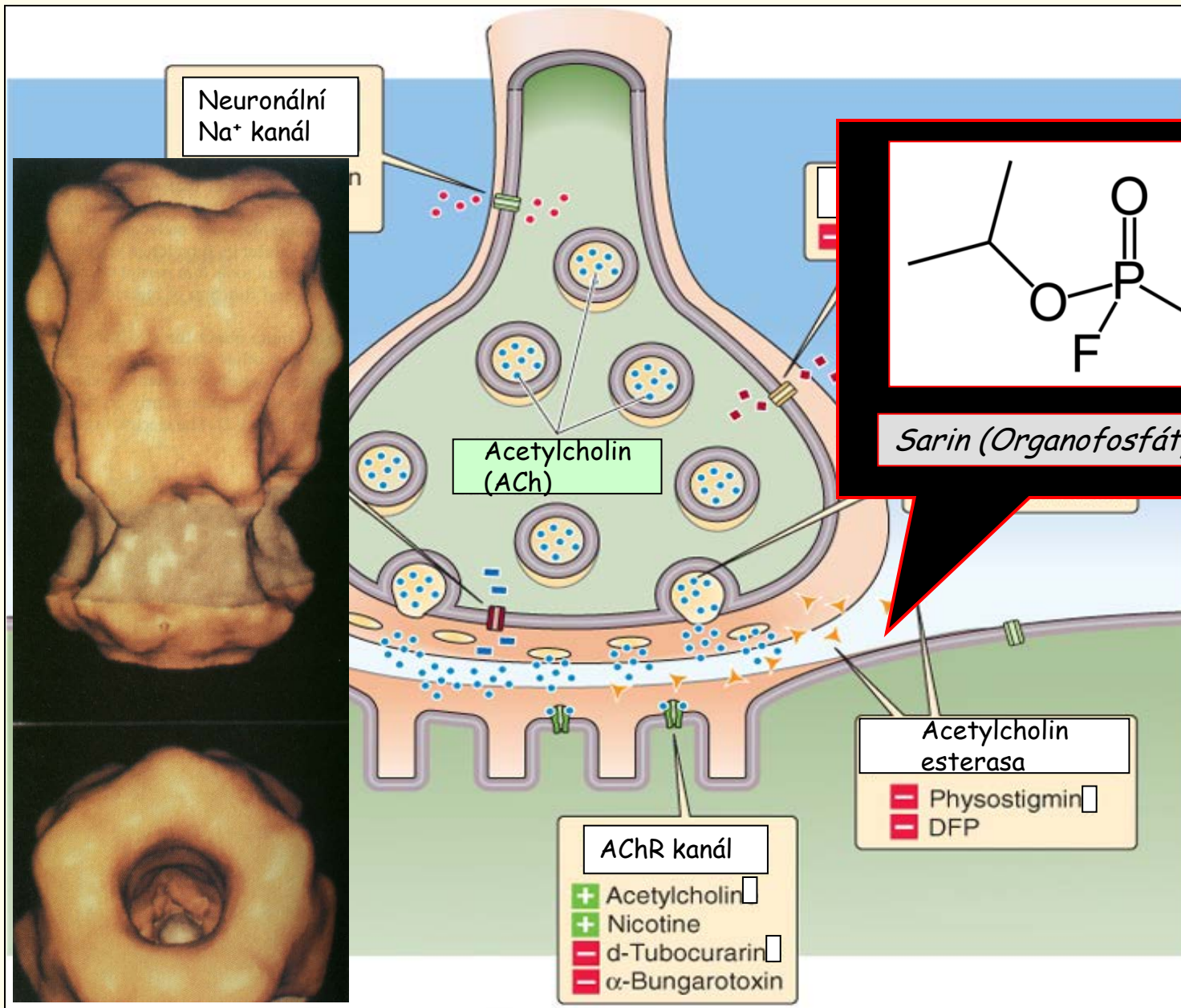

Tubocurarin

Strychnos Toxicifera

d-Tubocurarin
α-Bungarotoxin

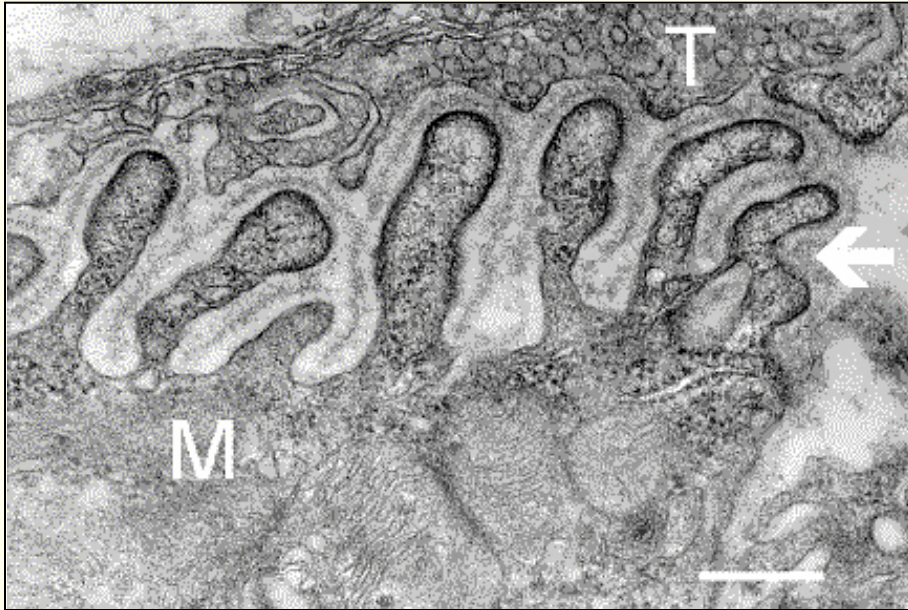

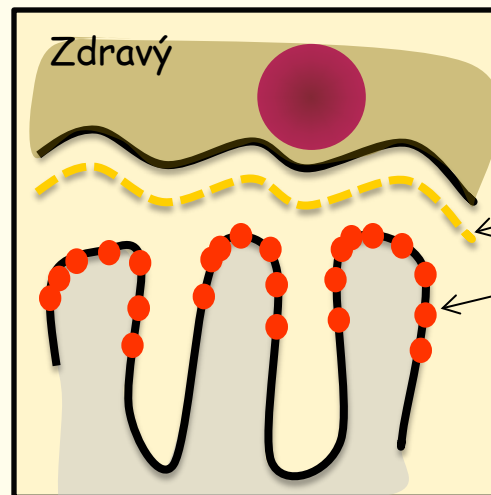
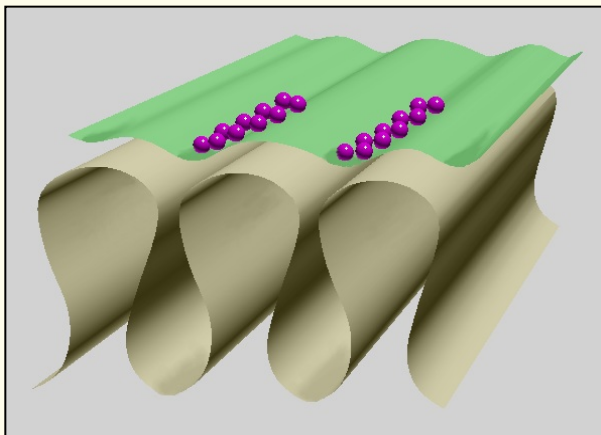

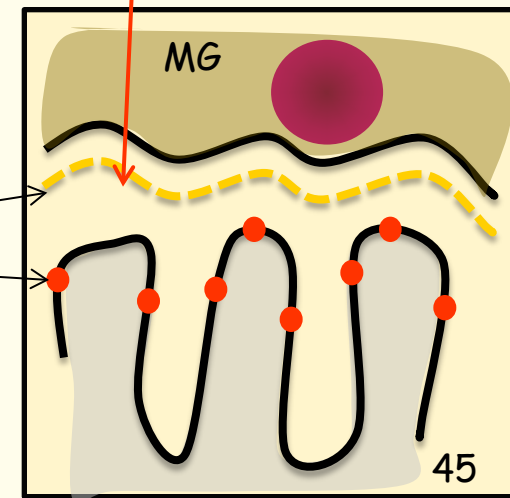
Myasthenia gravis

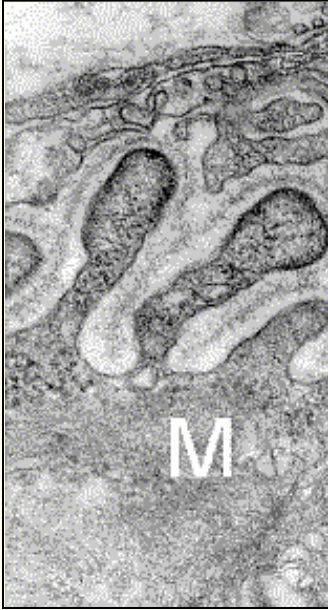

Ptosis

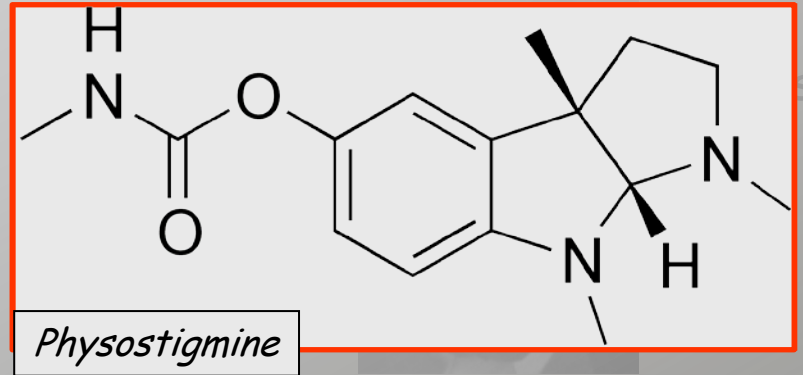

Ach E
Ach R

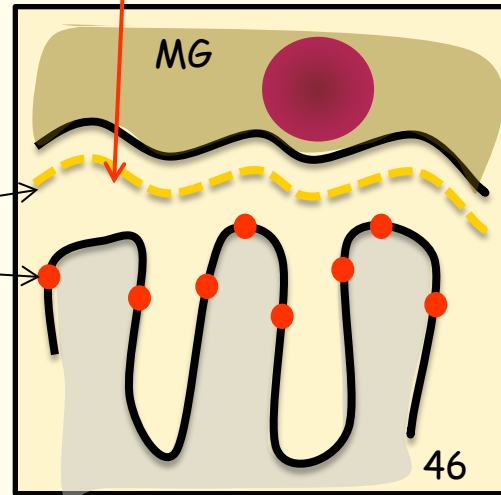
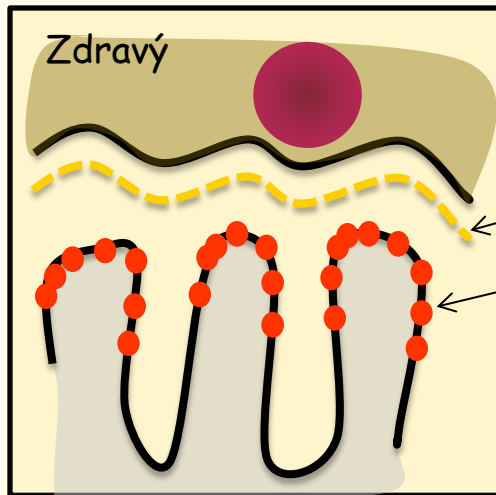
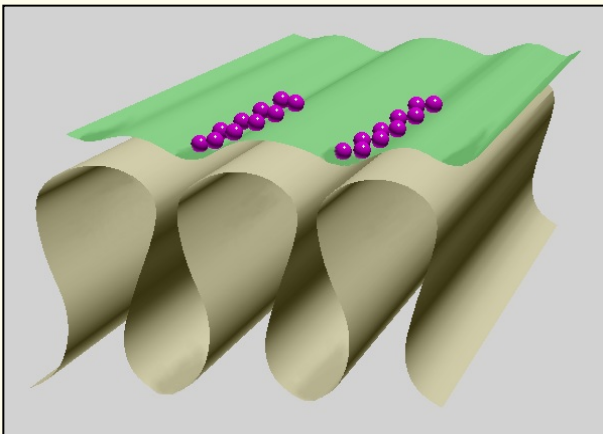

Physostigma venenosum

Physostigmine

Muskarinické Ach receptory

Typ	G-protein	Funkce
M1	Gq (Gi) (Gs): Slow EPSP.	EPSP v autonomních gangliích sekrece sliných žláz a žaludku v CNS (paměť?)
M2	Gi ↑ K ⁺ vodivost ↓ Ca ²⁺ vodivost	zpomaluje srdeční činnost snižuje kontraktilní sílu srdce v CNS
M3	Gq	kontrakce hladkého svalstva zvyšuje sekreci žláz - slinných a žaludku v CNS akomodace oka vasodilatace zvracení
M4	Gi ↑ K ⁺ vodivost ↓ Ca ²⁺ vodivost	zvýšená lokomoce v CNS
M5	Gq	v CNS

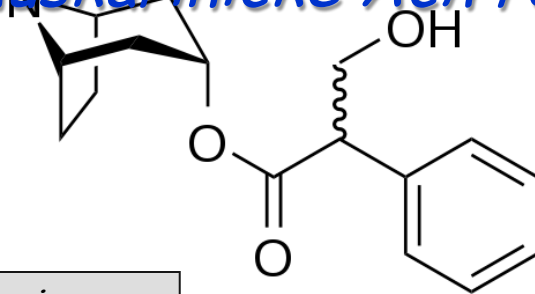

Muskarinické Ach receptory

Typ

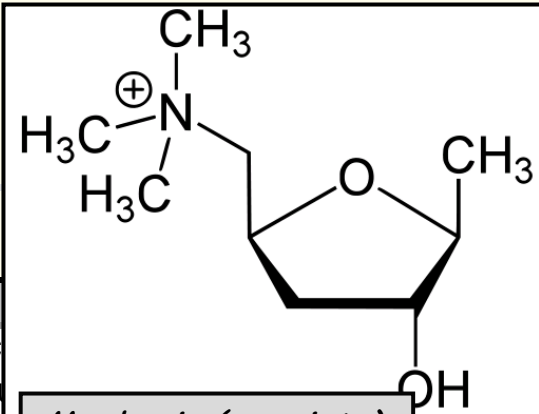
M1

Atropin
(antagonista)

Funkce

omních ganglií
ch žláz a žaludku
(?)

Muskarin (agonista)

M2

deční činnost
aktilní sílu srdce

M3

dkého svalstva
eci žláz - slinných a žaludku

M4

moce

M5

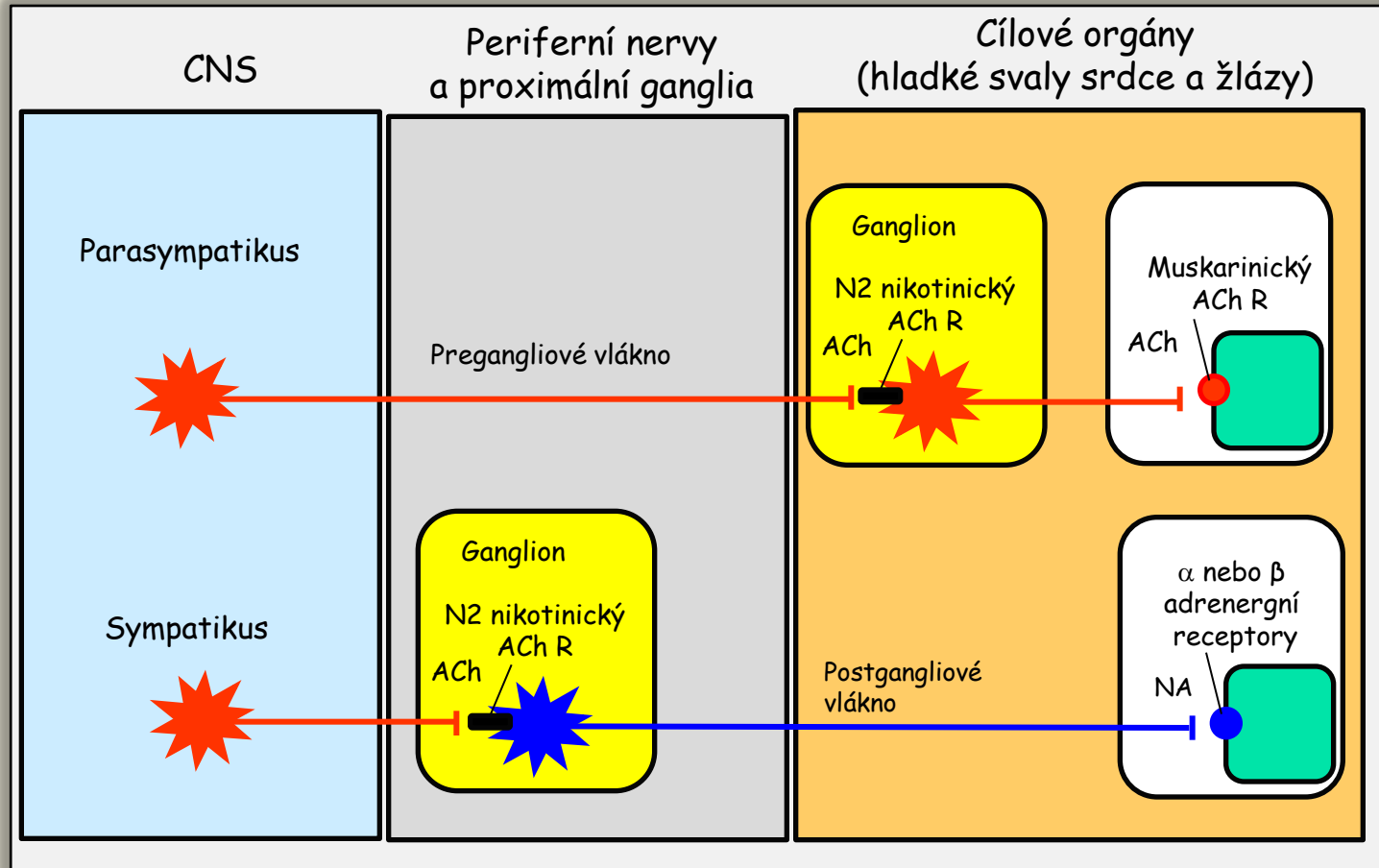

Atropa belladonna
(Pulík zlamocný)

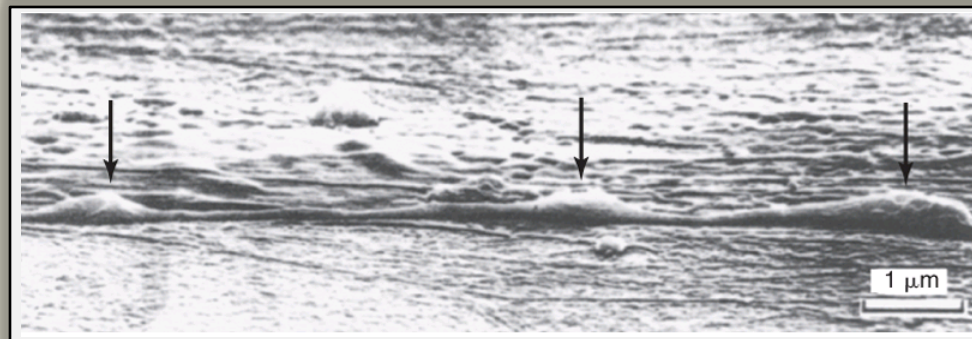

Amanita muscaria

Autonomní nervový systém

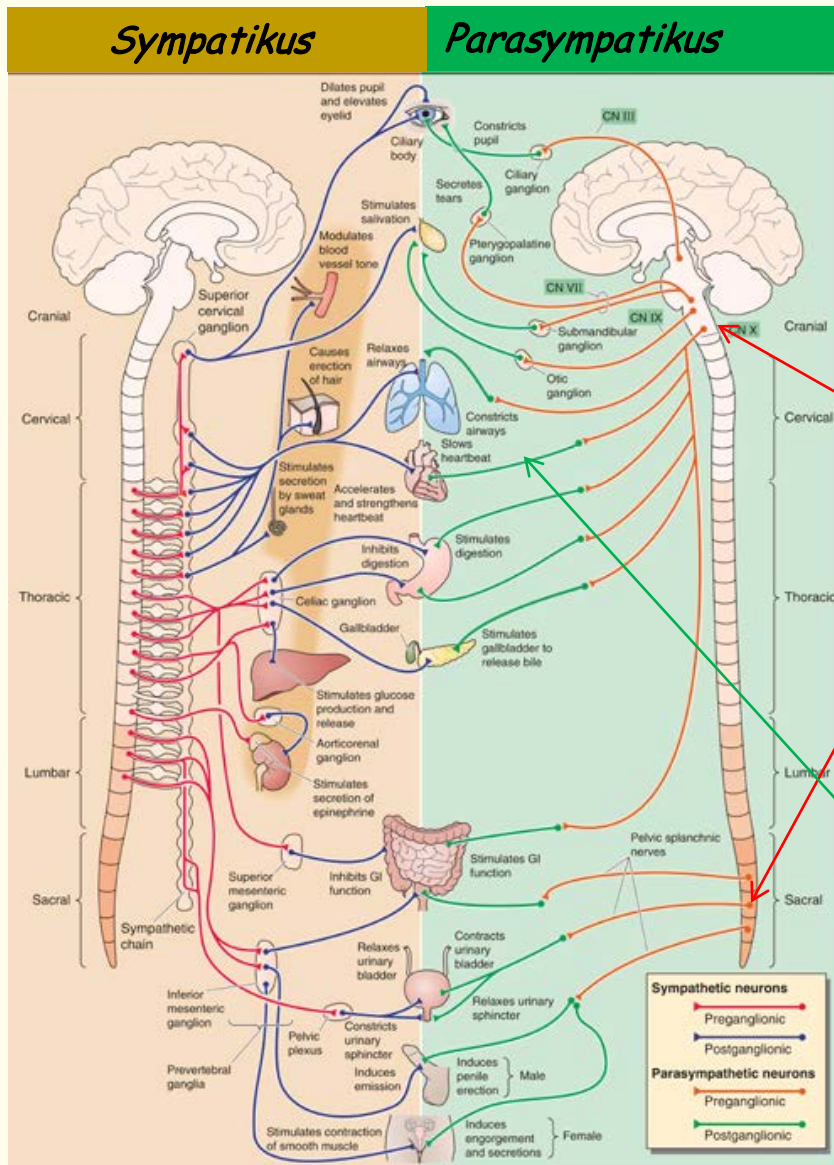

Synapse „en passant”

PNS - parasympatikus

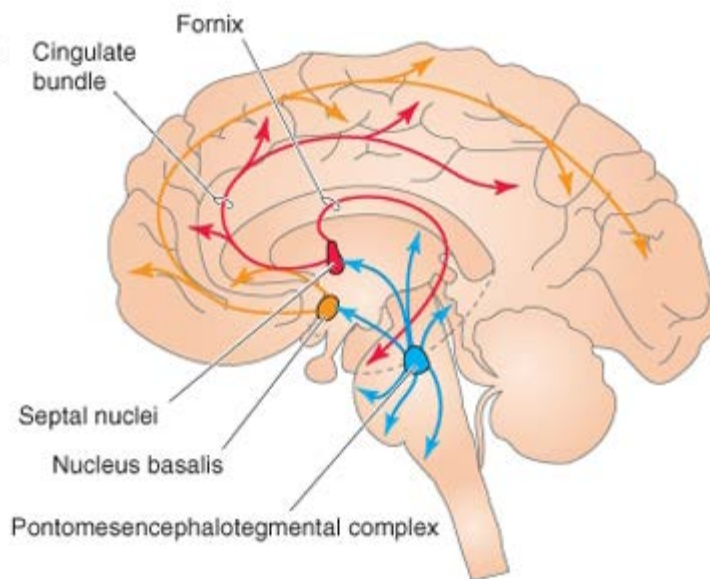
Parasympatikus - Acetylcholin je neuropřenašečem jak pregangliových tak postgangliových neuronů. Nervy, které uvolňují acetylcholin jsou cholinergní. (Odpočívát a trávit)

Pregangliové neurony
Mozkový kmen a mícha (S2-S4)

Postgangliové neurony
Zpravidla ganglia blízko cílové tkáně

Cholinergní přenos v CNS

Acetylcholin

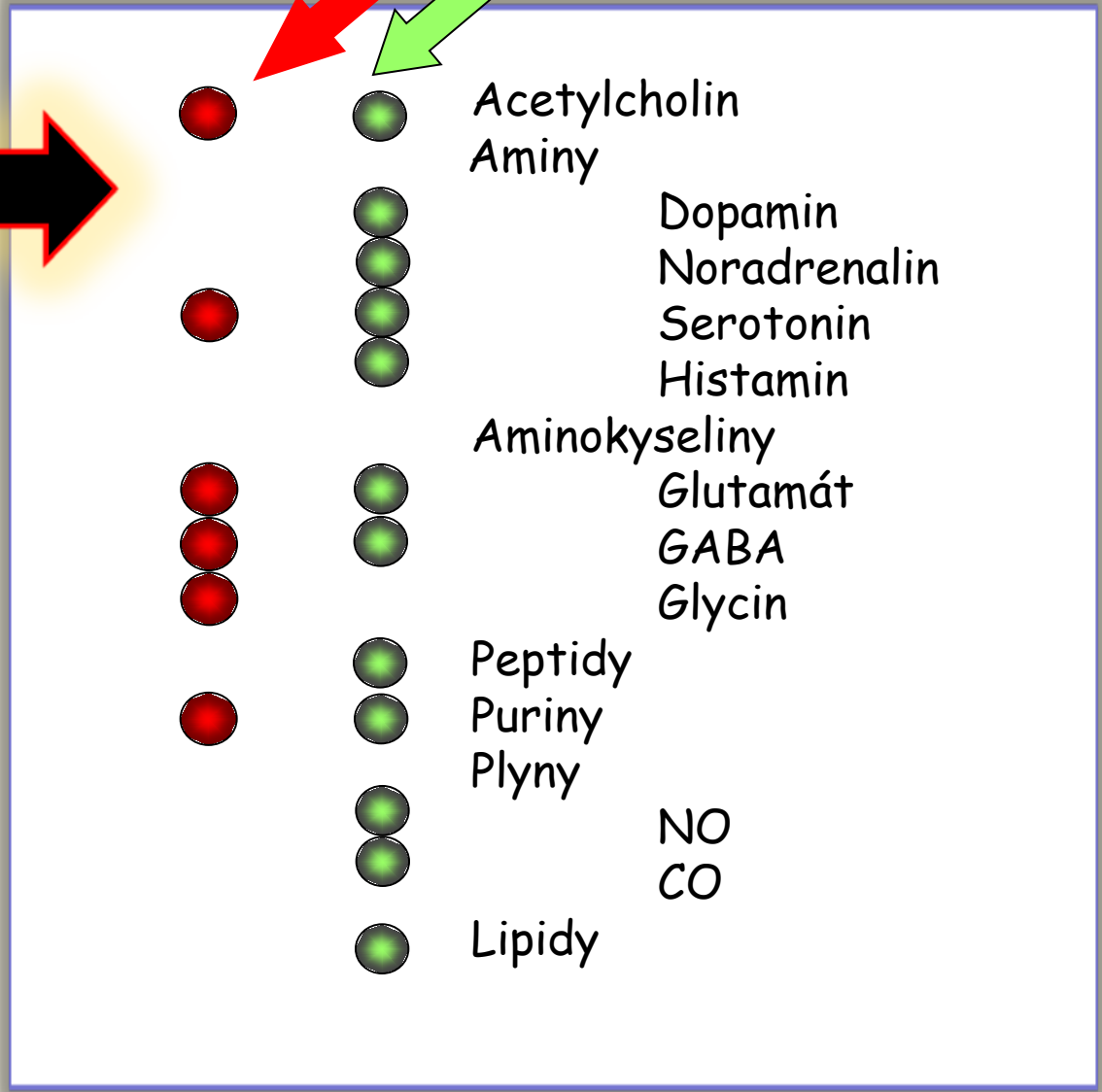
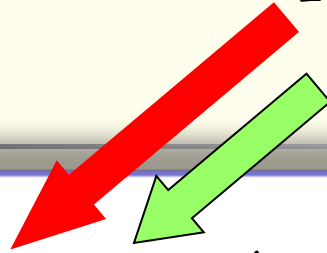
Nervová plasticita - paměť
Probouzení
Pozornost

Alzheimerova choroba
(inhibitory cholinesterázy)

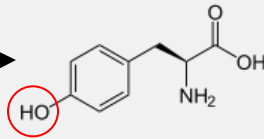
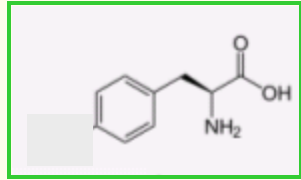
Ionotropní receptory

Metabotropní receptory

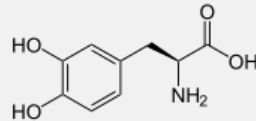
Fenylalaninhydroxyláza (játtra)

Fenylalanin

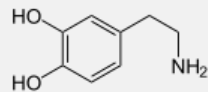
Tyrosin

Tyrosinhydroxyláza

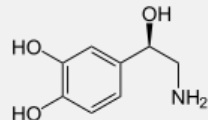
Dihydroxyfenylalanin
DOPA

Dopadekarboxyláza

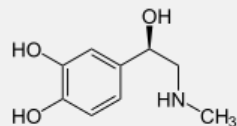
Dopamin

Dopaminhydroxyláza

Noradrenalin

Fenylethanolaminmethyltransferáza

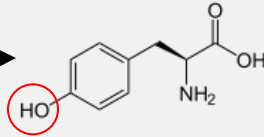
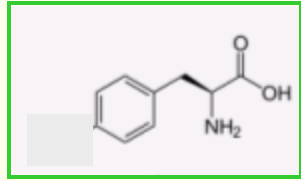
Adrenalin

CNS

Sympatikus

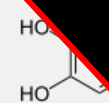
Fenylalaninhydroxyláza (játra)

Fenylalanin

Tyrozín

Tyrozínhydroxyláza

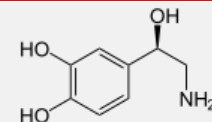

Dihydroxyfenylalanin
DOPA

Fenylpyruvátová oligofrenie (fenylketonurie)

Autosomálně recesivní onemocnění, které je charakterizováno

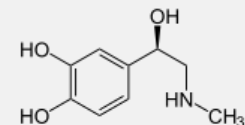
- poruchou vývoje mozku
- poškození mozkové tkáně
- oligofrenii
- a křečemi

Noradrenalin

Sympatikus

Fenylethanolaminmethyltransferáza

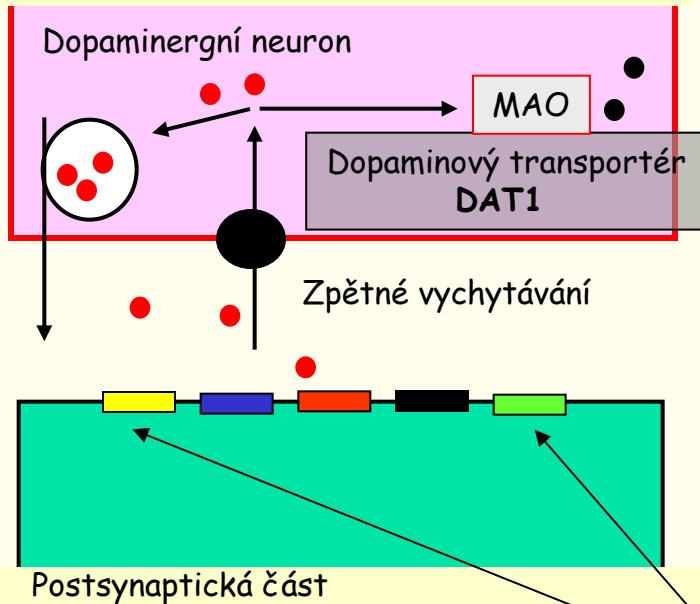

Adrenalin

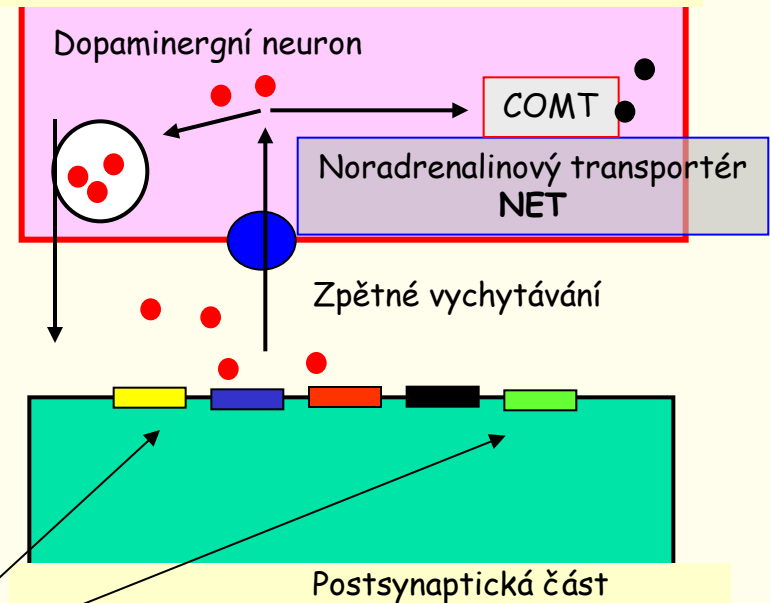

Dopaminergní synapse v CNS

MozeK, striatum, bazální ganglia

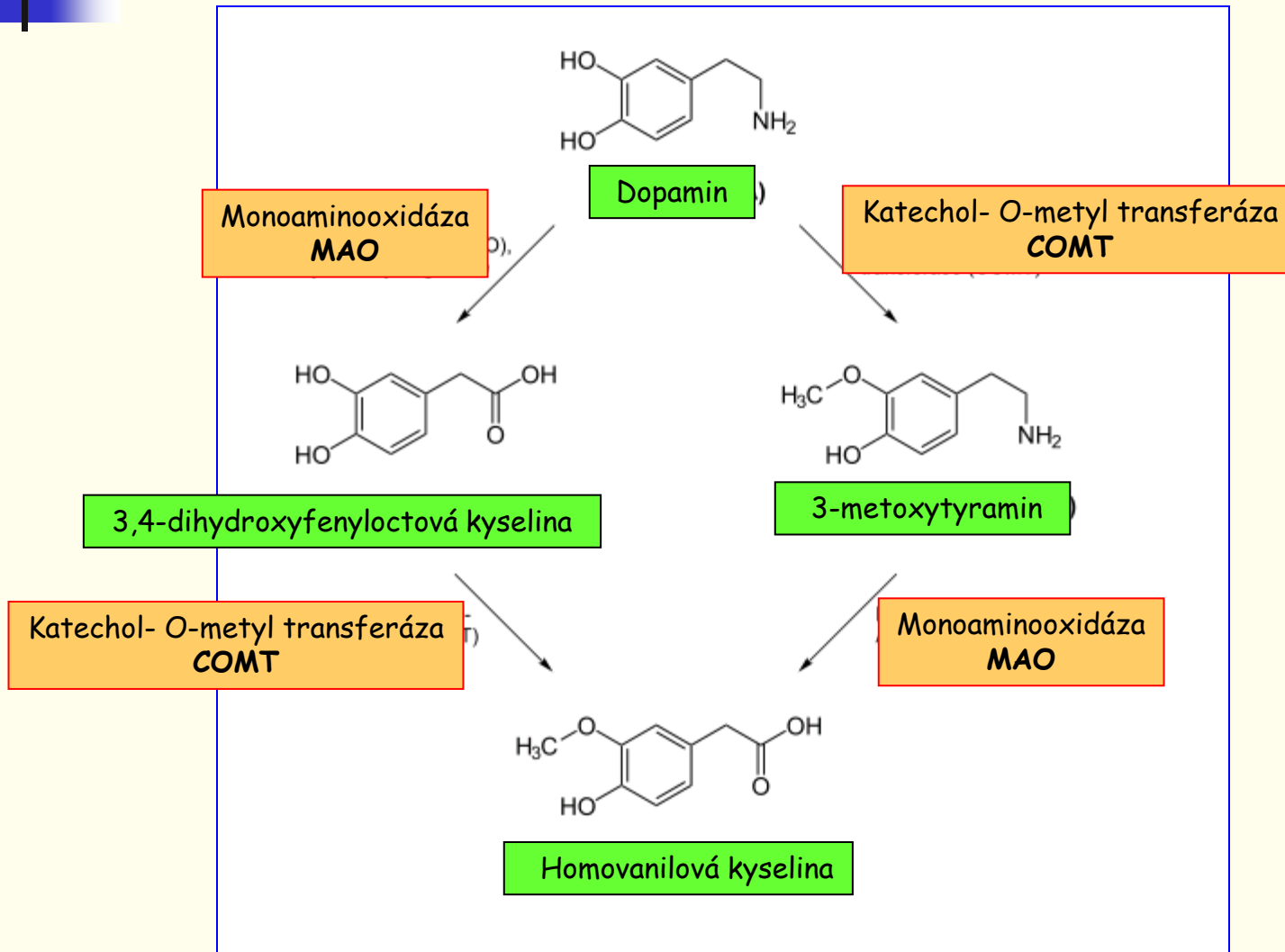

Prefrontální kůra

D1	G α s
D2	G α i
D3	G α i
D4	G α i
D5	G α s

Odbourávání dopaminu

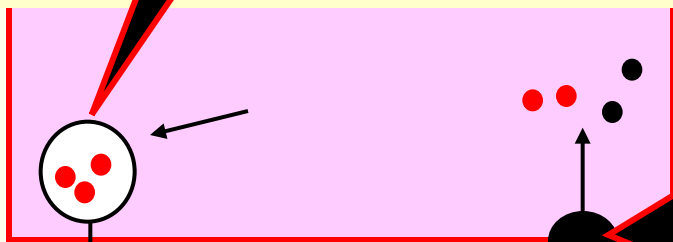
Parkinson

Dihydroxyfenylalanin
DOPA

- Schizofrenie - Drogová závislost

Léčba Parkinsonovy choroby

Dopaminergní neuron

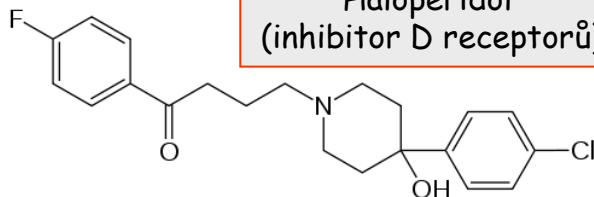

Zpětné vychytávání

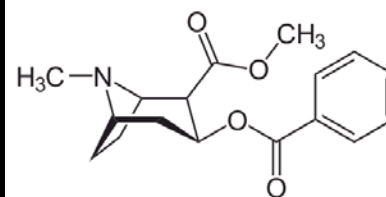
Postsynaptická část

Léčba schizofrenie
D4 je 4x zvýšen

Haloperidol
(inhibitor D receptorů)

Kokain
(inhibitor dopaminového a
noradrenalinového transportéru)

Erythroxylum coca

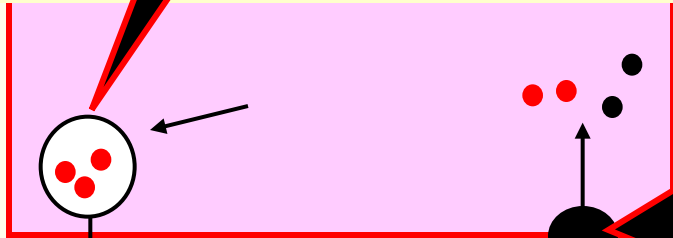
Parkinson

Dihydroxyfenylalanin
DOPA

- Schizofrenie -

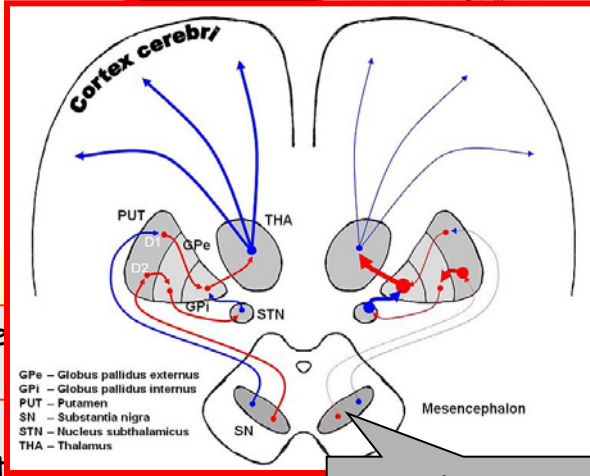
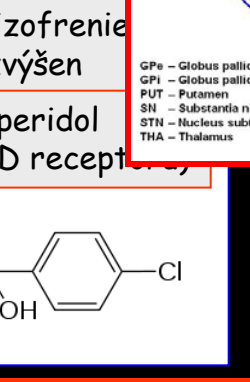
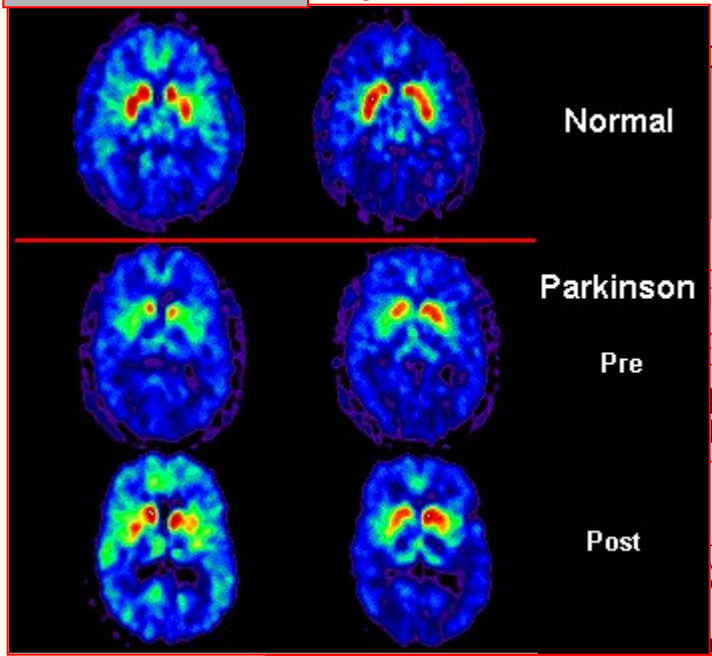
Léčba Parkinsonovy choroby

Dopaminergní neuron

PET - obraz

Zpětné vychytávání

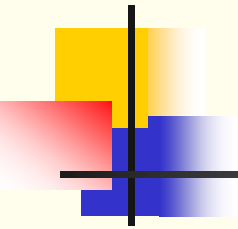
GPe - Globus pallidus externus
GPI - Globus pallidus internus
PUT - Putamen
SN - Substantia nigra
STN - Nucleus subthalamicus
THA - Thalamus

Substantia nigra

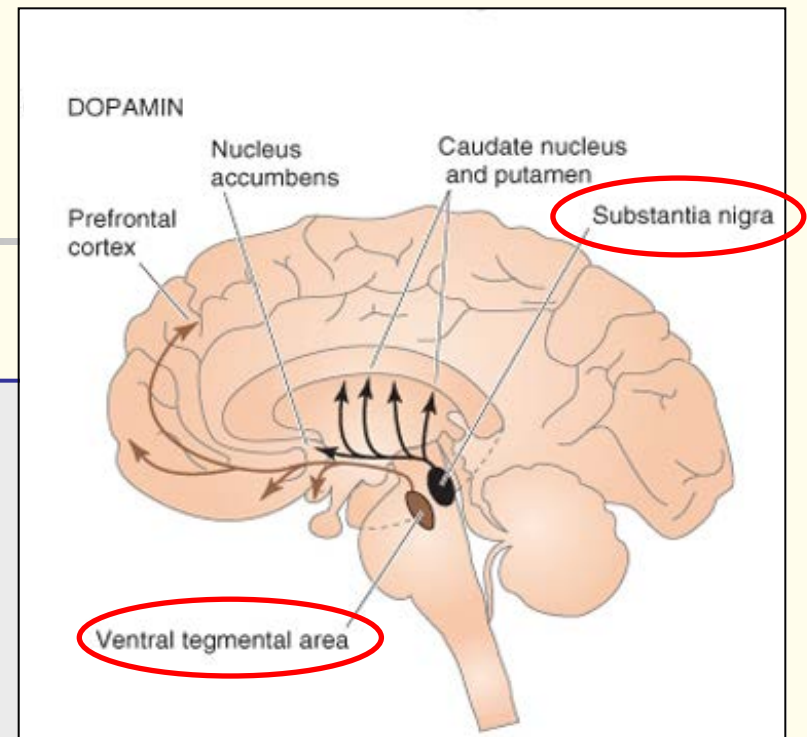
Erythroxylum coca

Dopaminové receptory

- Kontrola pohybu
- Paměť, pozornost, motivace
- Spánek a probouzení
- Kontrola zvracení a nauzea
- Systém potěšení, agrese, adikce
- Chování „pátrání po odměně“
- Anhedonie - neschopnost pociťovat potěšení
- Schizofrenie
- Bipolární poruchy
- Kontrola příjmu potravy
- Poruchy sexuálního chování
- Sociální úzkost
- Bolest
- ADHD attention-deficit hyperactivity disorder
- Parkinsonova choroba

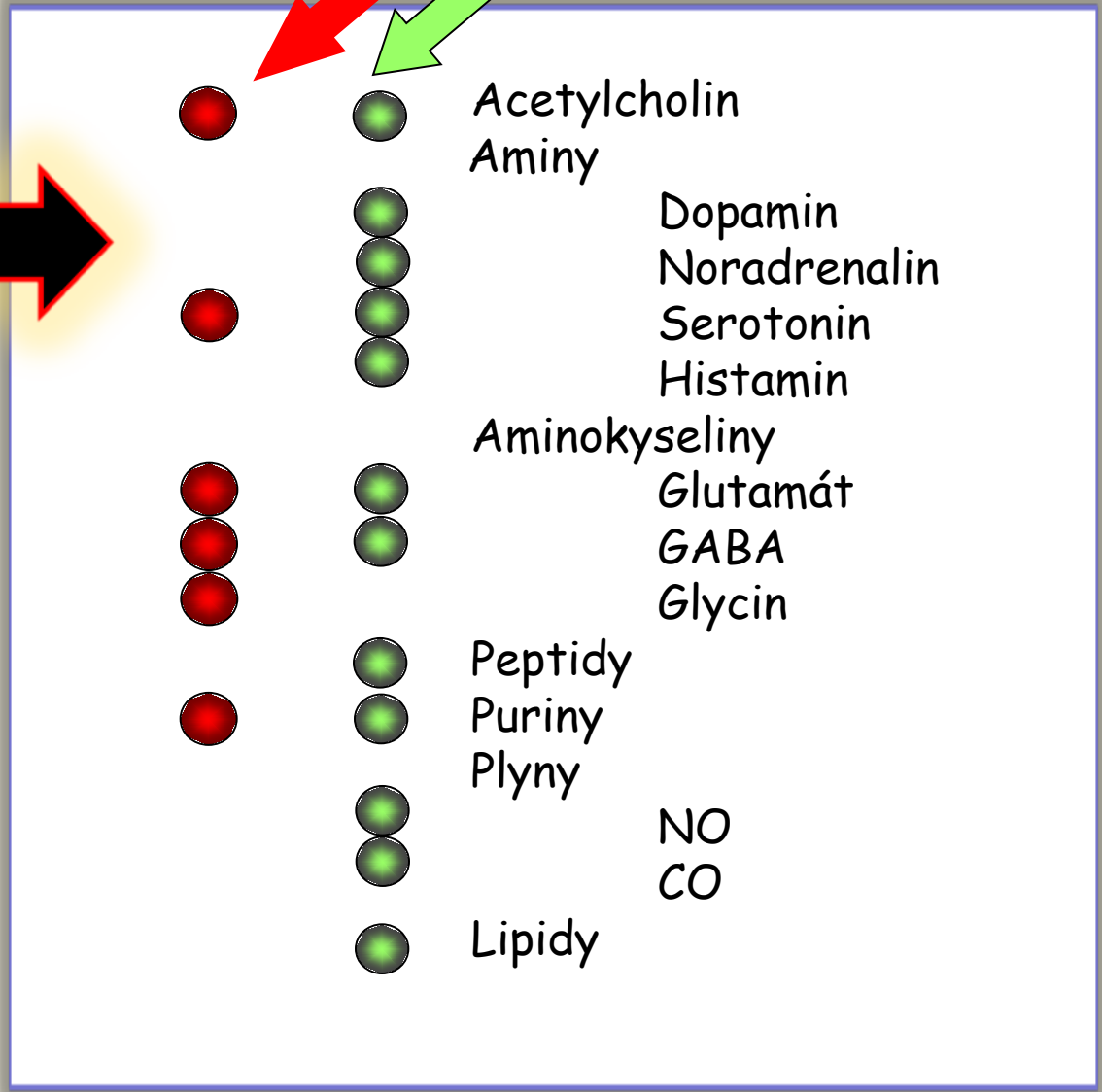
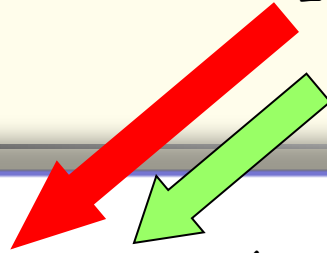

Ionotropní receptory

Metabotropní receptory

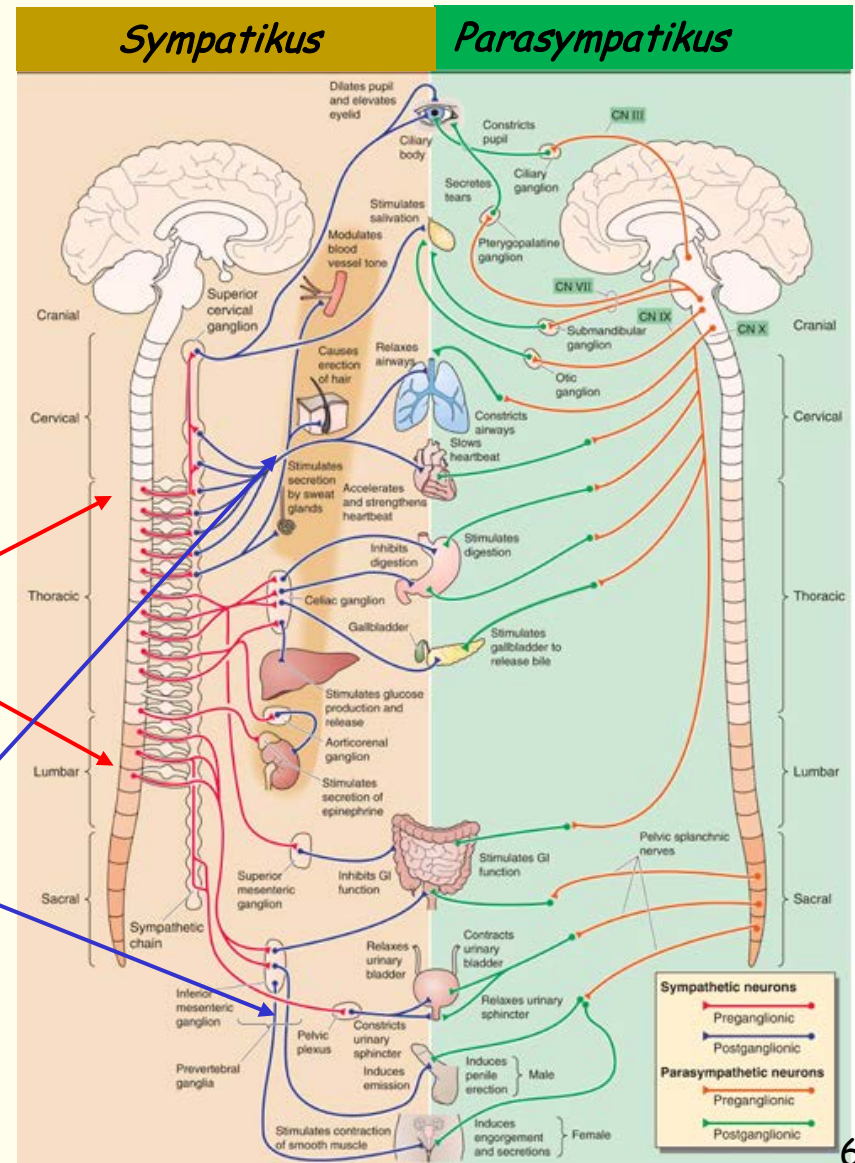

PNS - Sympatikus - Noradrenalin

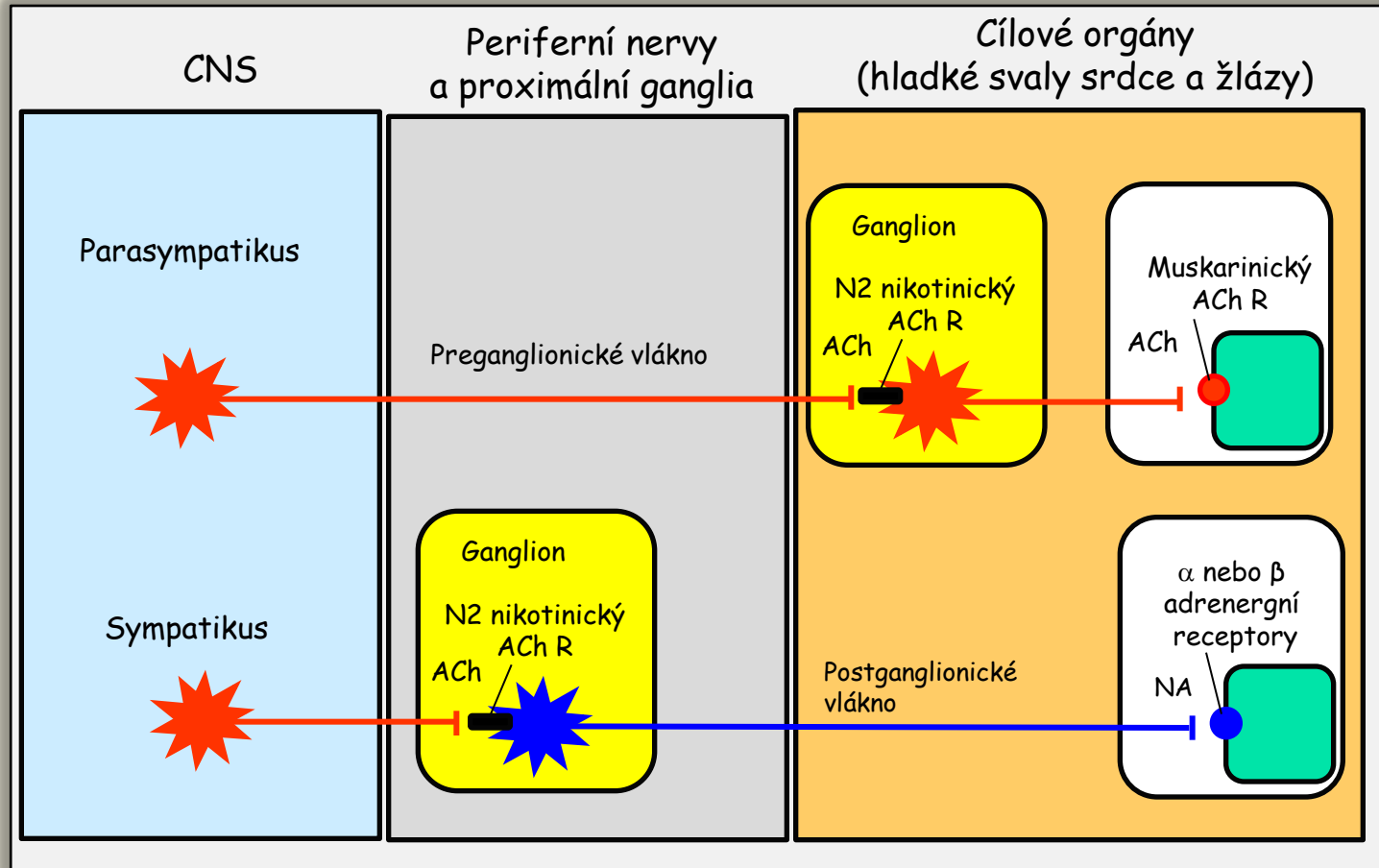
Sympatikus - Acetylcholin je neuropřenašečem na preganglionických neuronech. Na postganglionických neuronech je to noradrenalin (norepinefrin). Nervy, které uvolňují noradrenalin jsou označovány adrenergní. (Lov a obrana)

Pregangliové neurony
Intermediolateral část míchy (T1-L3)

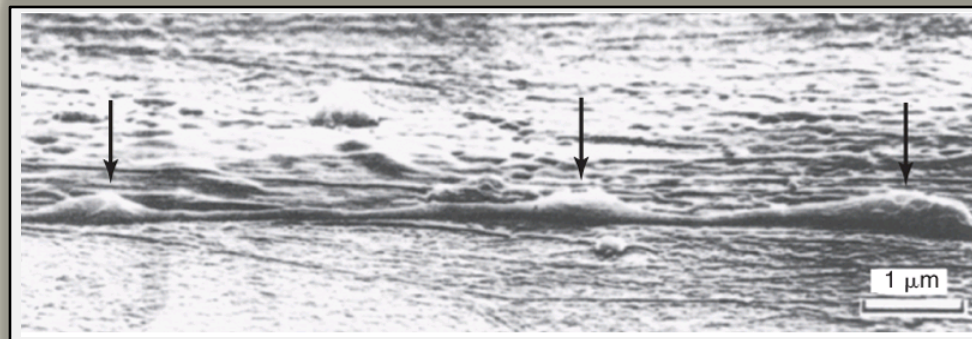
Prevertebrální a paravertebrální ganglia

Autonomní nervový systém

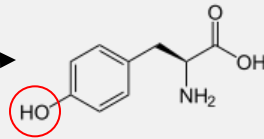

Synapse „en passant”

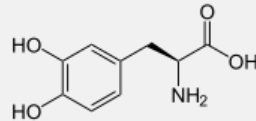
Fenylalaninhydroxyláza (játra)

Fenylalanin

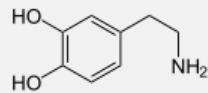
Tyrozín

Tyrozínhydroxyláza

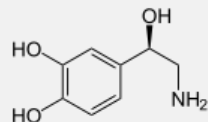
Dihydroxyfenylalanin
DOPA

Dopadekarboxyláza

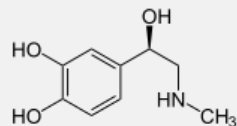
Dopamin

Dopaminhydroxyláza

Noradrenalin

Fenylethanolaminmethyltransferáza

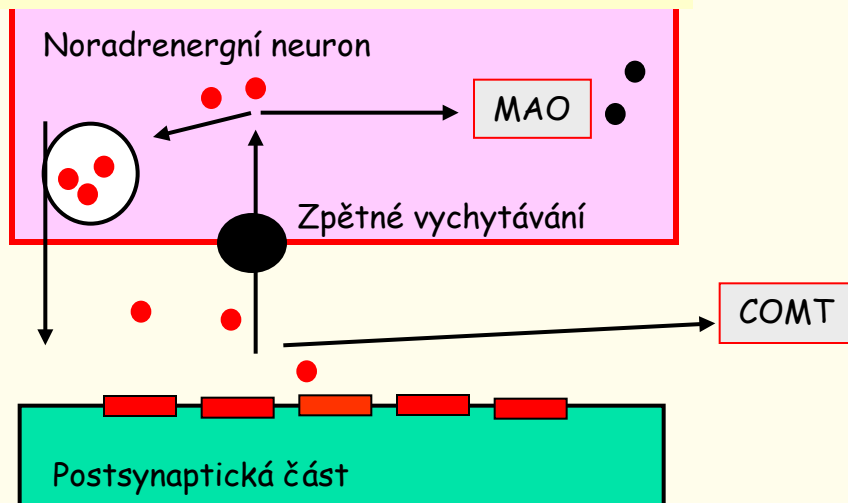

Adrenalin

CNS

Sympatikus

PNS - Sympatikus - Noradrenalin

Receptor	Mechanismus	Efekt
α_1 : G_{α_q}	aktivace fosfolipázy C (PLC), $\uparrow$ IP ₃ a $\uparrow$ Ca	Vasoconstrukce Snížená motilita střeva
α_2 : G_{α_i}	inhibice adenylát cyklázy, $\downarrow$ cAMP	Inhibice uvolňování inzulínu Kotrakce sfinkterů Snížené uvolňování neuropřenašečů
β_1 : G_{α_s}	stimulace adenylát cyklázy, $\uparrow$ cAMP	Zvýšení tepové frekvence Zvýšení lipolýzy
β_2 : G_{α_s}	stimulace adenylát cyklázy, $\uparrow$ cAMP	Relaxace hladkého svalstva
β_3 : G_{α_s}	stimulace adenylát cyklázy, $\uparrow$ cAMP	Zvýšení lipolýzy

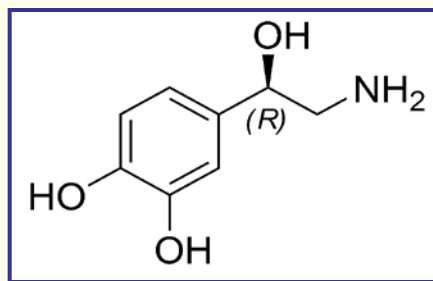

PNS - Sympatikus - odbourávání noradrenalinu

Játra, ledviny, hl. sval, glie,
v postsynaptických neuronech

Katechol- O-metyl transferáza
COMT

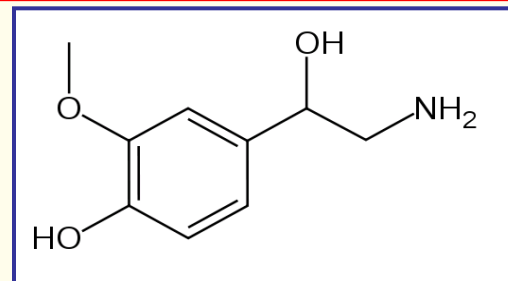
Noradrenalin

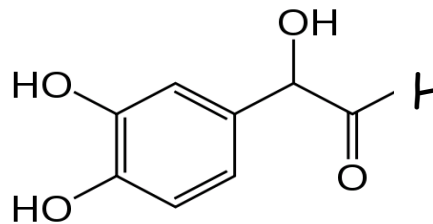
Monoaminoxidáza
MAO

Povrch mitochondrií - v neuronech
(nervová zakončení)

Normetanefrin (3-metoxynoradrenalin)

MAO

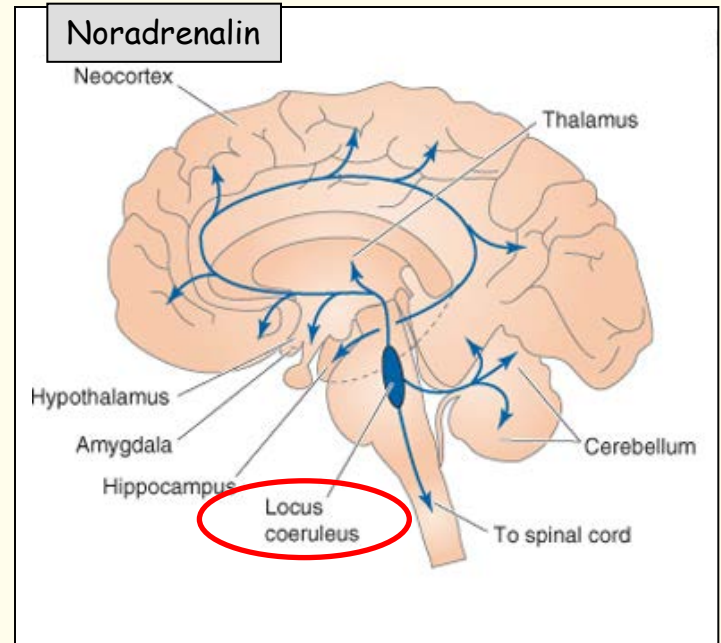
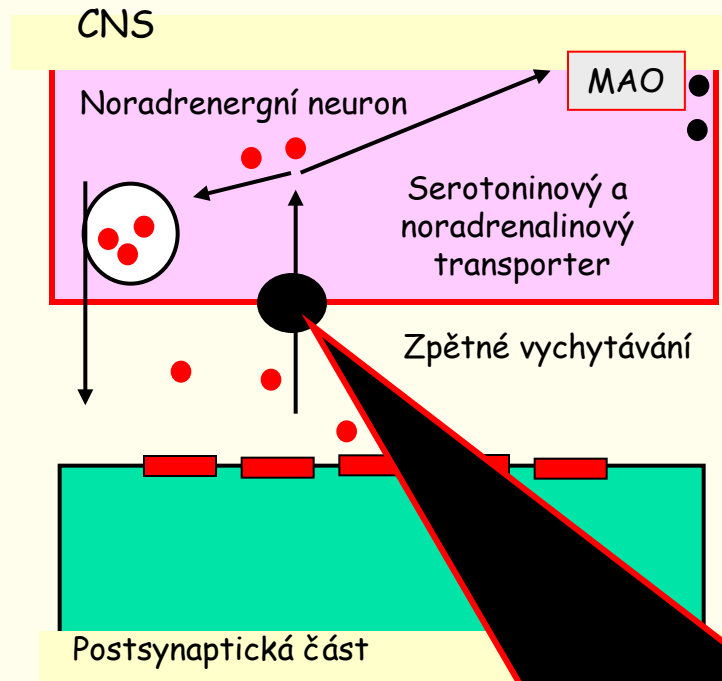

COMT

Aldehyd 3,4-dihydroxymandlové kyseliny

Noradrenalin - CNS

Deprese, poruchy nálady, úzkost, poruchy pozornosti ADHD

Antidepresiva

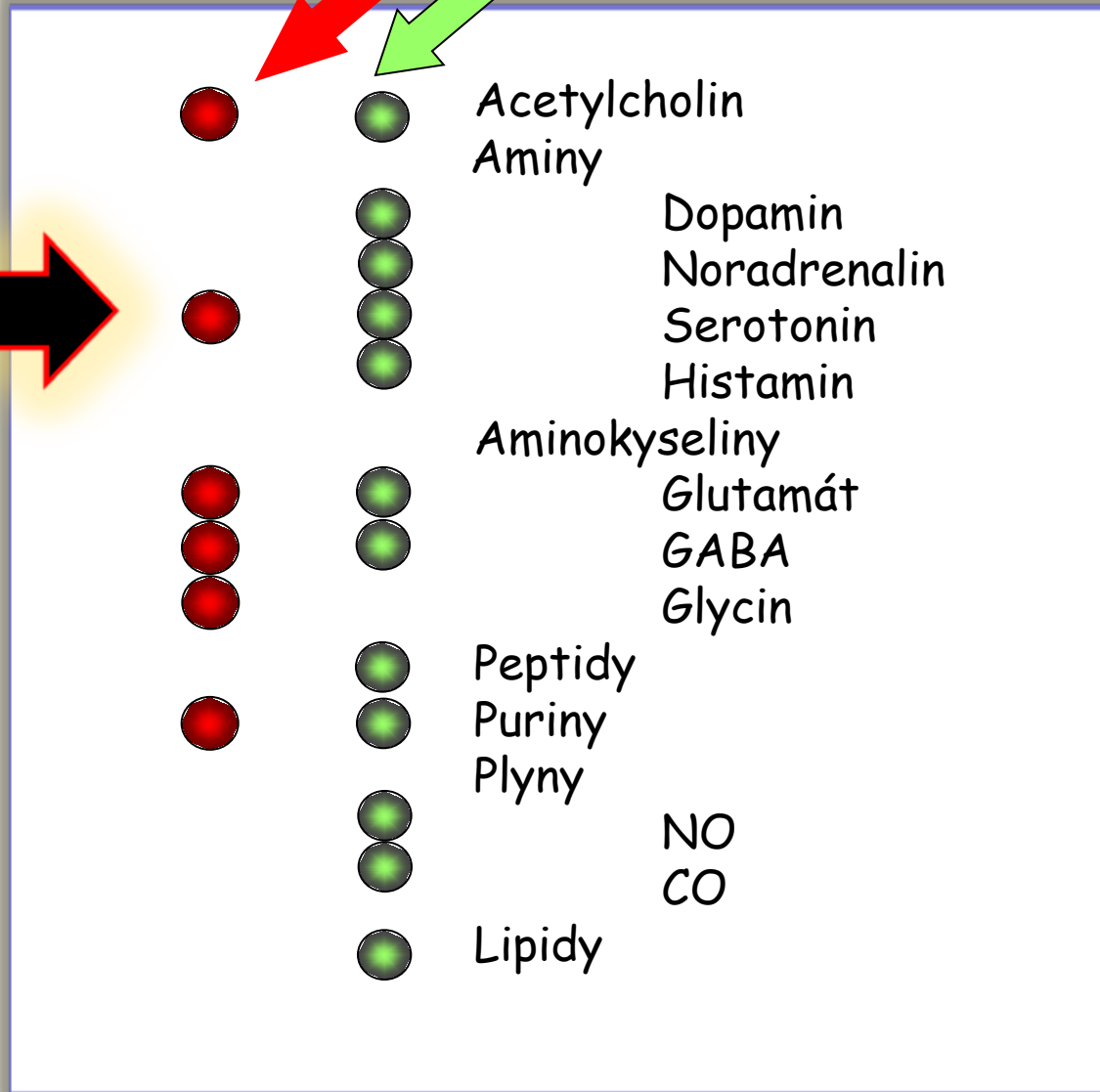
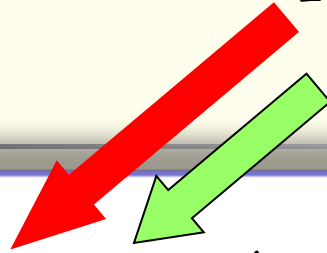
(Serotonin-norepinephrine reuptake inhibitors - SNRIs)

Inhibují zpětné vychytávání noradrenalinu, který může déle účinkovat na postsynaptickém neuronu

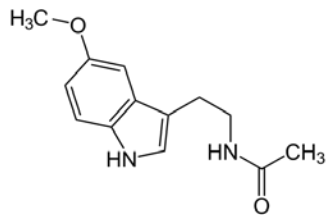
Ionotropní receptory

Metabotropní receptory

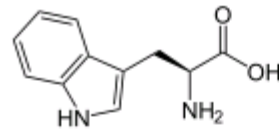

Biosyntéza a metabolismus serotoninu

V epifýze

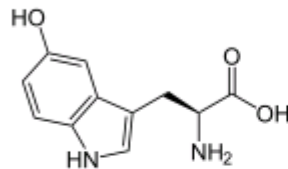

Melatonin

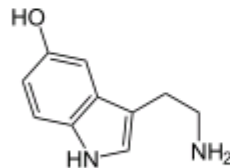
Tryptofan

Tryptofanhydroxyláza

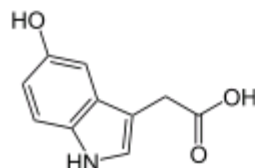
5-hydroxytryptofan

5-hydroxytryptofandekarboxyláza

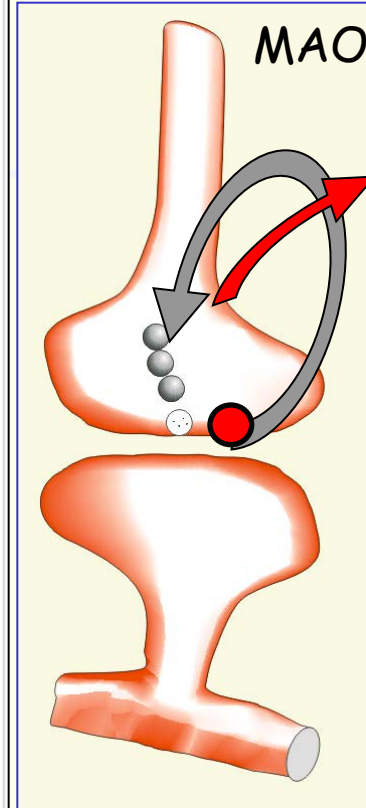

Serotonin (5-HT)

Monoaminoxidáza (MAO)

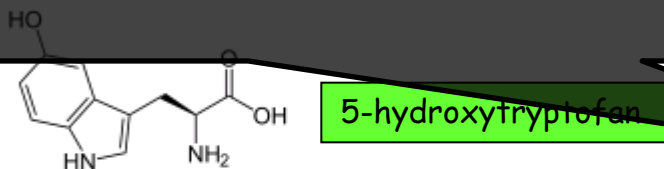
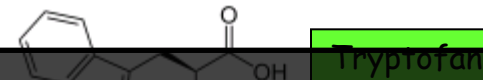
5-hydroxyindolactová kyselina

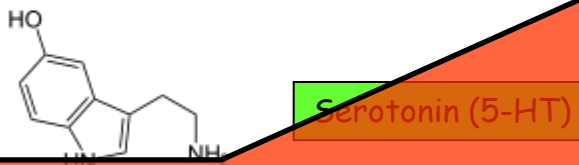
Biosyntéza a metabolismus

Uvolňuje serotonin ze synaptických váček

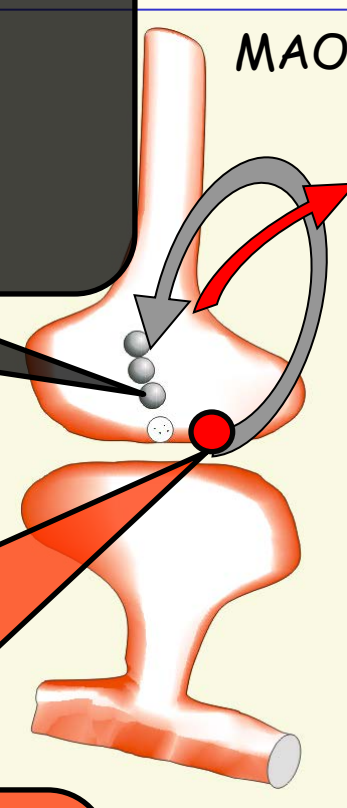
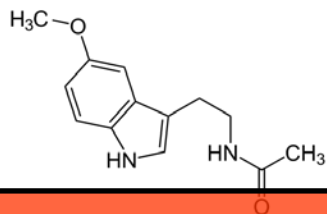
Extáze (ecstasy - MDMA - 3,4-methylenedioxyamfetamin) je nejtypičtějším zástupcem skupiny tzv. tanečních drog (původně vyvinut jako prostředek k hubnutí na základě potlačení chuti k jídlu)

5-hydroxytryptofandekarboxyláza

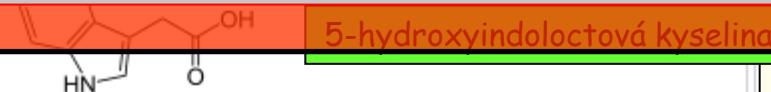

V epifýze

Serotoninový transporter (SERT) polymorfismus tohoto genu může hrát roli v: náhlé smrti novorozenců, agresivním chování u některých degenerativních chorob (AD), postraumatickém stresu, citlivosti k depresi.

Selektivní serotonin reuptake inhibitory (SSRI) se užívají u psychiatrických onemocnění a to především u obsedantně kompulsivní poruchy.

Serotoninové receptory

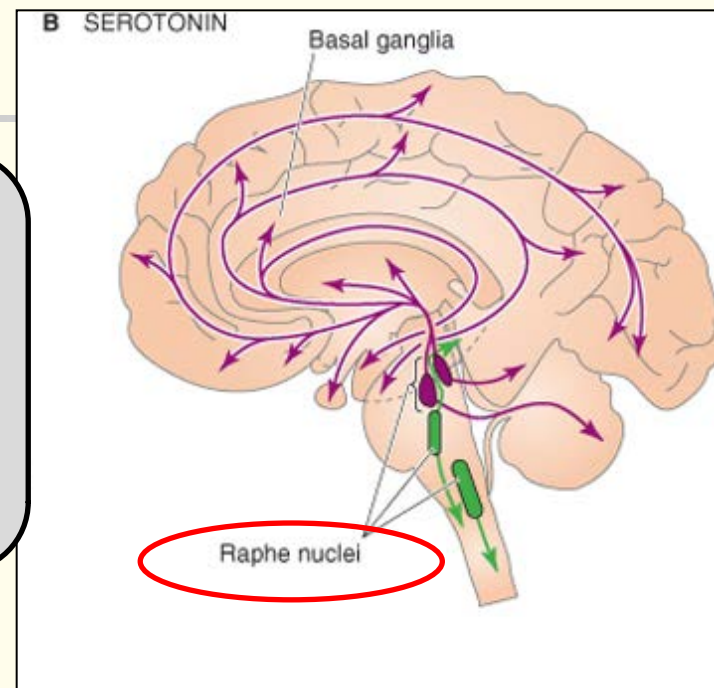
5-HT₃ jsou ionotropní receptory - složené z pěti podjednotek HT3A - HT3E - jsou excitační.

CNS - úzkost

PNS - nocicepce (C vlákna)

5-HT receptor

Typ	Iono/Metabotropní	Mechanismus	Účinek
5-HT1	G _i	Snižuje hladinu cAMP	Inhibitory
5-HT2	G _q	Zvyšuje IP ₃ and DAG.	Excitační
5-HT3	Ligand-gated Na ⁺ and K ⁺ kanál.	Depolarizace	Excitační
5-HT4	G _s	Zvyšuje hladinu cAMP	Excitační
5-HT5	G _i	Snižuje hladinu cAMP	Inhibiční
5-HT6	G _s	Zvyšuje hladinu cAMP	Excitační
5-HT7	G _s	Zvyšuje hladinu cAMP	Excitační

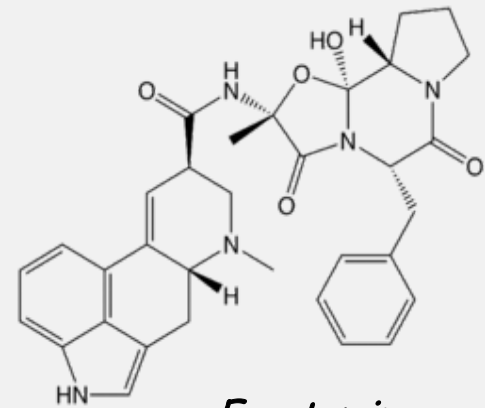
Podtypy matabotropních serotoninových receptorů

Receptor	Distribution	Funkce
5-HT1A	CNS, cévy	závislost , agrese, úzkost , chuť k jídlu, krevní tlak, kardiovaskulární sys. emesis, paměť , nálada , nausea, nocicce, erekce penisu, mydriáza, dýchání, sexuální chování , spánek , sociální chování, termoregulace vasokonstrikce
5-HT1B	CNS, cévy	závislost , agrese, úzkost , učení , lokomoce, paměť , nálada, erekce penisu sexuální chování , vasokonstrikce
5-HT1D	CNS, cévy	úzkost , lokomoce, vasokonstrikce
5-HT1E	CNS, cévy	
5-HT1F	CNS, cévy	vasokonstrikce
5-HT2A	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	závislost , úzkost, chuť k jídlu, učení , představitost, paměť, nálada, sexuální chování , spánek, termoregulace, vasokonstrikce
5-HT2B	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	úzkost , chuť k jídlu, činnost kardiovaskulárního systému, spánek vasokonstrikce
5-HT2C	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	závislost , úzkost, chuť k jídlu, lokomoce, nálada, erekce penisu sexuální chování , spánek , termoregulace, vasokonstrikce
5-HT3	CNS, GI Tract, PNS	závislost , úzkost, emesis, učení , paměť, nausea
5-HT4	CNS, GI Tract, PNS	úzkost , chuť k jídlu, kontrakce GIT, učení , paměť, nálada, dýchání
5-HT5A	CNS	lokomoce, spánek
5-HT6	CNS	úzkost , učení , paměť, nálada
5-HT7	CNS, GI Tract, PNS	úzkost , paměť , nálada, dýchání, spánek , termoregulace, vasokonstrikce

Podtypy matabotro

Námel (houba)

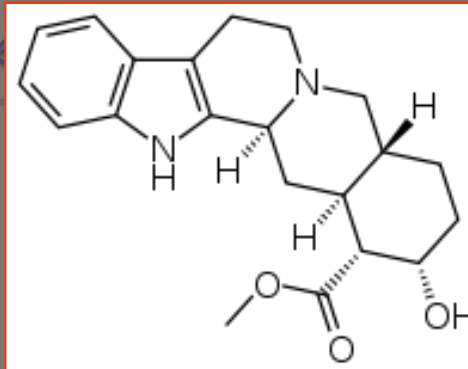
Ergotamin

Agonista
5-HT1A, 1B, 1D, rec.
Migréna, zástava krvácení

Receptor	Distribution	
5-HT1A	CNS, cévy	závislost, agrese, emesis, paměť, rýchlá dýchání, sexuální vasokonstrikce
5-HT1B	CNS, cévy	závislost, agrese, sexuální chování, vasokonstrikce
5-HT1D	CNS, cévy	úzkost, lokomoce, vasokonstrikce
5-HT1E	CNS, cévy	
5-HT1F	CNS, cévy	vasokonstrikce
5-HT2A	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	závislost, úzkost, chuť k jídlu, učení, představitivost, paměť, nálada, sexuální chování, spánek, termoregulace, vasokonstrikce
5-HT2B	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	úzkost, chuť k jídlu, činnost kardiovaskulárního systému, spánek, vasokonstrikce
5-HT2C	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	závislost, úzkost, chuť k jídlu, učení, představitivost, paměť, nálada, sexuální chování, spánek, termoregulace, vasokonstrikce
5-HT3	CNS, GI Tract, PNS	závislost, úzkost, chuť k jídlu, učení, představitivost, paměť, nálada, sexuální chování, spánek, termoregulace, vasokonstrikce
5-HT4	CNS, GI Tract, PNS	úzkost, chuť k jídlu, učení, představitivost, paměť, nálada, sexuální chování, spánek, termoregulace, vasokonstrikce
5-HT5A	CNS, GI Tract, PNS	úzkost, chuť k jídlu, učení, představitivost, paměť, nálada, sexuální chování, spánek, termoregulace, vasokonstrikce
5-HT6	CNS, GI Tract, PNS	úzkost, chuť k jídlu, učení, představitivost, paměť, nálada, sexuální chování, spánek, termoregulace, vasokonstrikce
5-HT7	CNS, GI Tract, PNS	úzkost, chuť k jídlu, učení, představitivost, paměť, nálada, sexuální chování, spánek, termoregulace, vasokonstrikce

Antagonisté 5HT6 5HT7
Antipsychotika (schizofrenie) a antidepressiva (deprese).

Metabotropní serotoninové receptory

Yohimbin - **antagonista** adrenergích, 5-HT1B, 5-HT1D, 5-HT2A, 5-HT2B a D2 a **agonista** 5-HT1A.

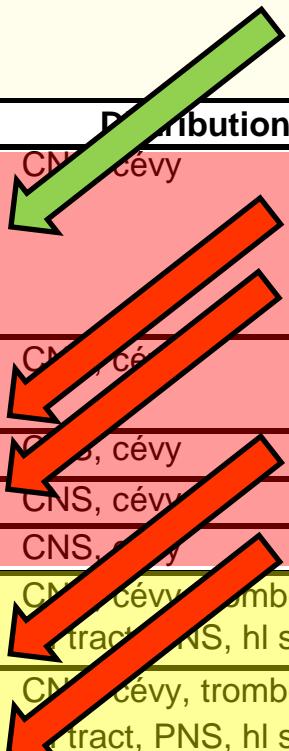
Afrodisiaka

Yohimbin je hlavním alkaloidem kůry afrického stromu **bujarníku** - (*Pausinystalia yohimbe*).

Hlavním účinkem yohimbinu je rozšíření cévního systému v oblasti pánve. To následně přináší intenzivní prokrvení penisu.

Yohimbin však bude mít také jisté účinky centrální

Receptor	Distribution
5-HT1A	CNS, cévy
5-HT1B	CNS, cévy
5-HT1D	CNS, cévy
5-HT1E	CNS, cévy
5-HT1F	CNS, cévy
5-HT2A	CNS, cévy, trombocyty, GI tract, PNS, hl svaly
5-HT2B	CNS, cévy, trombocyty, GI tract, PNS, hl svaly
5-HT2C	CNS, cévy, trombocyty, GI tract, PNS, hl svaly
5-HT3	CNS, GI Tract, PNS
5-HT4	CNS, GI Tract, PNS
5-HT5A	CNS
5-HT6	CNS
5-HT7	CNS, GI Tract, PNS

Matabotropní serotoninové receptory

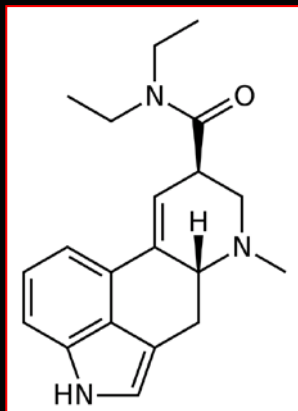
Receptor	Distribution	Funkce
5-HT1A	CNS, cévy	závislost , agrese, úzkost , chuť k jídlu, krevní tlak, kardiovaskulární sys. emesis, paměť , nálada , nausea, nocice, erekce penisu, mydriáza, dýchání, sexuální chování , spánek , sociální chování, termoregulace vasokonstrikce
5-HT1B	CNS, cévy	závislost , agrese, úzkost , učení , lokomoce, paměť , nálada, erekce penisu sexuální chování , vasokonstrikce
5-HT1D	CNS, cévy	úzkost , lokomoce, vasokonstrikce
5-HT1E	CNS, cévy	
5-HT1F	CNS, cévy	vasokonstrikce
5-HT2A	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	závislost , úzkost , chuť k jídlu, učení , představitost, paměť, nálada, sexuální chování , spánek , termoregulace, vasokonstrikce
5-HT2B	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	úzkost , chuť k jídlu, činnost kardiovaskulárního systému, spánek vasokonstrikce
5-HT2C	CNS, cévy, trombocyty GI tract, PNS, hl svaly	závislost , úzkost , chuť k jídlu, lokomoce, nálada, erekce penisu sexuální chování , spánek , termoregulace, vasokonstrikce
5-HT3	CNS, GI Tract, PNS	závislost , úzkost , emesis, učení , paměť, nausea
5-HT4	CNS, GI Tract, PNS	úzkost , chuť k jídlu, kontrakce GIT, učení , paměť, nálada, dýchání
5-HT5A	CNS	lokomoce, spánek
5-HT6	CNS	úzkost , učení , paměť, nálada
5-HT7	CNS, GI Tract, PNS	úzkost , paměť , nálada, dýchání, spánek , termoregulace, vasokonstrikce

Matabotropní serotoninové receptory

Receptor	Distribuce	úzkost
5-HT1A	CNS, cévy	závislost, emese, dýchání, vazodilatace
5-HT1B	CNS, cévy	závislost, sexuální
5-HT1D	CNS, cévy	úzkost
5-HT1E	CNS, cévy	
5-HT1F	CNS, cévy	vazodilatace
5-HT2A	CNS, cévy, trombocyty, GI tract, PNS, hl svaly	závislost, nálad
5-HT2B	CNS, cévy, trombocyty, GI tract, PNS, hl svaly	úzkost, vazodilatace
5-HT2C	CNS, cévy, trombocyty, GI tract, PNS, hl svaly	závislost, sexuální
5-HT3	CNS, cévy, PNS	závislost
5-HT4	CNS, GI tract, PNS	úzkost
5-HT5A	CNS	lokomotor
5-HT6	CNS	úzkost
5-HT7	CNS, GI Tract, PNS	úzkost, panika, náuda, úžehání, spánek, termoregulace, vazodilatace

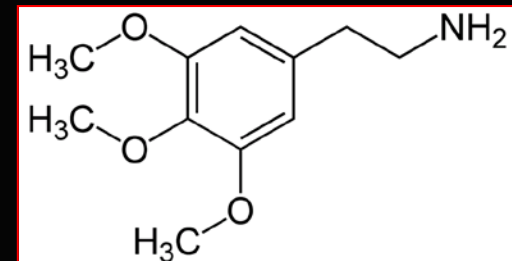
AGONISTÉ

LSD
(Lysergic acid diethylamide)
Albert Hofmann 1938

Lophophora williamsii

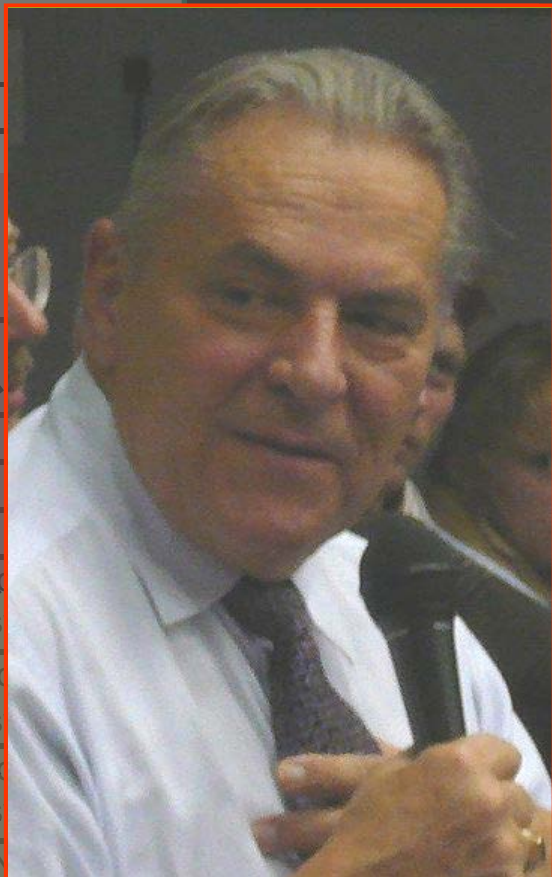

Mescaline

Matabotropní serotoninové receptory

AGONISTÉ

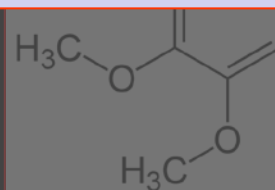
Receptor	Distribuce
5-HT1A	CNS, cévy
5-HT1B	CNS, cévy
5-HT1D	CNS, cévy
5-HT1E	CNS, cévy
5-HT1F	CNS, cévy
5-HT2A	CNS, cévy, trochlear nucleus, GI tract, PNS
5-HT2B	CNS, cévy, trombocyt, GI tract, PNS
5-HT2C	CNS, cévy, trochlear nucleus, GI tract, PNS
5-HT3	CNS, GI tract, PNS
5-HT4	CNS, GI tract, PNS
5-HT5A	CNS
5-HT6	CNS
5-HT7	CNS, GI Tract, PNS

LSD

Stanislav Grof *1931 Praha

Studoval vliv LSD na psychiku mimo jiné s ohledem na tzv. pre- a perinatální psychologii. Zjistil, že podobné stavy jako ty, které vyvolává LSD lze navodit i jistým typem dýchání - „holotropní dýchání“ „holotropní vědomí“.

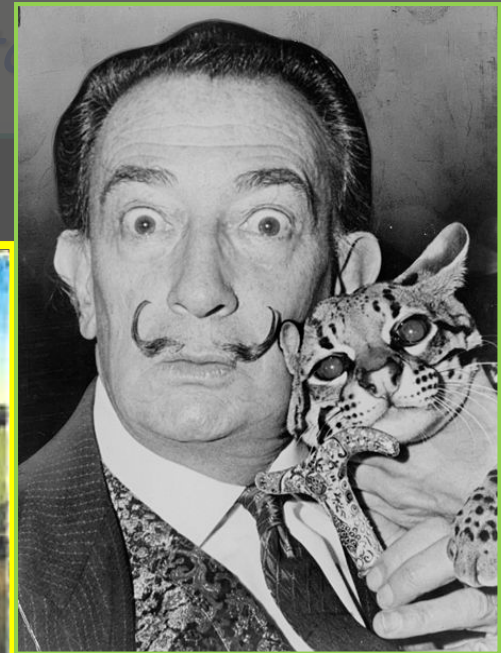

Mescaline

Lophophora williamsii

Matabotropní serotoninové recept

AGONISTÉ

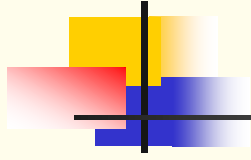
Salvador Dalí

Přetrvávání paměti

5-HT7

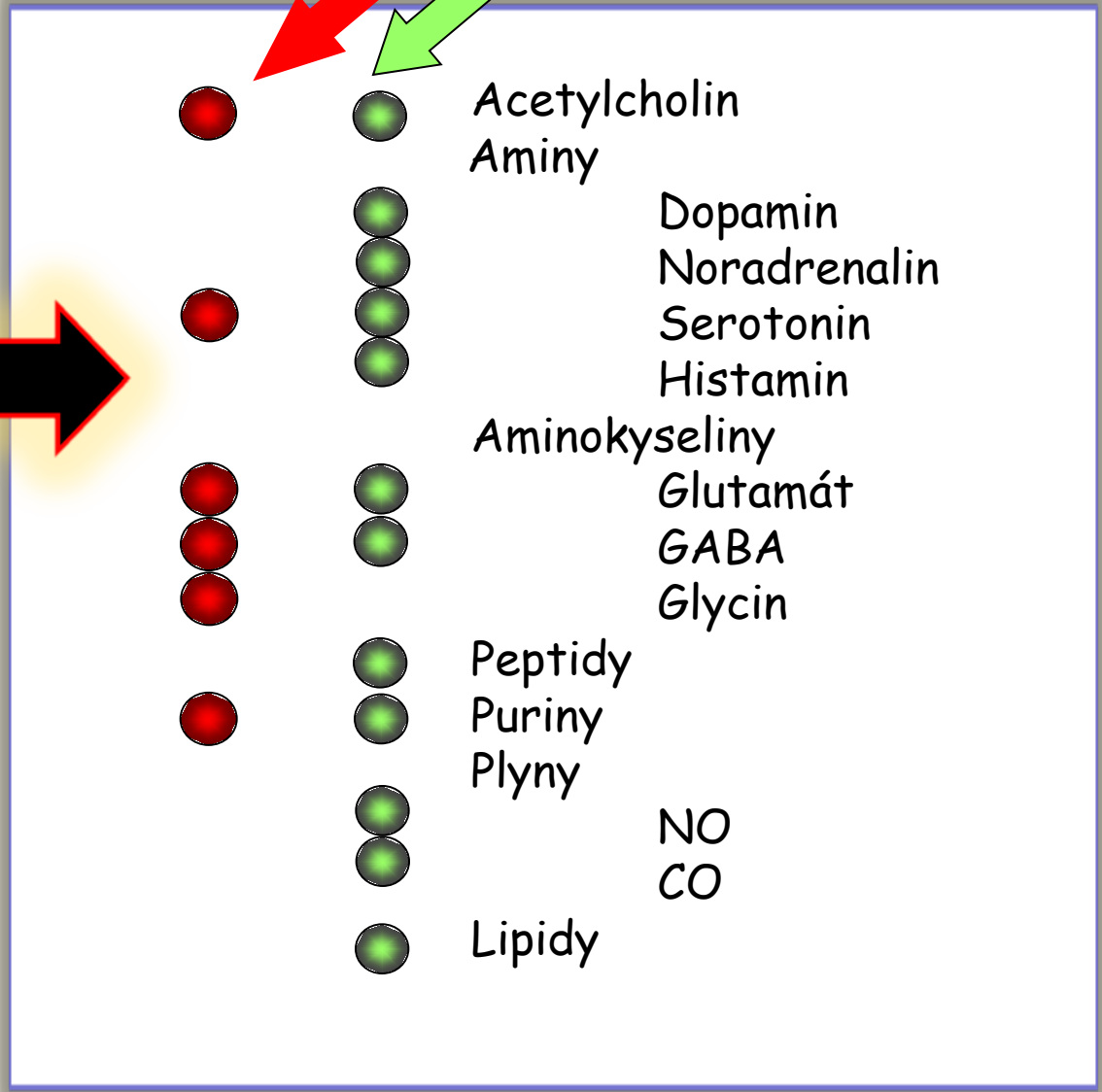
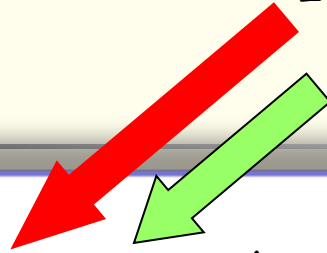
CNS, GI Tract, PNS

úzkost, paměť, náuda, úžasná, španěl, termoregace, **vasokonstrikce**

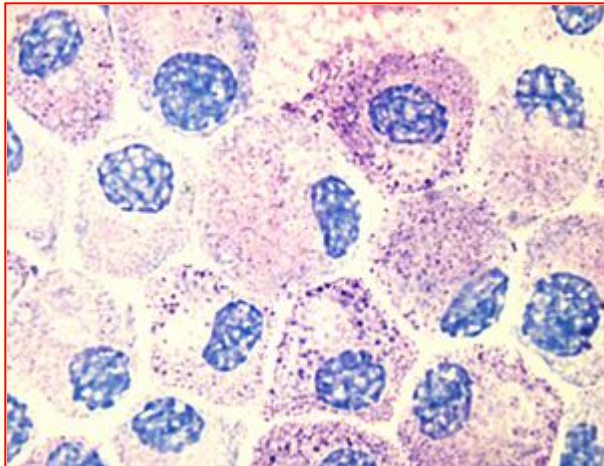
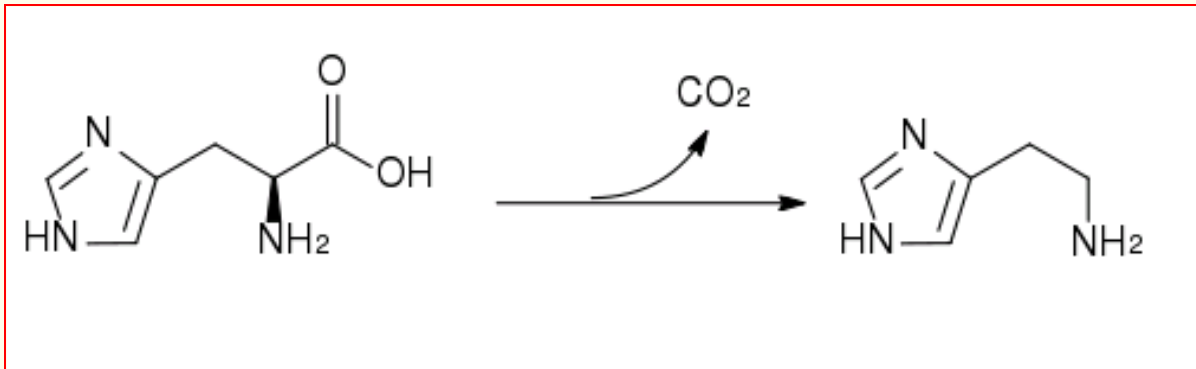
Ionotropní receptory

Metabotropní receptory

Histidin

Histamin

Žírné buňky (mastocyt) jsou schopné ze svých vnitrobuněčných váčků uvolňovat heparin a histamin - význam pro alergické reakce.

H1 receptory jsou aktivovány histaminem, který je uvolňován z neuronů, které mají těla v hypotalamu - Řídí spánek - frekvence AP v bdělém stavu je ↑ - ve spánku se frekvence AP ↓ až zastavuje.

H1 antagonisté antihistaminika - vyvolávají ospalost

Histaminové receptory

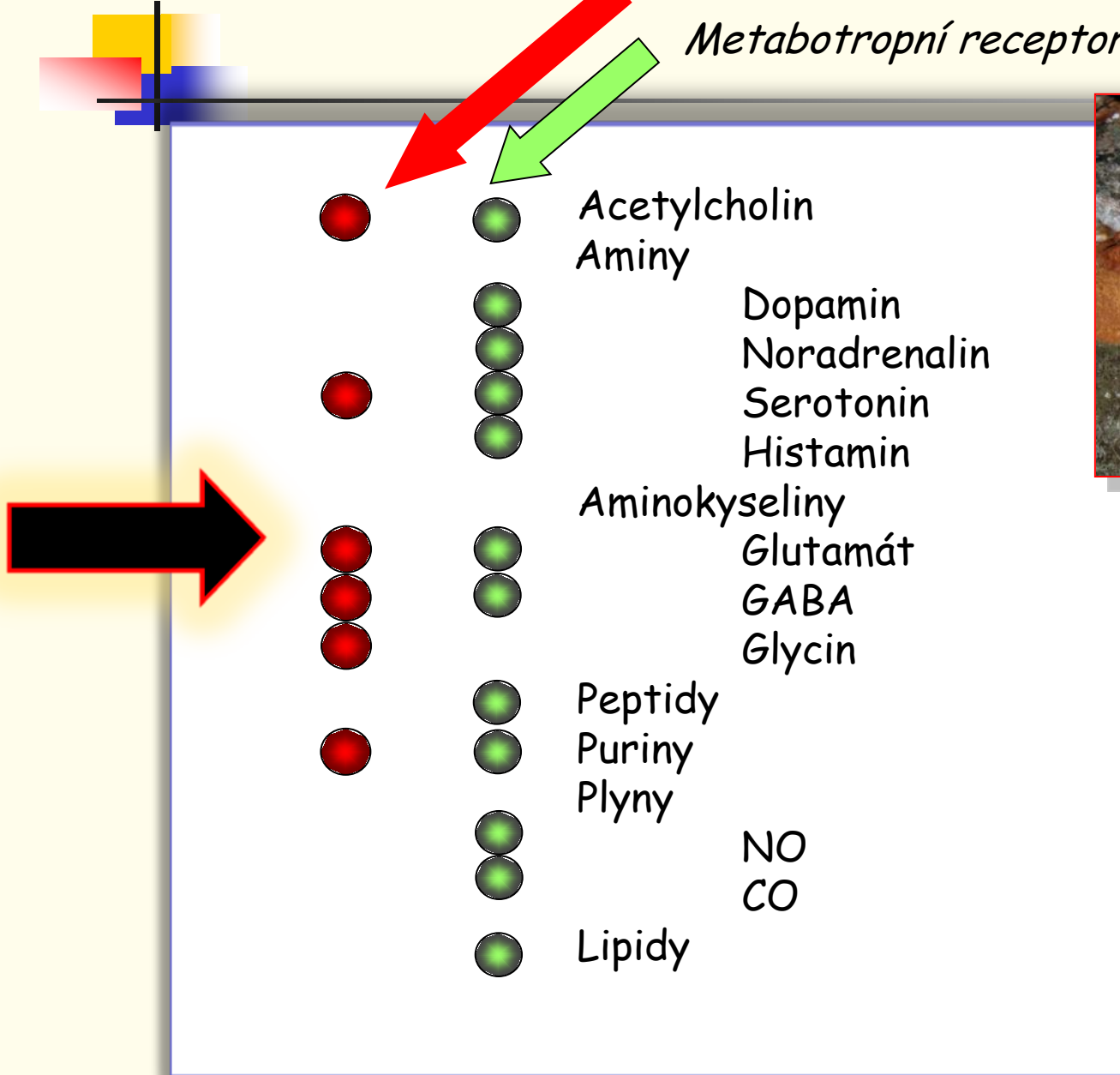
Receptor	Mechanismus	Funkce
H1	Gq	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrakce ilea • Ovlivňuje cirkadální rytmus • Systemová vasodilatace • Bronchokonstrikce (astma)
H2	Gs	<ul style="list-style-type: none"> • Zrychluje srdeční činnost • Stimuluje sekreci HCl v žaludku • Relaxace hladké svaloviny • Inhibuje syntézu protilátek a proliferaci T-buněk
H3	Gi	<ul style="list-style-type: none"> • Neuropřenašeč v CNS • Presynaptické autoreceptory
H4	Gi	<ul style="list-style-type: none"> • Chemotaxe žírných buněk

H3 receptor presynaptickými mechanizmy snižuje uvolňování dopaminu GABA Ach, noradrenalinu a serotoninu.

H3 receptor je cílem léků na léčbu poruch spánku a bolesti dále pak obezity, schizofrenie a ADHD

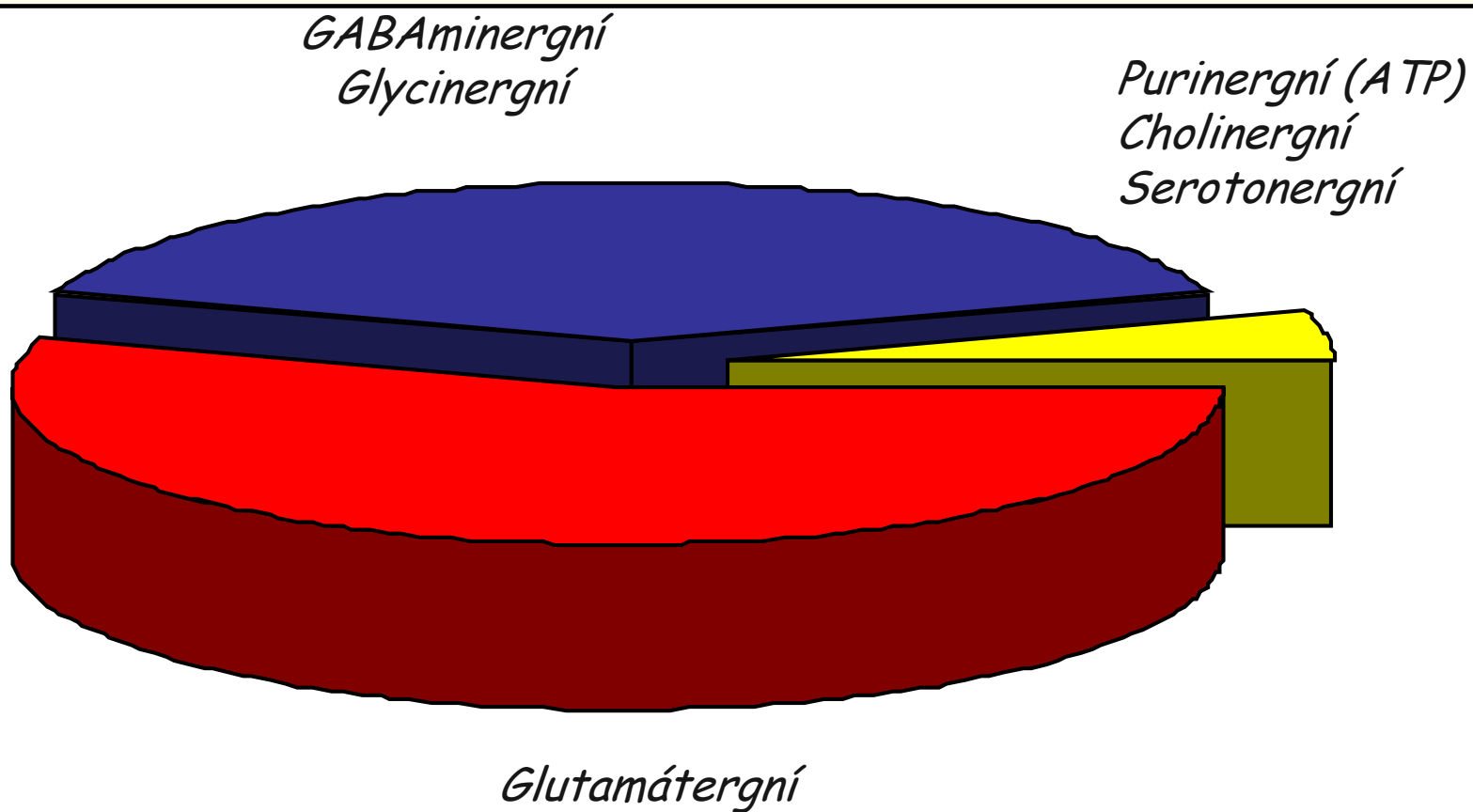
Ionotropní receptory

Metabotropní receptory

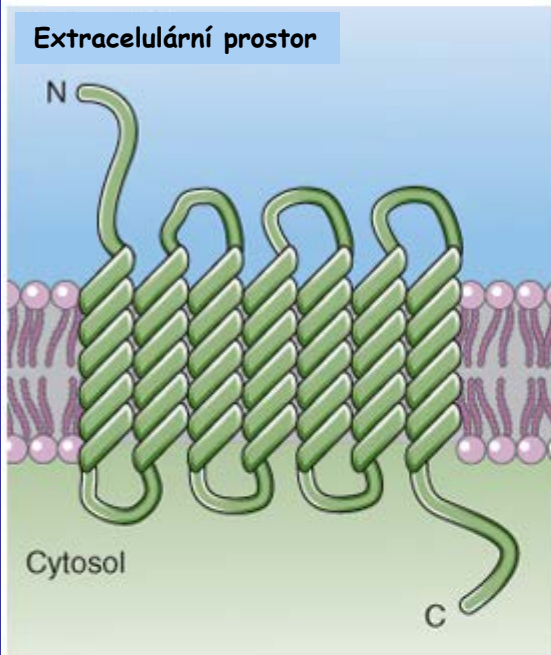

Lišaj smrtihlav

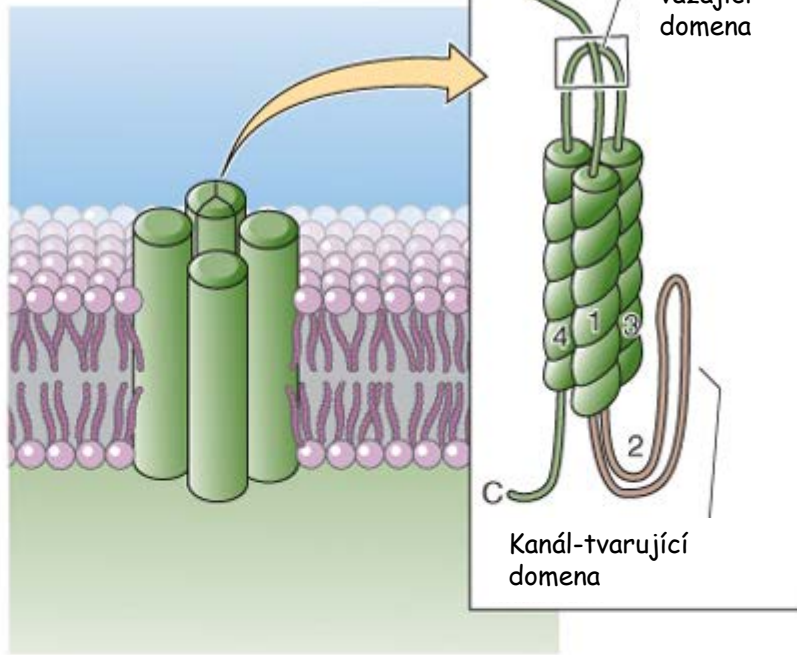
Zastoupení jednotlivých druhů synapsí v CNS

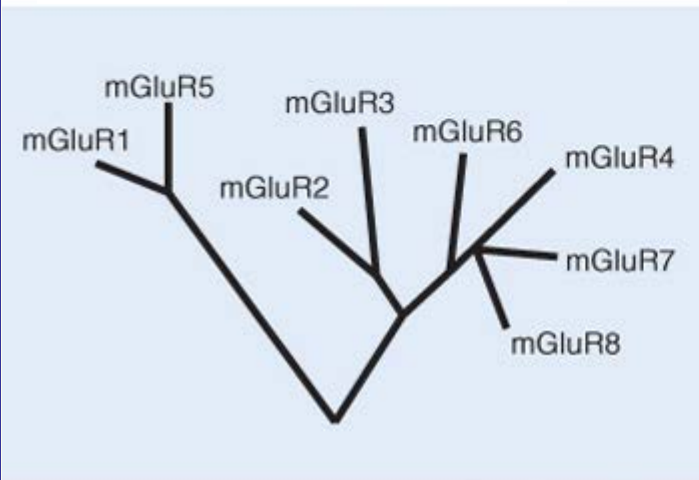
A METABOTROPNÍ GLUTAMÁTOVÉ RECEPTORY

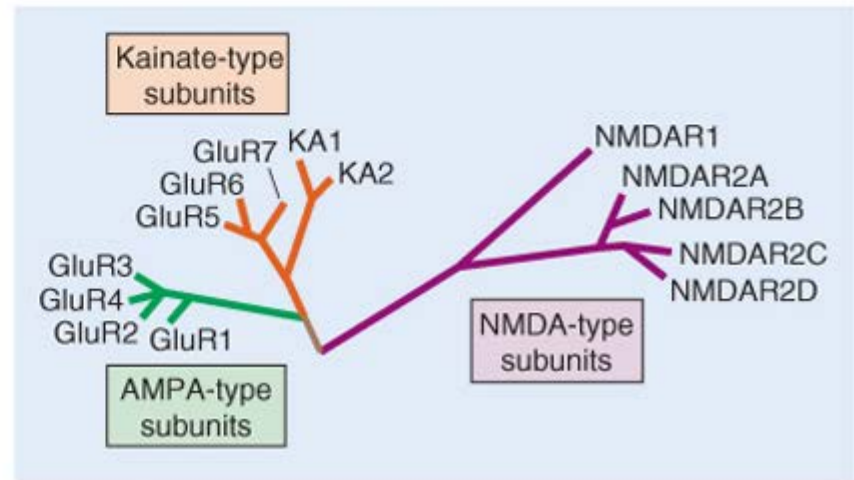
C IONOTROPNÍ GLUTAMÁTOVÉ RECEPTORY

B RODOKMEN METABOTROPNÍCH GLUTAMÁTOVÝCH RECEPTORŮ

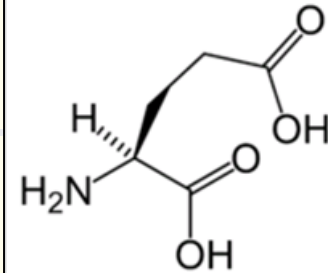

D RODOKMEN IONOTROPNÍCH GLUTAMÁTOVÝCH RECEPTORŮ

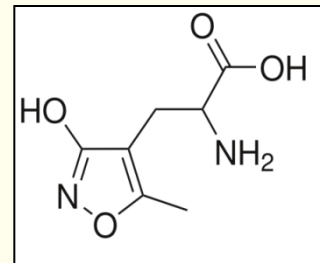

Ionotropní glutamátové receptory

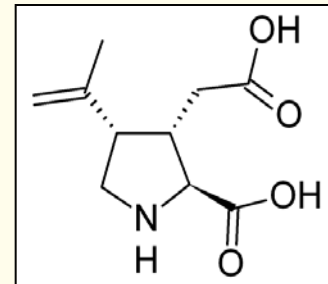
Kys. glutamová

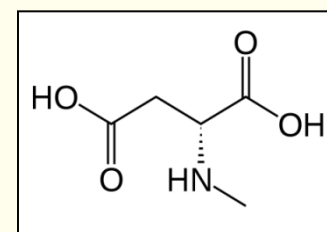
Receptor	Subunit
AMPA	GluR1
	GluR2
	GluR3
	GluR4
Kainate	GluR5
	GluR6
	GluR7
NMDA	KA-1
	KA-2
	NR1
	NR2A
	NR2B
	NR2C
	NR2D
NR3A	
NR3B	

AMPA
(α -amino-3-hydroxyl-5-methyl-4-isoxazole-propionate)

Kainát

NMDA
N-methyl-D-aspartát

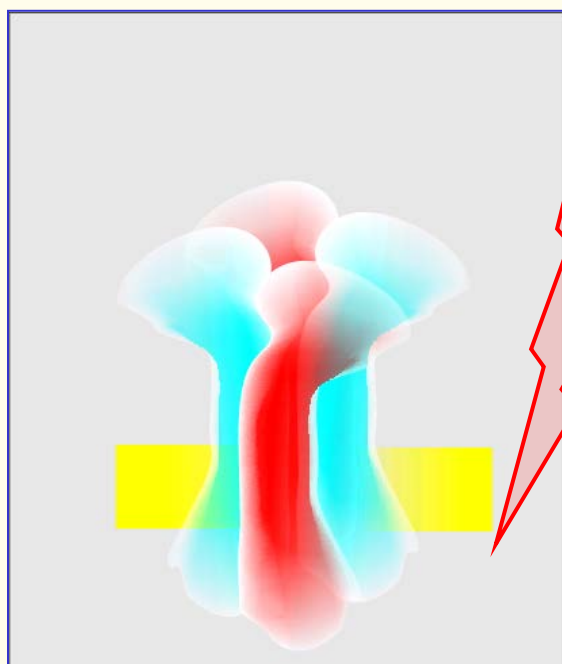
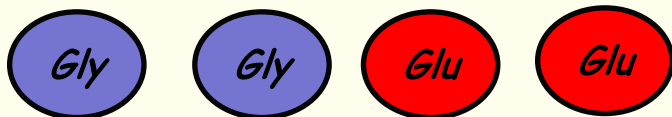

Metabotropní glutamátové receptory

Skupina	Receptor	Gen	Efekt
1	mGluR1	GRM1	Vzestup $[Ca^{2+}]_i$
	mGluR5	GRM5	Aktivace K^+ kanálů;
2	mGluR2	GRM2	Inhibice adenylát cyklázy
	mGluR3	GRM3	
3	mGluR4	GRM4	Aktivace Ca^{2+} kanálů
	mGluR6	GRM6	
	mGluR7	GRM7	
	mGluR8	GRM8	

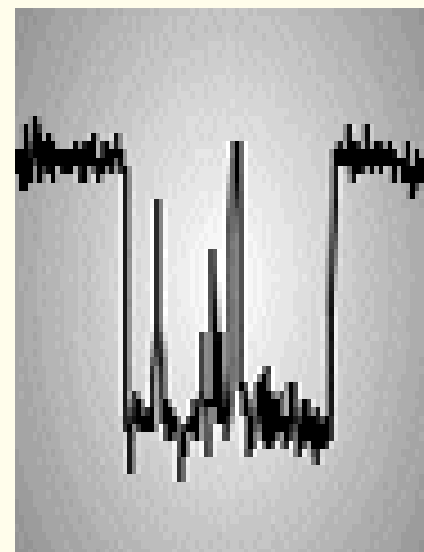
Umami je vedle čtyř základních (lidských) chutí (sladká, hořká, slaná a kyselá) pátou chutí. Název je odvozený z japonštiny (*umai*, česky *chutný*, *delikátní*). Specifický chuťový receptor pro umami taste-mGluR4 byl objeven v roce 2000 a vnímá v jídle obsaženou aminokyselinu glutamovou.

Aktivace NMDA receptoru

Depolarizace

1 pA
(10^{-12} A)

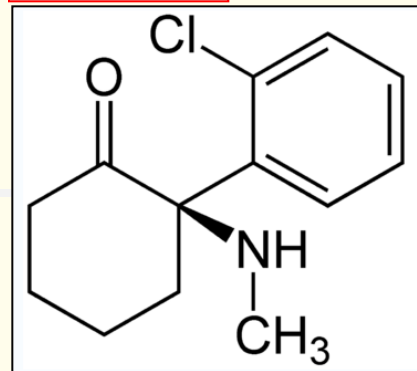
Zavřený stav

Otevřený stav

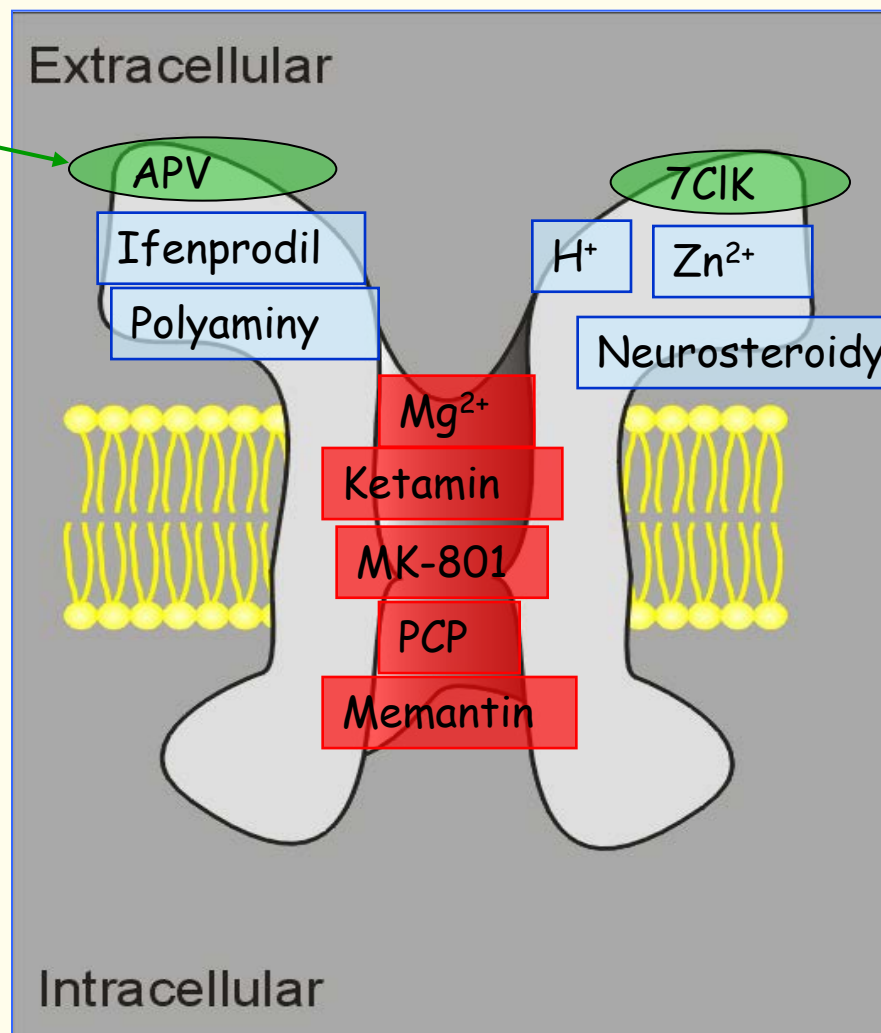
$\uparrow [Ca^{2+}]_i$

Farmakologie NMDA receptoru

Ketamin

Agonista
Glutamát
NMDA
Koagonista
Glycin

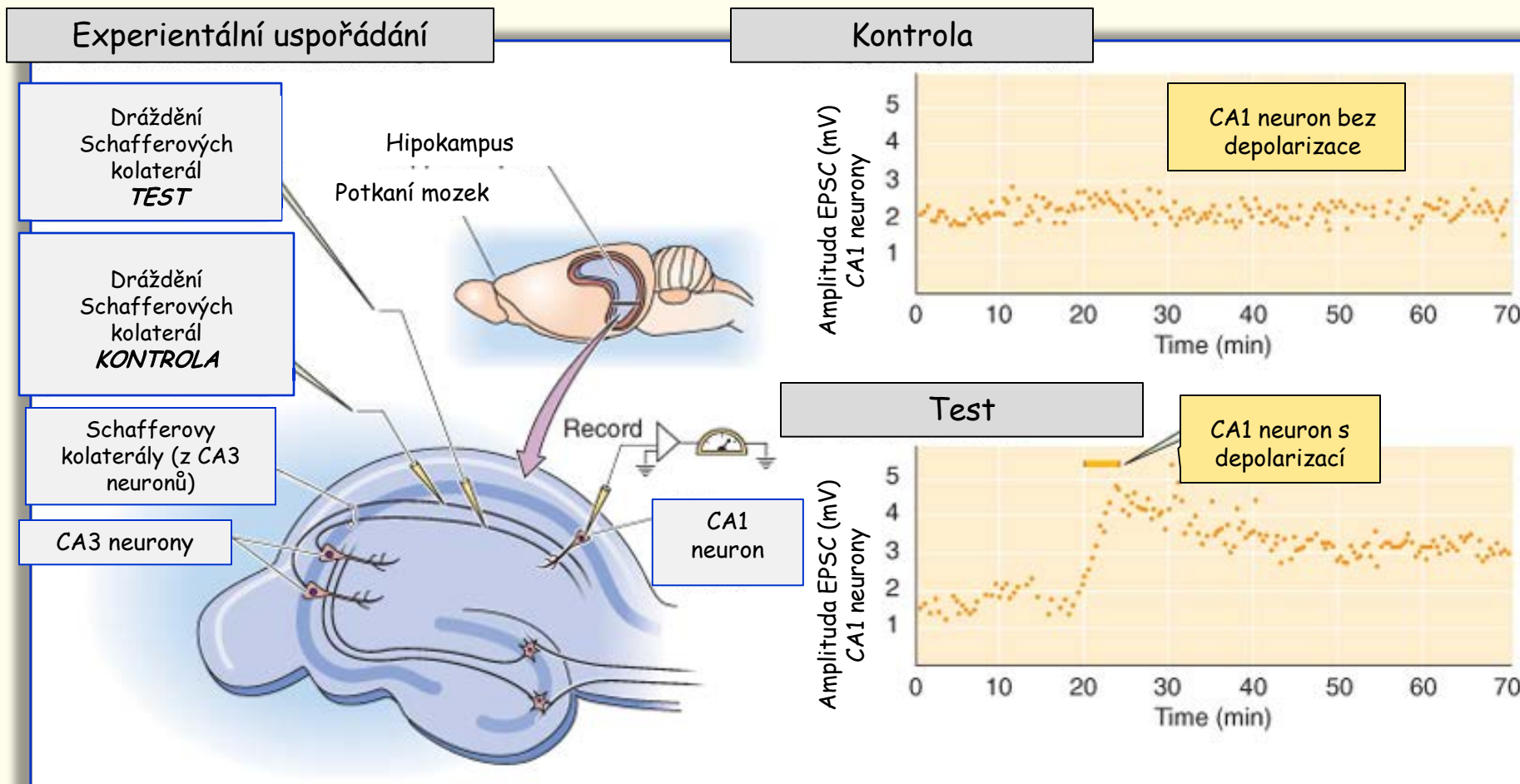

Kompetitivní antagonistista

Nekompetitivní antagonistista

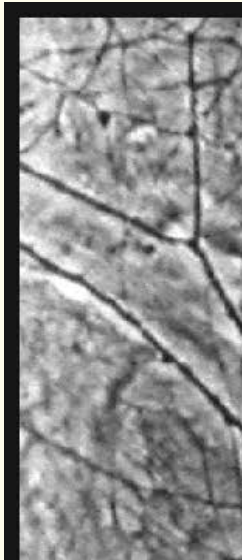
Nekompetitivní antagonistista - blokátor iontového kanálu
Napětově závislý inhibitor
Use-dependent inhibitor

Dlouhodobá potenciace synaptického přenosu LTP

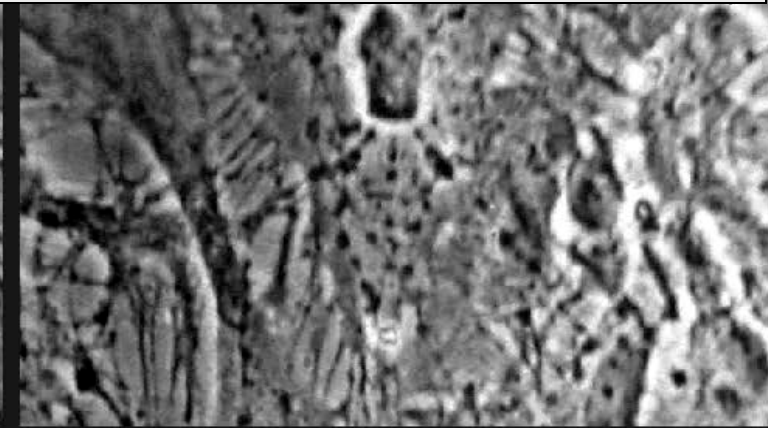
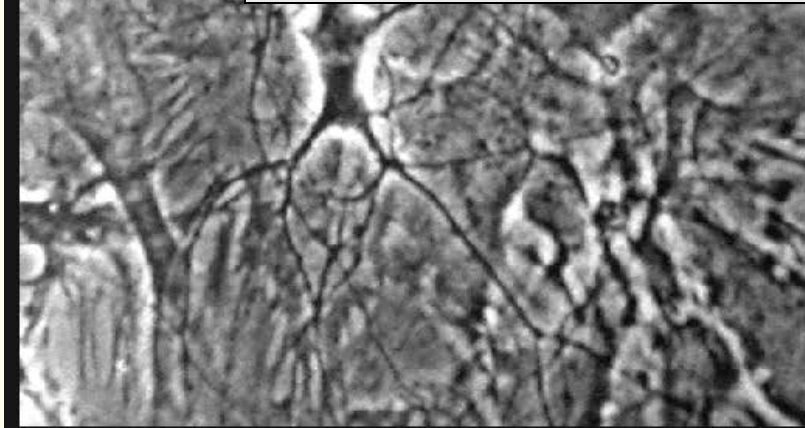
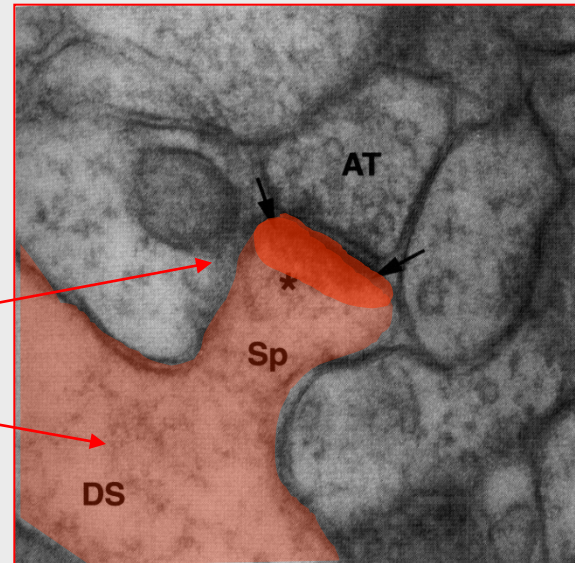

Excitotoxicita

Syndrom „čínské restaurace“

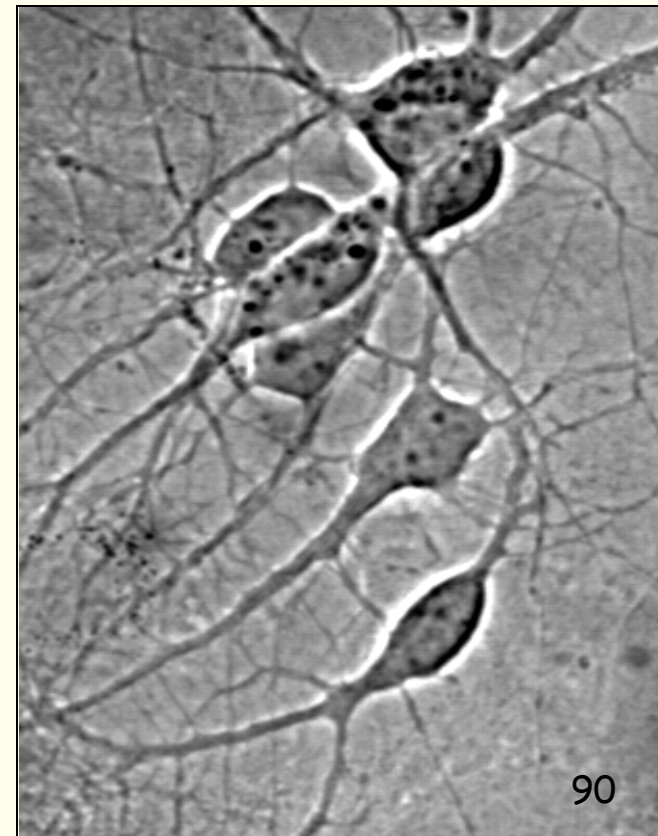
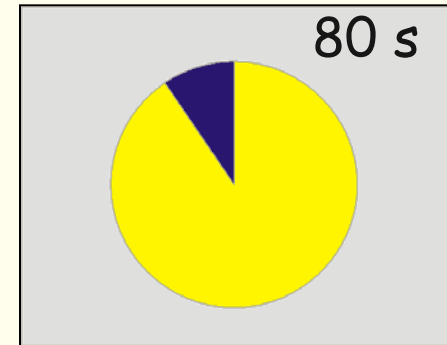
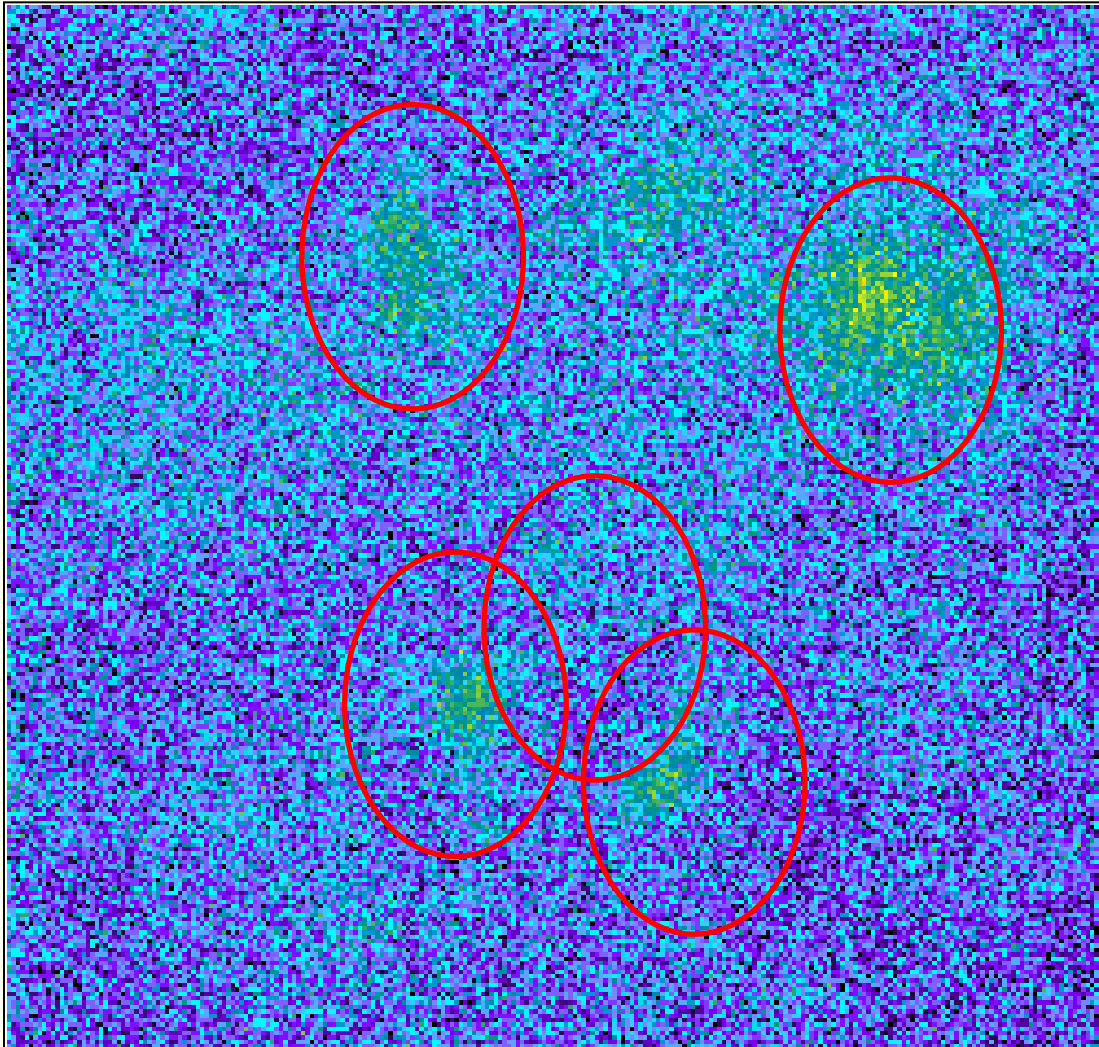
Synaptické receptory
Mimosynaptické receptory

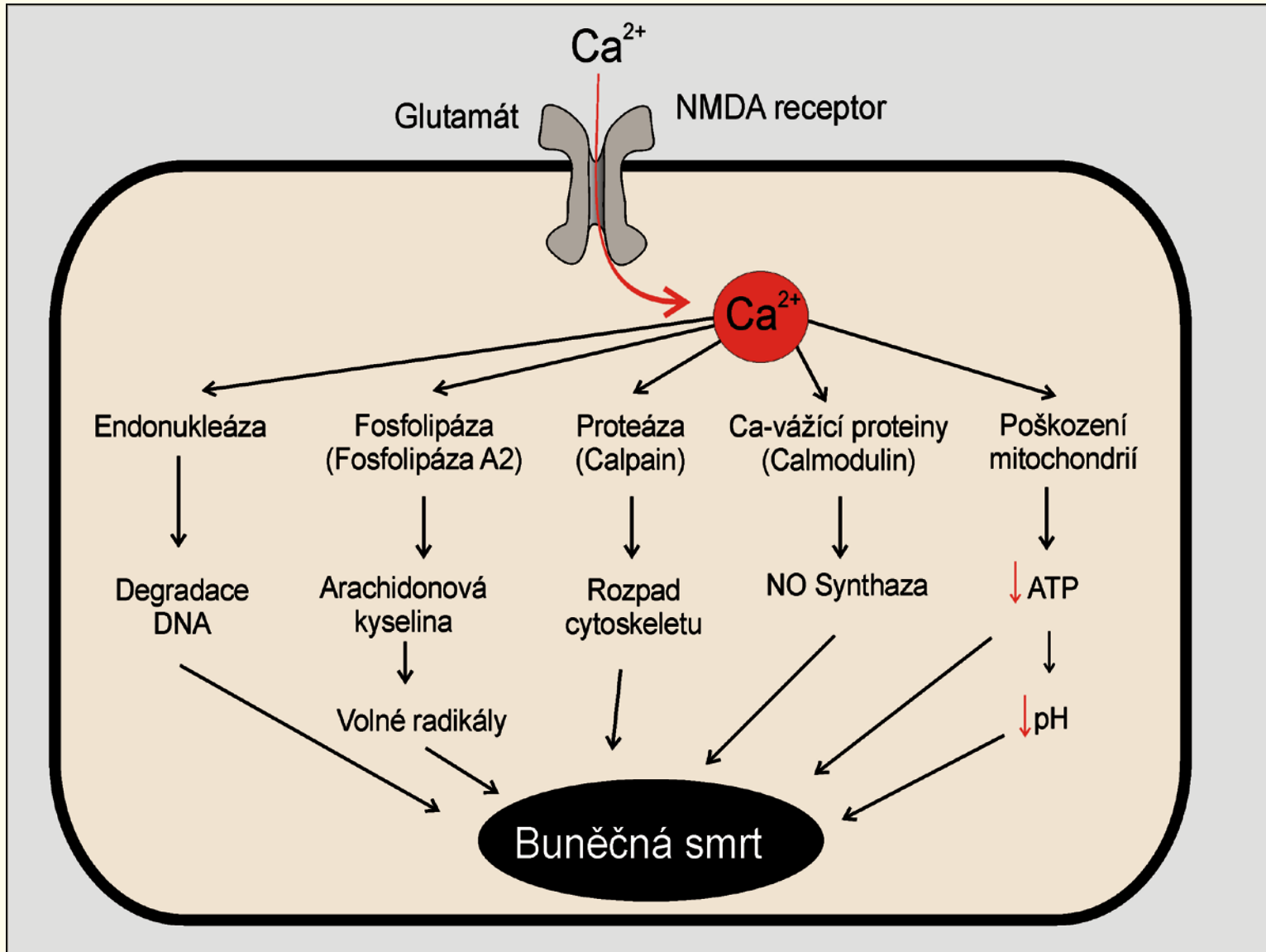

Vliv glutamátu na intracelulární koncentraci Ca^{2+}

100 μ M glutamátu na 2s

Mechanismus buněčné smrti

"Glutamátergní" teorie vzniku:

Výrazná neurodegenerace

- *Alzheimerova choroba*
- *Důsledky mozkové příhody*
- *Traumatické poškození mozku*
- *Parkinsonova choroba*
- *Tarditivní dyskinezie*
- *Huntingtonova choroba*
- *Amyotrofická laterální skleróza*
- *Olivopontocerebellar degenerace*
- *AIDS*
- *Alergická encefalomyelitida*

Další

- *Epilepsie*
- *Anxieta*
- *Deprese*
- *Schizofrenie*
- *Chronická bolest*
- *Léková závislost*

Glutamát a patogenéza demence u Alzheimerovy choroby

... patologie >
chronické zvýšení extracelulární koncentrace glutamátu

Neurodegenerace (ztráta neuronů a synapsí - především ACh)

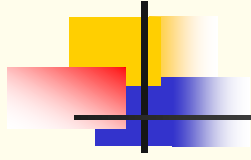
- rozsah poškození
- anatomická struktura - hipokampus, nucleus basalis Meynerti, amygdala, mozková kůra

Nadměrná aktivace
NMDA receptorů

Alzheimerova
choroba

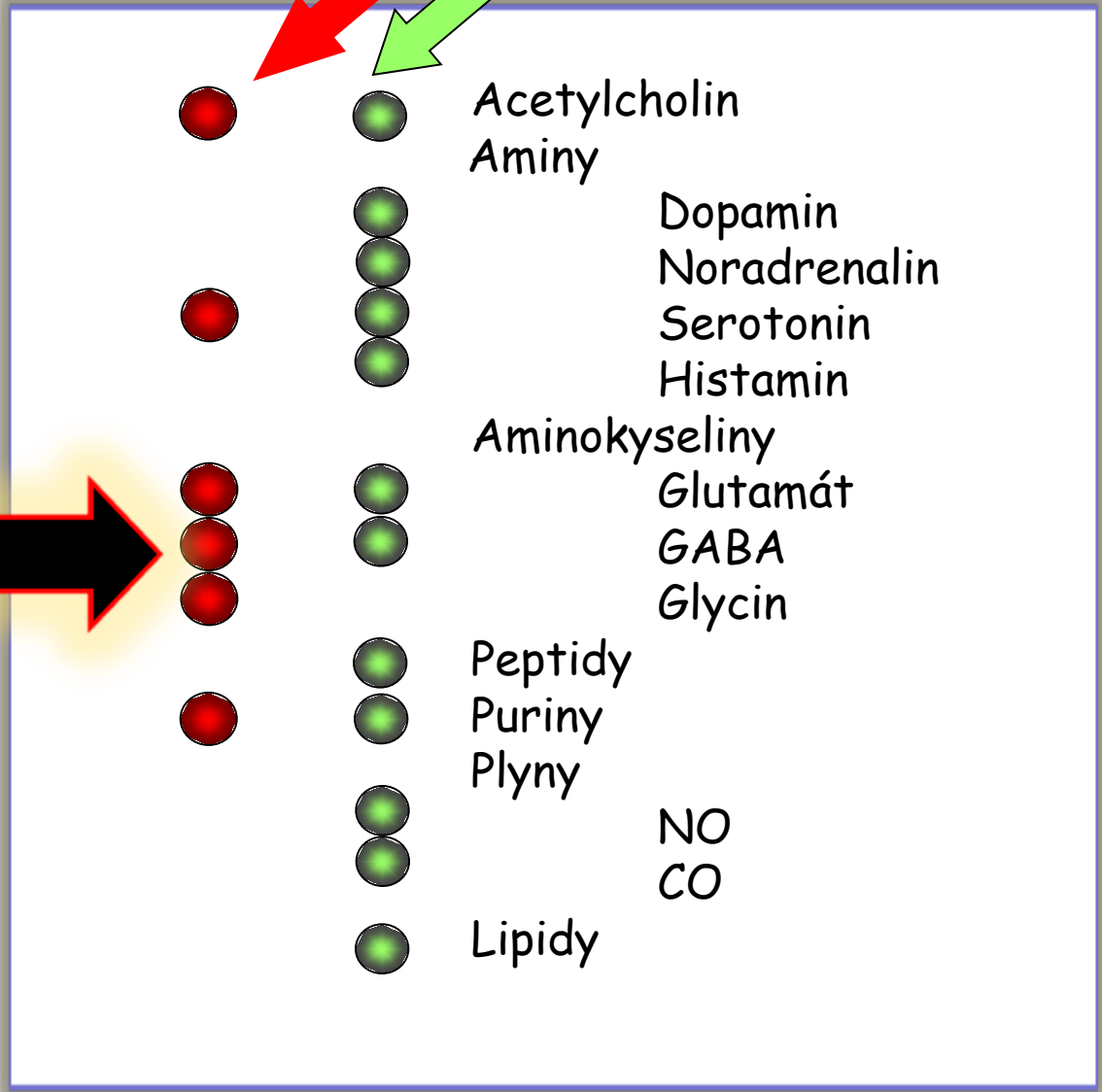
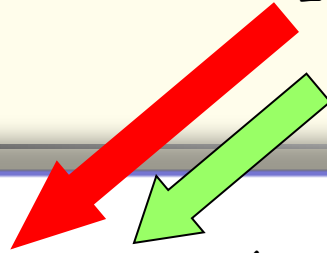
Změněná funkce neuronů
(především glutamatergických synapsí)

Ionotropní receptory

Metabotropní receptory

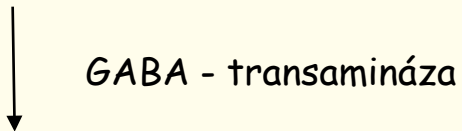
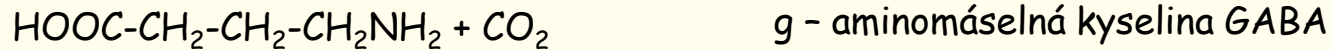
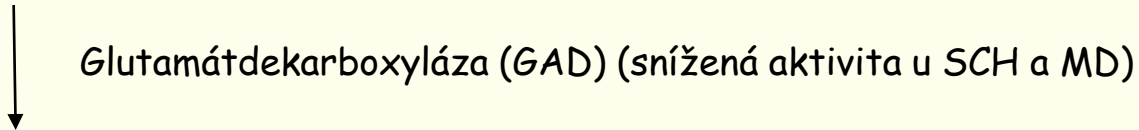
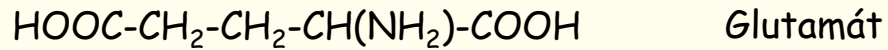

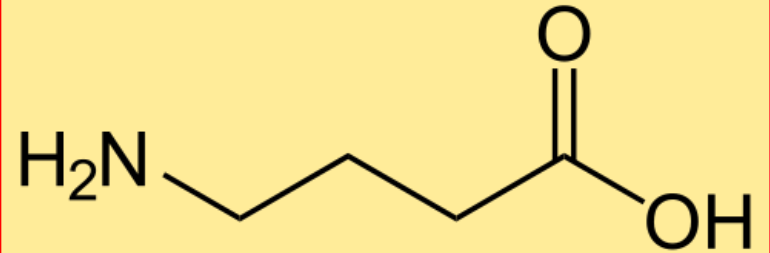
Metabolismus GABA

GABA receptor

$GABA_A$ receptory - ionotropní receptory

$GABA_B$ receptory - metabotropní receptory

- $GABA_{B1}$
- $GABA_{B2}$

Snižují aktivitu adenylát cyklázy
(snižují Ca^{2+} vodivost a zvyšují K^+)

- Některé účinky alkoholu jsou zprostředkovány $GABA_B$ receptory
- Bolest
- Vývoj CNS

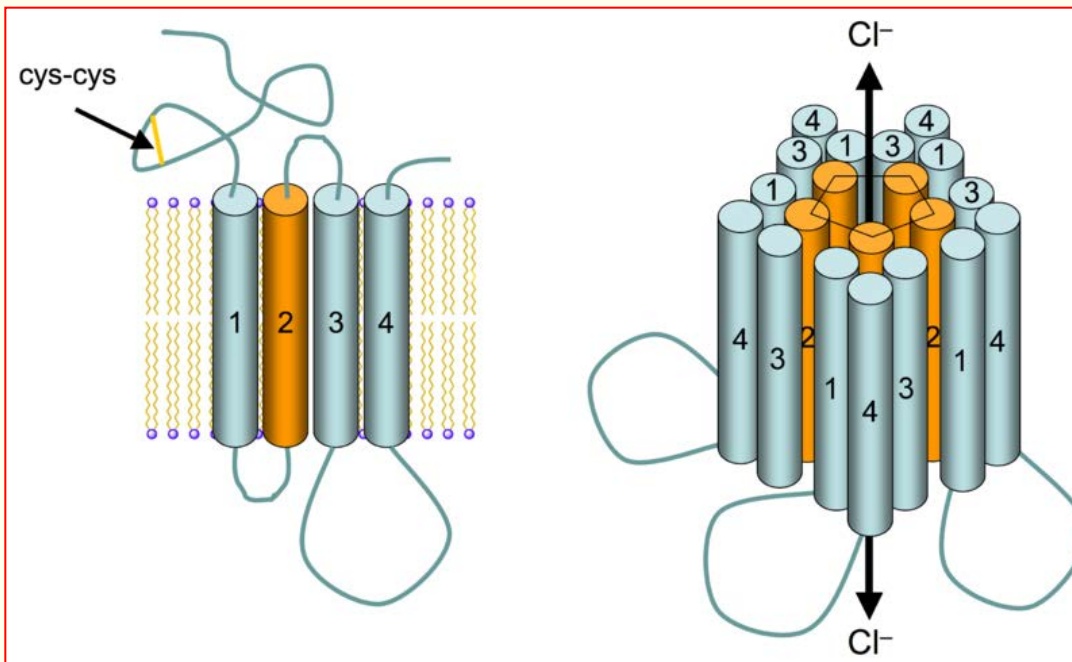
Iontropni $GABA_A$ receptory

α (alfa) podjednotka (6) $GABRA1, GABRA2, GABRA3, GABRA4, GABRA5, GABRA6$
 β (beta) podjednotka (3) $GABRB1, GABRB2, GABRB3$
 γ (gama) podjednotka (3) $GABRG1, GABRG2, GABRG3$
 δ (delta) podjednotka (3) $GABRD$
 ϵ (epsilon) podjednotka $GABRE$
 π (pi) podjednotka $GABRP$
 θ (theta) podjednotka $GABRQ$

19 podjednotek

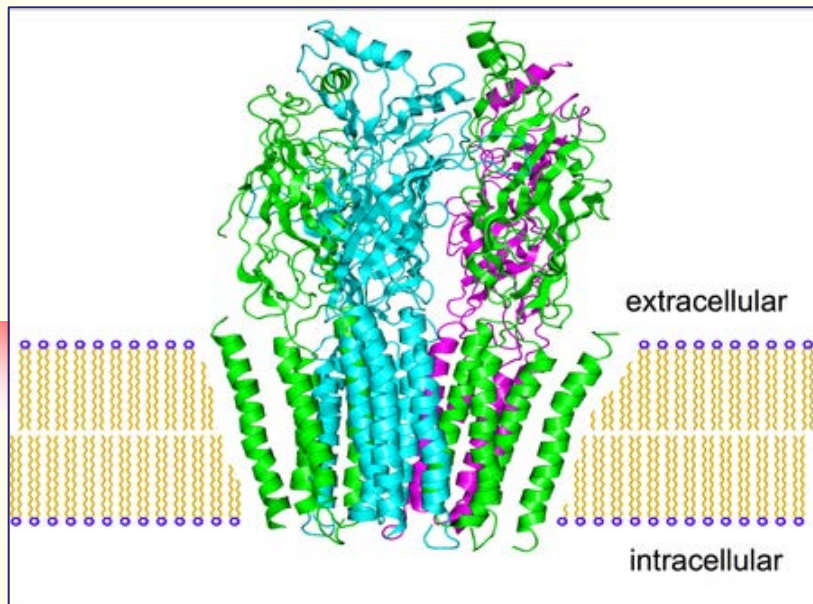
ρ (rho) podjednotka

$GABRR1, GABRR2, GABRR3$ (ty se však nespojují s $GABRA - Q$ podjednotkami, ale homooligomerizují se navzájem a vytvářejí $GABA_{A-\rho}$ receptory (dříve $GABA_C$ receptory) - Vyskytují se v sítnici.

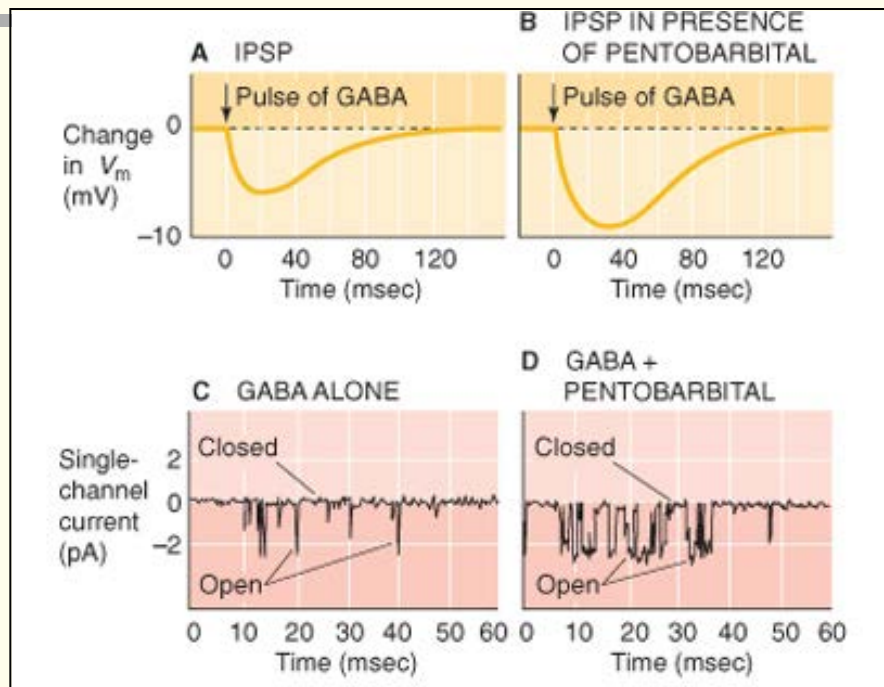
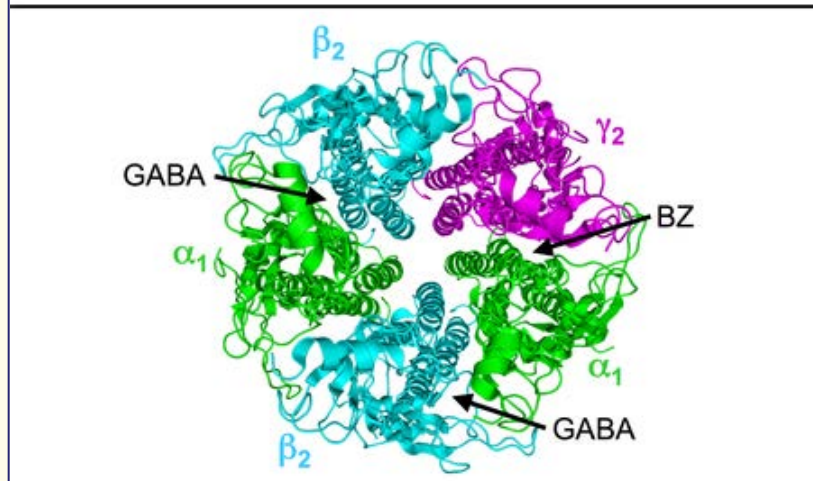
Iontropni GABA_A receptory

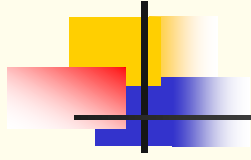
GABA_A receptory jsou tvořeny pěti podjednotkami - vždy obsahují α a β podjednotky - nejčastější podjednotkové složení je α₂β₂γ

Barbituráty
Diazepam (Valium)
Ethanol
Inhalační anestetika

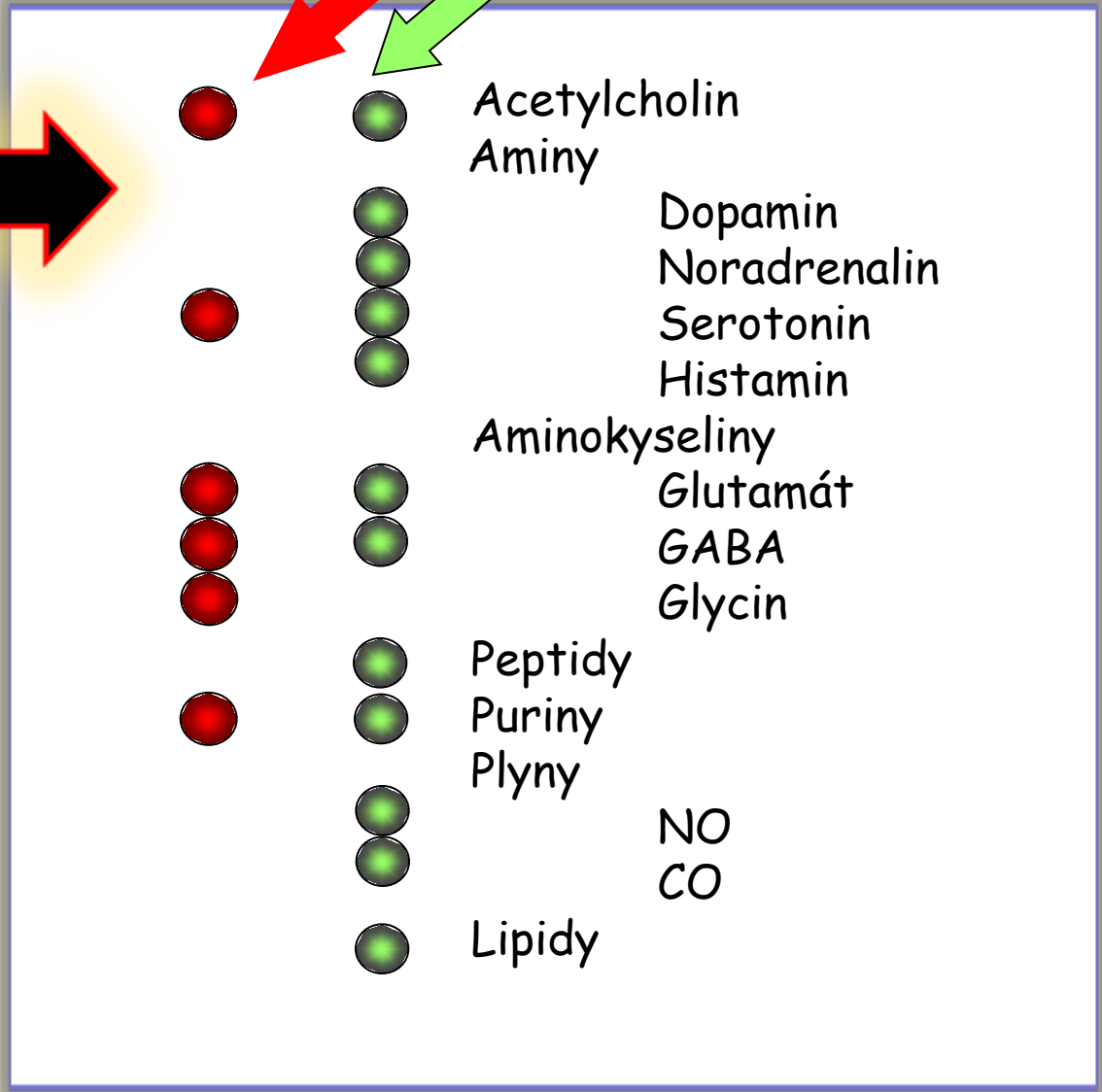
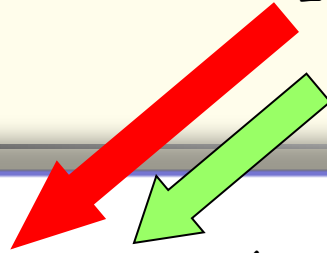
(vliv anxiolytický, hypnotický)

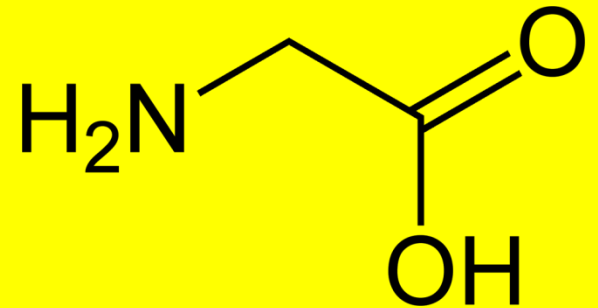
Ionotropní receptory

Metabotropní receptory

Iontropní glycinový receptor

Glycinový receptor se skládá z pěti podjednotek

α -podjednotka (α_{1-4})   *GLRA1, GLRA2, GLRA3, GLRA4*
(váže glycin)

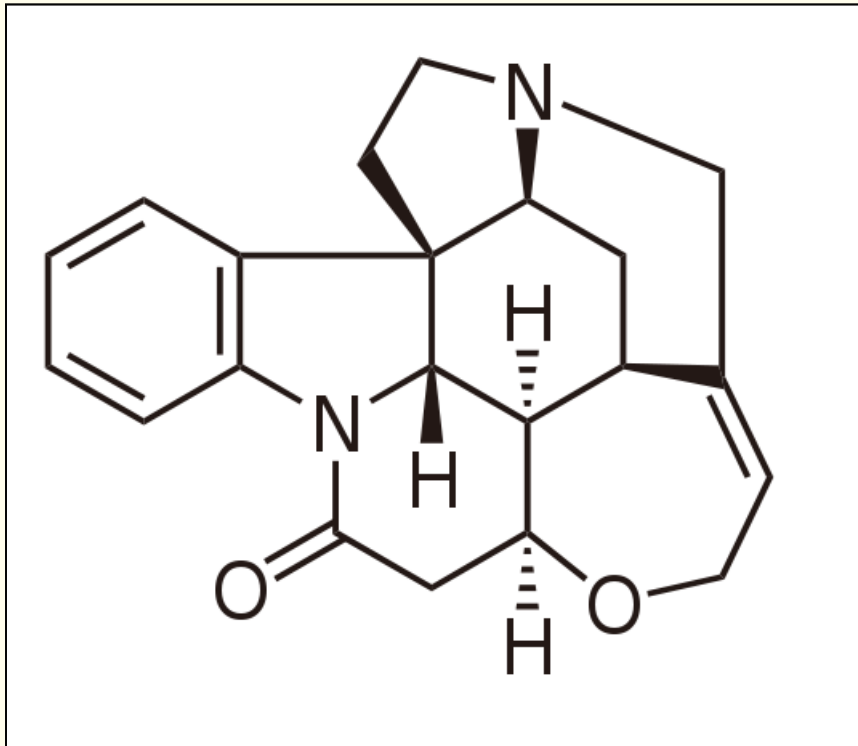
β -podjednotka   (*GLRB*)

Iontový kanál je propustný pro Cl⁻

Tento typ receptoru je exprimován především v míše

Existují jak čisté glycinergní synapse tak smíšené glycinergní a GABAergní

Farmakologie glycinového receptoru

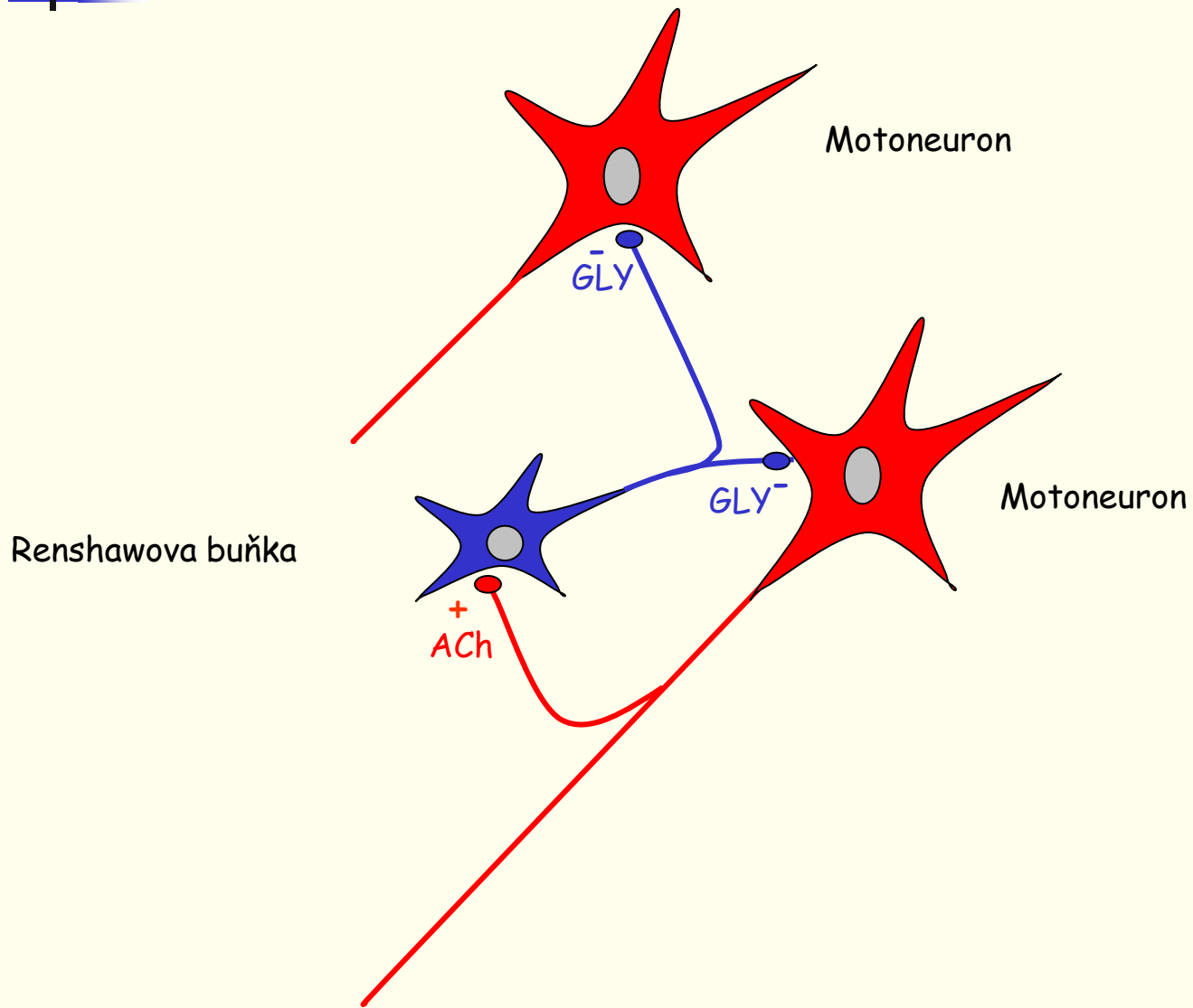

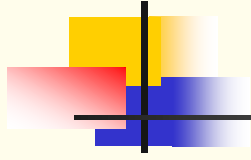
Strychnin

Strychnos nux-vomica L

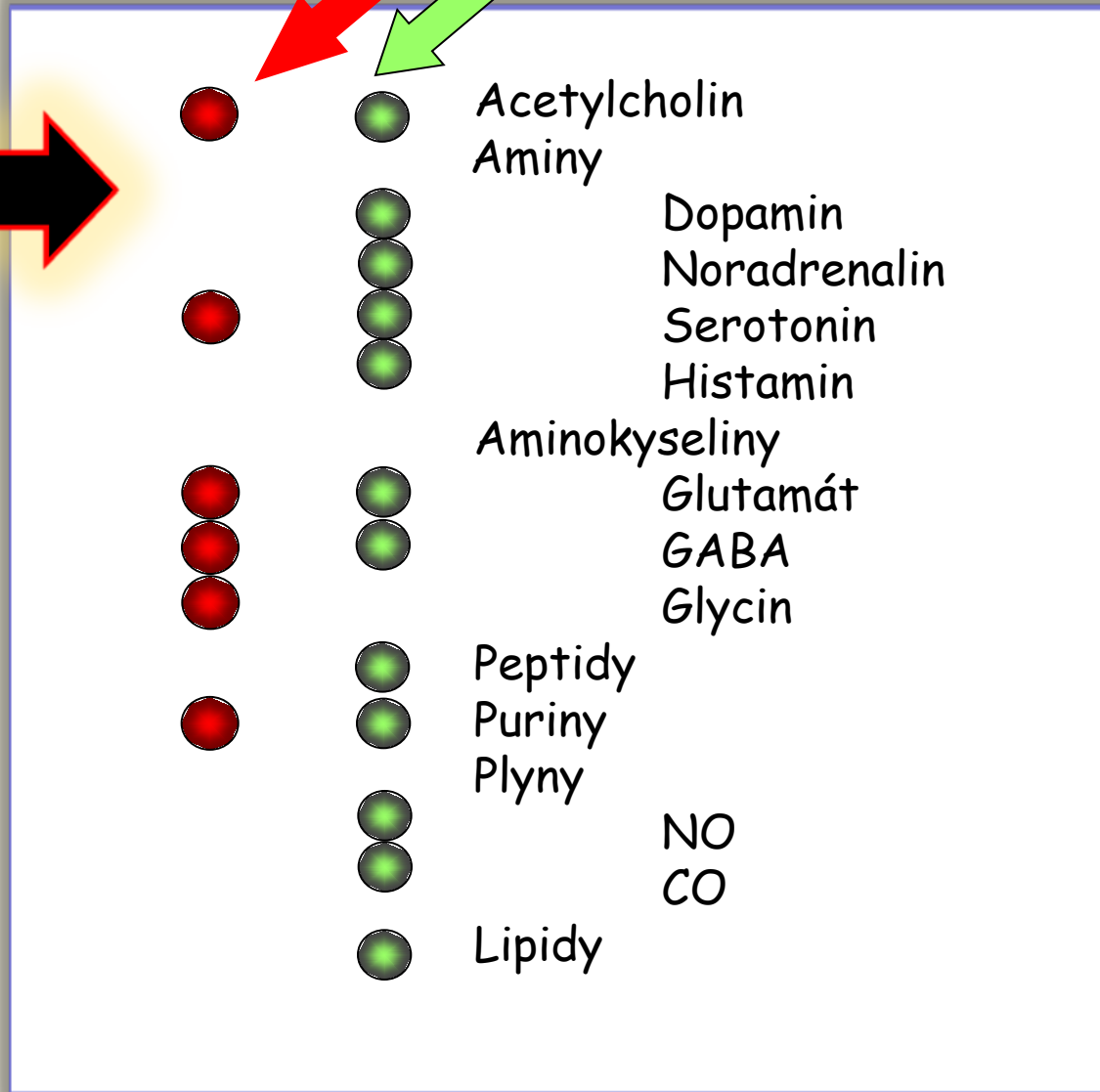
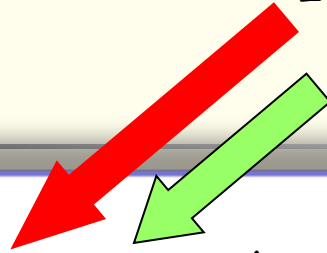
Vznik křečí po srtrychninu

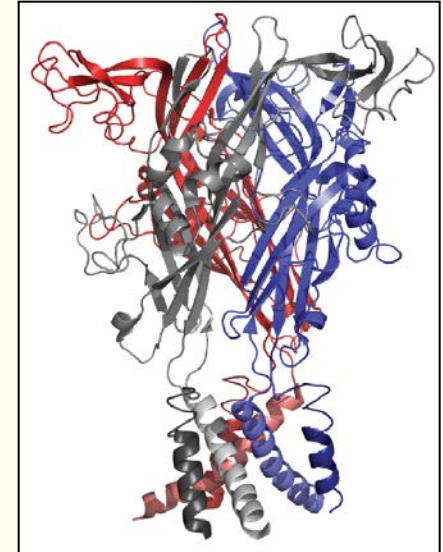
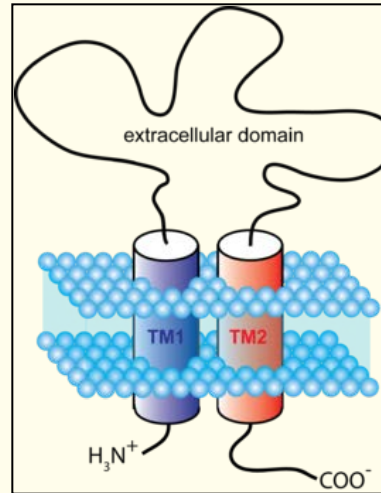
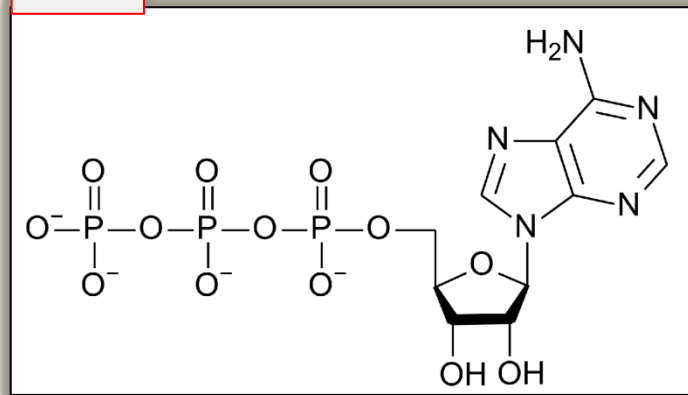
Ionotropní receptory

Metabotropní receptory

Purinergní receptory

ATP

Purinergní receptory

Ionotropní receptory -

(P2X1 - P2X7)

hetero nebo homotrimery; kanál je propustný pro Na⁺/Ca²⁺

CNS i PNS

moduluje srdeční činnost, tonus hladkých svalových vláken cév, nocicepce)

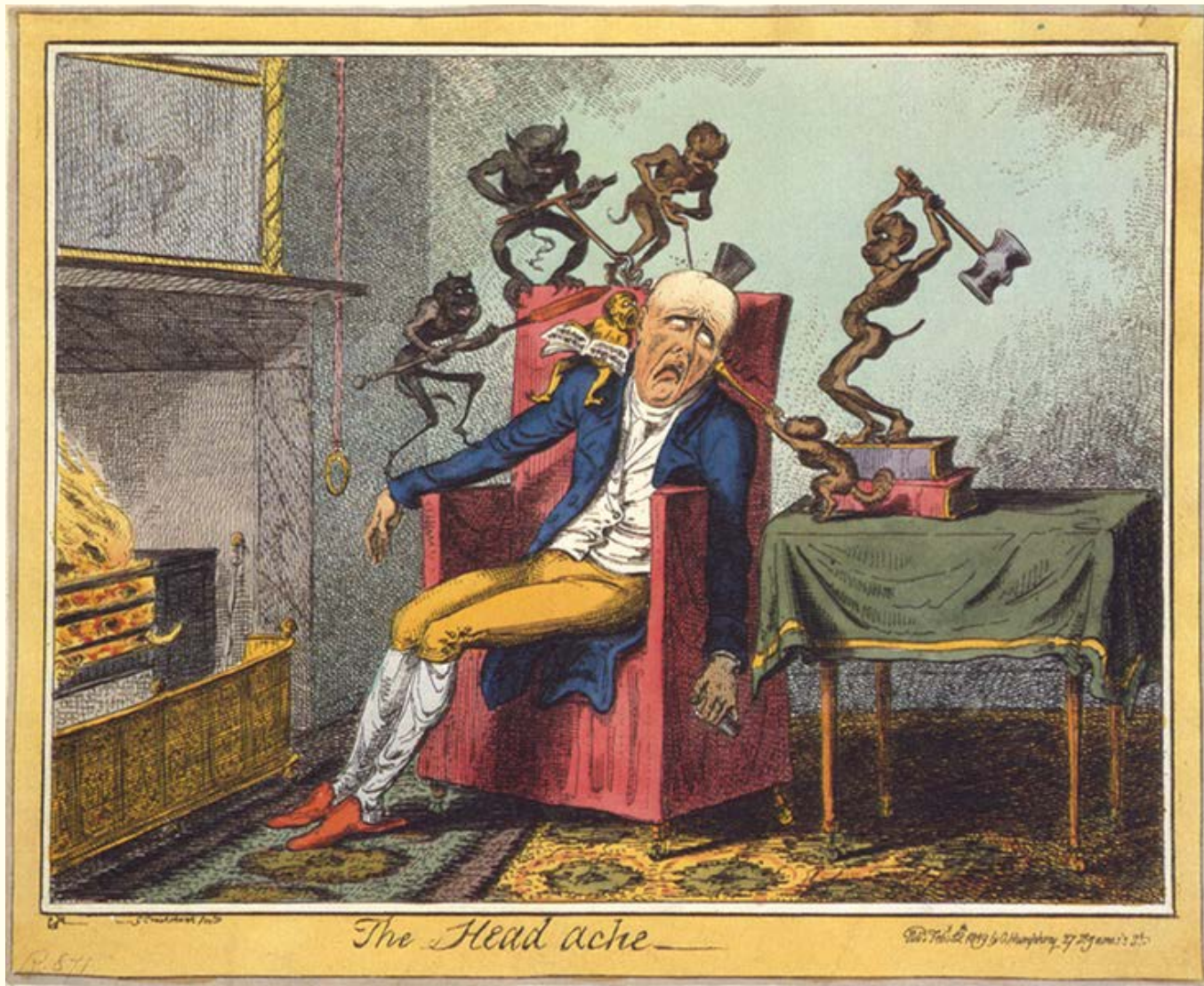
Metabotropní receptory -

(P2Y1 -P2Y15; jen některé u člověka, ↑Ca²⁺ nebo ↑↓cAMP

CNS? PNS pravděpodobně společně s noradrenalinem)

Děkuji za pozornost

... a jestli máte pocit, že byste rádi
studovali iontové kanály - tak vám
pomůžeme.

vyklicky@biomed.cas.cz

Bohužel, Vaše Alzheimerova choroba pokročila natolik,
že zapomínáte zavírat glutamátové kanály !!!